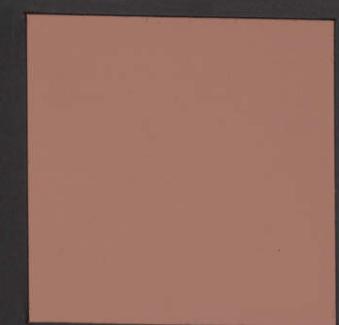

colorchecker CLASSIC

+

+

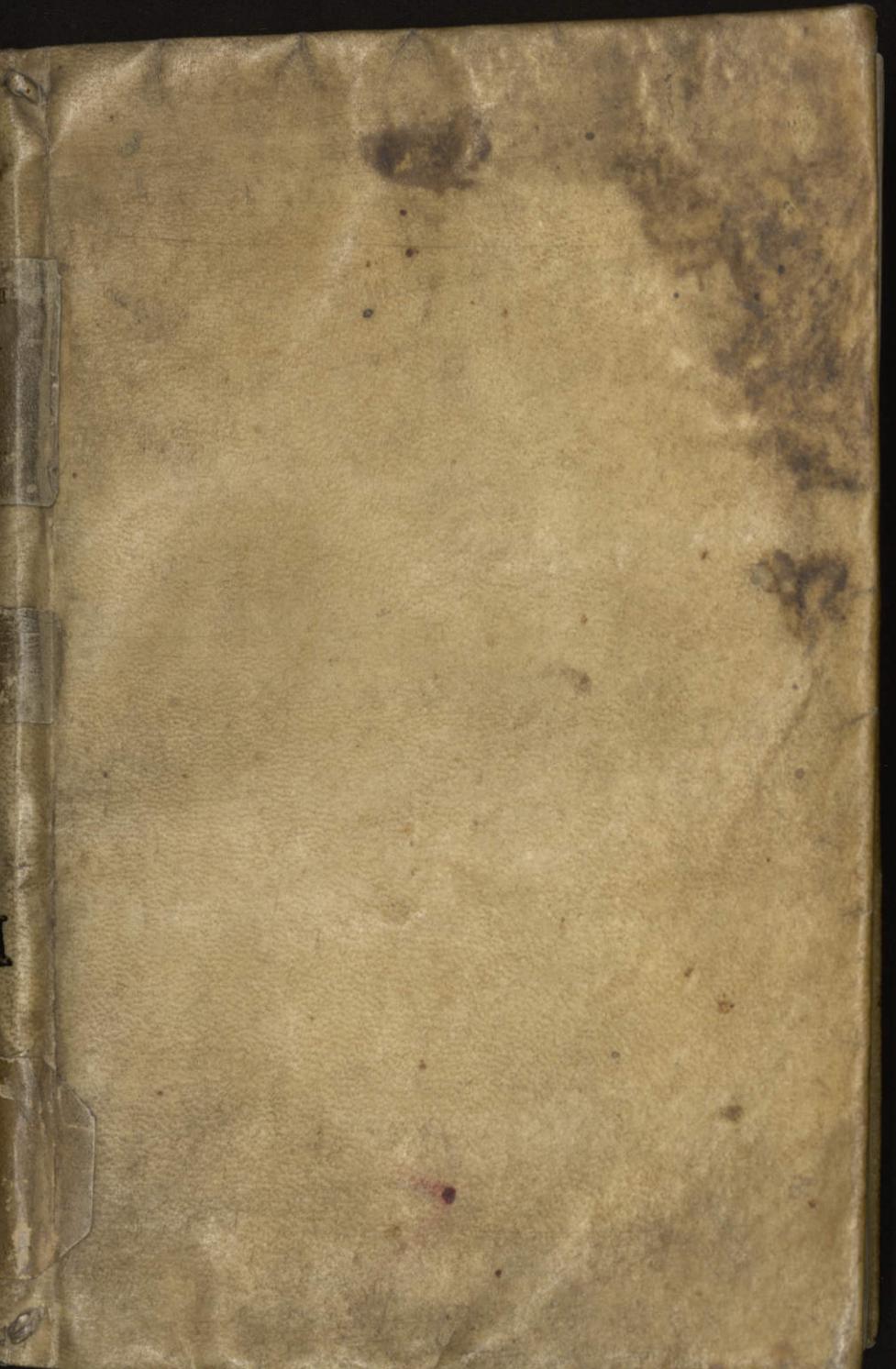
+

x-rite

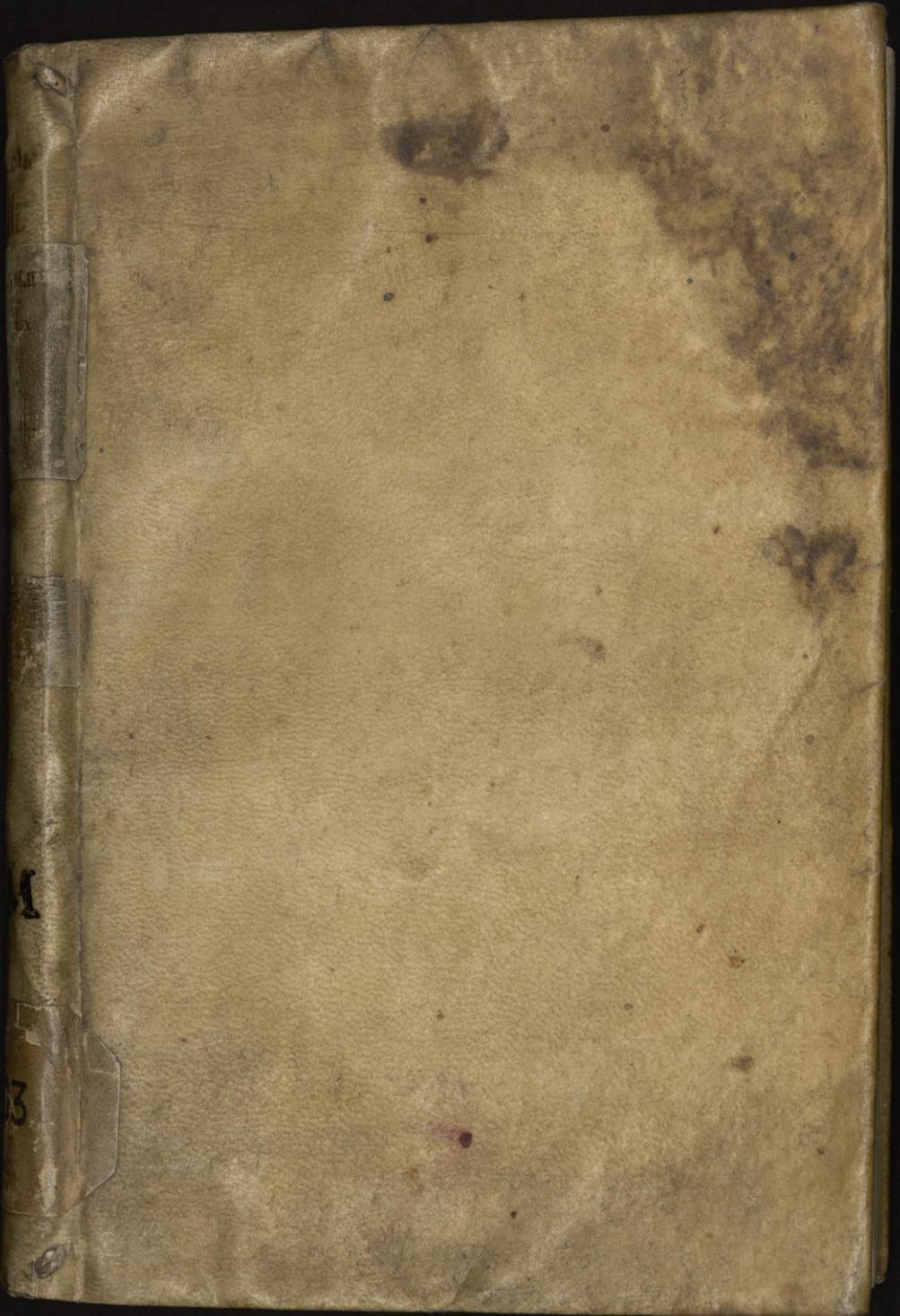
mm

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

(cm)

203

Ex Libris Salomonis Chapt. inf.

mm
182

~~10518~~

~~B~~

XVe. A. n^o ~~174~~

1203

210

卷之二

~~1000~~ 1000

1981

四三〇

*Contra id delictum legibus plena minima curia
magno deo pio iustus et misericordius*

Buccolica virgilii cū commento familiari.

buccolica Virgilii cū commento
familiari

1203

Angelus domi
nunciauit
Marie

Connexitas
sue Navies
de Gvatoria
vulgo
Piques

*L*orem & Nrolan pugnare L. 19 hours
1574 *ff*
ius
int aliquid
incorrectio-
nēdere versū in
a si

8051

Utire tu patule recubās sub tegmine fagi
 Siluestre tenui musam ineditaris auena.
 Flos patrie fines et dulcia liquimus arua
 Nos patriam fugimus: tu tytre lentus in umbra
 Formosam resonare doces amaryllida siluas.

Construe sic. O tytre. i. o virgili. tu recubās. i. iacēs quier⁹ sub tegmine. i. sub umbra fagi. i. illi⁹ arboris frōdole. parule. i. late: spaciose. meditatis. i. cantas musā siluestre. i. carmē rusticū auena tenui. i. culmo v̄l sti-
 pula dulci: agili. Nos. i. mantuanī linquimus. i. dimittimus nō spōte no-
 stra fines. i. methodū: terminos. patrie. i. mantue ciuitatis n̄re. et linqui-
 mus inq̄z arua dulcia. i. cāpos amenos delectabiles. Nos. i. mantuanī fu-
 gimus. i. relinquimus patriā. i. mātuā. et o tytre. i. virgili tu lentus. i. q̄e
 tus oclosus in umbra. doces. i. facis siluas. i. nemora resonare. i. cantare
 amaryllida formosā. i. carmē tuū de amaryllide. i. de amica tua p̄positū.
Csicut dicit serulus sup Eneidē In exponendis autoribus de noīe vi-
 ta et moribus actoris: de qualitate sermonis et de intētione vel fine pro-
 pter quē scribit̄ solet queri. vbi dicit serulus q̄ Virgilius fuit etiā filius
 virgili natuſ in mantua ciuitate venetie vere cūdissimus poeta vno tñvi-
 tio laborabat q̄ lubricus valde fuit et impatiē libidinis: sic q̄ quidāvo
 cauerūt eū balistā: q̄ balista nō pōt p̄tinere impetū. Ideo sup ei⁹ rumu-
 lum scriptū fuit Abonte sub hoc apidū regit dalmata repulit. Catholi-
 con dicit q̄ dictus est virgilius a matre sua virgilia: q̄ ipsa pregnās vidit
 in sōnis virgā ascēdētē ex vetero suo ad celū sc̄z filiū suū astrologū et phi-
 losophū magnū futurū. Ult̄a ei⁹ fuit studiosa. Studuit enī neapoli/cre-
 mone/mediolani. Et cū eēt. xxviii. annoz scripsit buccolica spacio triū
 annoz sicut dicit in fine quarti georgicorū. Carmina que lusi pastoz au-
 daxoz luuenta. Utire tu patule recubans sub tegmine fagi. Fecit vero
 georgica in octo annis: et eneide in. xii. annis. Et corredit buccolica et ge-
 orgica. buccolica quidē ad preces et cōtēplationē pollionis. Sed georgi-
 ca ad preces mecenatis presidis. morte vero preuent⁹ dimisit eneide in-
 correctā: quā ideo iussit post vitā suā cremari. Cōtra quē exclamat augu-
 stus/cesar. Ergo ne sūpmis potuit vor̄ ipso obit. Lā dirū mādare ne
 phas. ergo ibit in ignes. Ab agnac̄ doctis loqui moriet musa maronis.
 Ideo augustus/cesar cōdolēs tantū opus extingui prohibuit ipm crema-
 ri et dedit ipm corrīgēndū duobus magnis philosophis sc̄z tuce et var-
 roni: sub tali lege q̄ supflua demerēt et nichil adderēt. ideo in eneide re-
 perfutur versus trūcati et incōpleti. Reperiunt̄ etiā versus detracti q̄ nō
 sūt scripti in corpore libri sicut ibi. Ille ḡ qui quōdā gracili modulatus
 auena. et vsc̄z arma virgīz cano. Si autē in buccoliciis reperiant̄ aliqui
 versus incōpleti sicut ibi. incipe menalios. hoc nō est prop̄ incorrectio-
 nē sed ex p̄igritia scriptor̄ quos piget sepe scribere et ostēdere versū in

erescalarē ut dicit suo loco. **E**x istis pōt recolligi et as virgili scz q̄ vi
xit qui quaginta annis. habebat enim. xxvij. annos q̄n coposuit buccolicā
que fecit in tribus āntis et georgicis in octo. et encide in duodecim et
hoc est verum si illos scripsit sine pausatōne. Nam virgilius in eneis
de vīsus est stilo grādiloquo et metro heroico qđ tenet vera et ficta et hu-
mana et diuinā. **I**n georgicis vero vīsus est sermone mediocris. Sz in
buccolicis vīsus est stilo humili fm materiā humiliē de q̄ loquit. **C**uid
ip̄e dicit in buccolicis. Si canimus silvas sunt silue psule digne. i. fm al
titudinē materie dz esse stil⁹ altior. Buccolica autē carmina dicit⁹ a bus
qđ est bos et icos custos. q̄ sūt carmina facta de pastoribus bovi vel alio
rū pecorū q̄ p boues intelliguntur. Et sūt in libro buccolicoru⁹ decē eglo-
ge. Dicitur autē egloga ab egle qđ est capra et logos sermo: quasi capri-
nus sermo. q̄ loquitur de paruis et villibus rebus. et sic patet qualitas
metri. Intentio autē virgilius scribētis buccolica fuit sub locūdī verbis
et in persona rusticorū pastorū laudare augustū celerē p beneficijs sibi ab
eo collatis. laudare etiā p rectores suos pollutionē et mecenatē. in quo re-
lucet magnū ingeniu⁹ virgilius scz comprehendere magnā rem in parua
videlicet imperatores/ senatores et alios presides in persona pastorū. sicut
in georgicis designauit apes sub noībus regū vel ducū q̄n dicit in quar-
to. **A**gnanimosq̄ duces. Dicit ergo in principio buccolico ab ip̄e p
hemio. Tytire tu patule. et vbi introducit duos pastores scz tytirum et
melibēti. per tytirū intelligit ip̄e virgilius. et per melibēti intelligit qui-
dam seruus vicaneus vel vicinus mantuanus nomine cornelius gillus.
Vbi est notandū q̄ vigente bello ciuilli inter augustū celerem et antho-
nium. augustus fuit victor et obtinuit cremonam quā dimisit suis militi-
bus pro stipendijs suis. Sed q̄ terra cremonēs nō sufficiebat eis: ito
redit eis augustus mantua quare mantuani expulsi sunt a suis possessi
onibus et dictū est eis verbū durū: veteres migrate coloni: et habet in se
quentibus. **A**mantua ve misereminiū. **S**ed virgili⁹ hoc
videns venit romā vbi vīsus parrocinto pollutionē et mecenatis ip̄etrat-
uit ab imperatore agros. s. quos milites sibi abstulerat: quod vidēs gal-
lus cornelius q̄n inuidēs felicitati virgili⁹ q̄ solus recuperauerat agros
a se dēptos dicit ei. **T**ytire. l. virgili tu es multum felix quia tu quietius
sub umbra vel tegmine sagi arboris frondose: cātas carmina leta que-
na tenui scz modici stili. Et loquit more pastorū qui faciūt fistulas suas
de culmō vel st̄pula auene. Et notanda est differentia inter patens et pa-
tulū: q̄ patulū est qđ naturaliter patet vel aperitur sicut nares. scz patēs
est illud qđ aliqui aperit et aliqui claudit ut ostiū vel ocult. **F**agus autē
est naturaliter patens larga arbor. **P**rimo autē tempore fructus sagi
comedebarū ideo dī sagis a sagis qđ est comedere. **M**os patriā fugi-
mus. l. nos mantuanī patriā relinquisimus et nō relinquisimus spōte nra
imo qđ plus est fugim⁹ patriā nostrā coacti fugere. et nes etiā tristis li-
quimus arua nra: sed tu doceas silvas resonare amaryllida id est amica

tuam. qz facis carmina locosa de pollutione et de cesare quos amas. et sila carmina resonant per silvas. i. per maiores et antiquos viros. Et loquitur more rustico quo pastores cantant in silvis.

3
Ly.

O melibee deus nobis hec o cia fecit.

Nāqz erit ille mihi semper deus: illius aram.

Sepe tener nostris ab ouilibus imbuet agnus.

Ille meas errare boues (vt cernis) et ipsum

Ludere que vellem calamo permisit agresti.

Construe sic. **O** melibee o pastor deus. i. cesar augustus fecit. i. dedit hec o cia. i. ista bona vel quietem. **N**āqz ille. i. cesar erit mihi id est virgilio semp deus. i. in vita et post mortem suā agnus. i. ouis: tener. i. tunc nūis ab ouilibus nostris. i. a pecoribus nris ibuet. i. sacrificabit arā. i. sup altare illius scz augusti cesaris. **I**lle scz cesar pmisit boues meas. i. vacas errare. i. per campos eē vi cernis. i. vt vides. et pmisit ipm. i. me virgiliū ludere calamo agresti. i. fistula rustica quevellē. i. quecūqz carmina vellē ludere.

Construe sic. **O** melibee. respondet tytirus. i. virgilius ad melibēū dicens q deus scz cesar dedit sibi illa ocia. i. facultatem viuendi ex proprijs agris sine gū labore. **N**āqz erit ille. i. cesar erit mihi deus in vita sua et post mortem. **N**ā alij imperatores reputabāt inter deos post mortē. sed augustus cesar in vita sua meruit deitatem et habere templū sicut deo.

Illius arā. zc. i. qdū vixero faciā sacrificiī supra altare suū et irrigabo arā suā de sanguine agni. **I**lle meas errare boues. i. cesar dedit mihi agros et libertatē cantādi carmina rustica metri quecūqz vellem ludere non p minas siue per coactionem sicut etiā ipse virgilius dicit i georgicis. Carmina que lusi. zc.

Non equidem inuideo: miror magis vndiqz totis
Uisqz adeo turbatur agris; en ipse capellas

Protinus eger ago: hanc etiam vix tytire duco.

Hic inter densas corilos modo nāqz gemellos

Spem gregis ab silice in nuda cōmīra relinquit.

Sepe malum hoc nobis (si mens non leua fuisset)

De celo tactas memini predicere quercus.

Sed tamen iste deus qui sit da tytire nobis.

Construe sic. Evidē. i. certe nō inuideo. i. nō habeo inuidiam miror magis. i. admiror q turbat. i. q nos mantuani turbamur vndiqz. i. ex oī parte totis agris. i. in agris nostris usqz adeo. i. intātū vel multum. en. i. ecce. ipse. i. ego melibeus eger. i. non sanus ago. id ē duco. ptinus. i. longe a finibus capellas. i. capras. o tytire vix. i. cū difficultate duco. i. conduco hanc scz caprā. hec capra scz connixa est. i. peperit hic. i. in isto loco

Gopt finis Traiana prodixit ad illa 3 regim

Inter corilos. i. illas arbores dēlas. i. spissas gemellos. i. duos filios ex
stētes supple spē gregis. i. spē future gnationis: et ipsa inq̄ relinq̄t ab in-
teriectione admītrantis illos gemellos in silice nuda. i. supra lapidē durum
menī quercus. i. illas arbores tactas. i. fulminatas de celo. i. desup pre-
dicere. i. significare hoc malū. i. nos perdituros agros sepe. i. multōēs
nobis mantuanis si mens. i. cogitatio nō fuisset leua. i. bene considera-
set. Sensus est: nos p̄dere agros res manifesta sc̄z quercus predicebat.
S̄ nos mentis imprudētia capti intelligere nequim⁹. S̄ tytire. i. virgili
da. i. dic nobis quis est ille de⁹ q̄ dat tibi ista ocia. ¶ Mō equidē. Loqt̄
iterū melibeus sed ne videas loqui ex iudicia dicit se nō iudicare s̄ mira-
ri de felicitate virgilij q̄ alij mantuanī patiūf̄ oēs miserias q̄ turbat̄ in
agris ipsoꝝ vſoꝝ adeo. i. multū. Et est turbat̄ verbū ipsionale qd̄ idūnter
se h̄z ad oēm psonā. in quo vult melibe⁹ latenter redarguere augustuz
cesarē nō designādo illū qui turbat̄. vult etiā offendere q̄ oēs mantuanī su-
erunt turbati sine aliqua discretione: et etiā sine culpa: q̄ nō fuerūt expul-
si ppter sua demerita: s̄ pp̄t vicinitatē ad cremonā vi dicūt̄ est. Et nō
dī turbamur q̄ verbū psonale designaret paucos et nō oēs. ¶ En ipse
capellas. Hic melibe⁹ mōstrat euidenter suas turbationes dicēs q̄ ipē
eger corpore et siōnī ducit secū duas capras. i. matriꝝ et vxoriꝝ et cā labo-
ris est q̄ capra sua. i. vxor de nouo cōnīcta est. i. enīcta vel peperit gemel-
los. i. duos filios q̄ sūt spes futuri gregis et future gnatiōis. Et augmē-
tatio laboris est q̄ nō peperit in lecto molli. s̄ supra silicē vel lapidē du-
rū et sine vestimentis vel straminibus ad inuolendū gemellos. ¶ Sepe
malū hoc nobis. Hic melibeus dicit q̄ si ipse fuisset sapiēs et cōsidera-
set signa et auguria ipē potuisset precauere istā turbationē q̄ anno pre-
cedēti quercus q̄ sūt arbores glādificare et p̄tinētes esūt fuerūt tacite de ce-
lo. i. leuiter fulminate. Quercus sūtarbores in tutela iouis et sibi p̄secre-
te fō nō pmisit eas dure fulminari et q̄nī arbori iouis fuit tacta et turbata
signū erat q̄ mantuanī q̄ crāt̄ in tutela augusti turbarēt̄. S̄ tñ iste deus
¶ Tytire da. i. dic mihi quis est ille de⁹ qui dedit tibi ocia et ludere q̄vel-
les. Ub̄i notādū ē q̄ dare s̄igt̄ tria. i. dicere: cōtribuere: et p̄cedere. iuxta
illos versus. Dico cōtribuo cōcedo s̄igt̄ do. Letera videan̄ sup textu. de
allegoria aut̄ quā aliqui volūt in his versibus predictis q̄ dicūt carni-
na cātata a v̄gilio de vrbe romanayide seruūt̄ et altos expositores. ¶ Y.
Urbem quam dicūt romā melibee putauī
Stultus ego huic nostre similē quo sepe solemus
Pastores ouīū teneros depellere fetus.
Sic canithus catulos similes; sic matrib⁹ hedos
Noram. sic parvus componere magna solebam.
Uerū hec tantū alias inter caput extulit vrbes

Quantū lenta solēt inter viburna cupressi

Cōstrue sic. Ego tytirus stultus. i. ipudēs o melibee putauit. i. credidit
vrbē. i. ciuitatē quā scz vrbē dicūt. i. vocat romā esse supple similē. i. eqlē
buic nře. i. manue quo. i. ad quā nos pastores ouīū. i. caprariū sepe sole-
m⁹. i. cōsueutimus depellere. i. a lacteremouere seu enutrire fetus tene-
ros. i. agnos nouiter natos. Sic. i. eodē mō cognouerā romā esse similē
mantue sicut norā. i. nouerā catulos. i. paruos canes eē similes. canibus
magnis z sicut norā inq̄ hedos. i. hircos teneros eē similes matrib⁹ su-
is. Sic solebā cōponere. i. cōparare magna. i. res magnas quis. i. rebus
minimis verū. i. certe hec scz romā tantū extulit caput. i. est maior inter
alias vrbes. i. ceteras ciuitates q̄z̄ cupressi. i. ille arbores magne solēt
se extollere supple inter viburna lenta. i. inter illas arbores paruas seu
curuas. **T**erbem quā dicūt romā. et. Tytirus respōdet more rustico p
lōgas ambages quis fuit ille deus. z qr null⁹ homo pōt eē sine loco: id
describit locū in quo est augustus. i. romā et facit topographiā sicut si
aliquis describeret parisitū ad oīdēdū quis sit rex. dicit ergo O melibee
ego stultus et ignarus pastor qñ audiebā loqui de romā putabā q̄ eff̄
quedā paup ciuitas sicut mantua nrā in qua nos pastores ouīū depa-
scim⁹ agnos. S talis est dīa inter romā et mantuā qualis est inter ma-
gnos canes z paruos scz catulos: vel inter hedos z capras. qr romā ex-
cedit alias vrbes sicut cupressus viburna. i. frutices. Cupressus em̄ est
arbor alta et viburnum est gusū arbustum.

Ade.

Et que tanta fuit romā tibi causa vidēdi:

Cōstrue. que causa. i. q̄ occasio tāta. i. tā magna fuit tibi tytiro vidēdi
id est euīdī romā. i. illā vrbē. **E**t que tanta. Querit iterū melibeus que
fuit causa finalis quare tytirus venit romā qr magna causa requirit ad
magnū effectum.

Tytirus.

Libertas. que sera tamen resperxit inertem

Candidior postq̄ tondenti barba cadebat:

Resperxit tamen: et longo post tempore venit

Postq̄ nos amaryllis habet galathea reliquit.

Nāc̄ fatebor enim: dum me galathea tenebat

Nec spes libertatis erat: nec cura peculi.

Quāuis multa meis exiret victima septis.

Pinguis et ingrate premeretur caseus vrbī.

Mōvnq̄ grauis ere domū mihi dextra redibat.

Cōstrue. Libertas cādidiōr. i. pura fuit cā q̄re ego vei romā q̄ libras se-
ra. i. tarda tñ resperxit. i. spexit me inertē. i. pigrū postq̄ barba mea ca-
debat. i. cedebat tōdēti. i. radēti tñ libras f̄spexit me z veit. i. aducit mihi

longo tpe. i. per longū tps post. i. postea et postq̄ amaryllis. i. roma habet. i. possidet nos. i. me tytirum galathea. i. mātua reliquit. i. dimisit me fatebor em̄. i. dicā veritatē dū galathea. i. mantua tenebat. i. possidebat me tytirū spes. i. fiducia libertatis h̄nde nō erat mihi nec cura. i. sollicitudo peculi. i. gregis erat mihi q̄uis multa victima. i. multa sacrificia exire. i. pcederēt ex meis septis. i. ex meis ouilibus: et q̄uis pinguis case⁹ premereſ. i. fieret v̄bi ingrate. i. ad mantuā ingratā. Hōnq̄ id ē nunq̄ dextra. i. manus redibat. i. reuertebat domū meā grauis. i. plena ere. i. argento. ¶ Libertas. r̄ndet tytirus q̄ libertas fuit cā quare venit romā. s. vt eēt liber. vñ fuus vult libertatē vt careat suitate: s̄ nobilis vel ingenu⁹ vult libertatē vt viuat s̄m sūsi arbitriū. Hō erat aut̄ alibi libertas si cut rome. Que sera tñ. Hic tytirus increpat seipsum q̄ p̄ius nōvenerat romā vt eēt liber. fuit em̄ piger querēdo libertatē q̄uis finaliter ipaz ha buerit. Cādidiſor. Hic moze rustico designat tps a quo fuit liber sc̄ ab illo tpe q̄ habuit amicā amarylliā vel ab illo tpe q̄ rasa fuit barba sua. sic em̄ cōputabat rustici tpa. i. anno q̄ fuerūt p̄iugati q̄r nesciūt alii dissinguere tpa. Et notandū est q̄ cādidiſor est adiectiu⁹ de barba: q̄r tñc virgili⁹ nōdū h̄ebat barbam cādidiā vel canā cū tpe eēt. xviii. anop qñ fecit hūc l̄brū. Sed cādidiſor est adiectiu⁹ de libertas et est sensus libertas cādidiſor respexit eū ab illo tpe quo barba sua tondebat: vel q̄r post ea dicit fortunatae senex: iō pōt dici q̄ est mutatio p̄sonae et q̄ virgilius lo quis in p̄sona cuiusdā veteris. ¶ Postq̄. et c. Per amarylliā intelligit romā. et p̄ galathea intelligit mantua. et dicit q̄ libertas sibi venit qñ dimisit mātua et venit romā. ¶ Hāc fatebor em̄. Hic supfluit illa cōiunctio em̄ cā metri cōplēdi. et dicit tytirus q̄ cādidiā mālisset mātue nunq̄ fuisse diues aut liber. Ebi notaſ q̄ nō est p̄motio nisi in bonis v̄bibus q̄r miseri sūt castra sequētes. Et dicit peculi p̄ apocopā. i. peculi q̄r significat diuitias. dī em̄ a pecudib⁹ q̄r tote diuitie antiquorū erat i pecudib⁹ et armētis. Quāuis. loq̄ moze rusticorū q̄ ex laborib⁹ suis sibi sufficiūt et administrant alimēta et iñ ciues v̄bū sepe deridēt eos et faciūt eos expēdere suas pecuntas in ludis et tabernis: exactionsbus: i. positionibus: gabellis. et c. sic q̄ qñ redeūt ad domos suas vix reportant lucrū de caselis vel alijs allmentis q̄ vēdiderūt. Ape.

Mirabar quid mesta deos amarylli vocares
Eui pendere sua patereris in arbore poma.
Tytirus hinc aberat: ipse te tytire pinus:
Ipsi te fontes: ipsa hec arbusta vocabant.

¶ Construe. O amarylli. i. o roma mirabar. i. admirabar qđ. i. q̄re tu me sta. i. tristis vocares. i. vocabas deos. i. superos. et mirabar eui. i. in cultus honorē patereris. i. seruares poma. i. officia vel dignitatē pendere. i. esse in sua arbore. i. in v̄be principalī sc̄ q̄r rome pendebat officia. tytirus. i. virgilius aberat. i. absēs erat hic. i. a roma et o tytire. i. o virgili tpe pinus

Id est ille arbores vocabant. i. appellabat te virgiliū et ipsi fôtes vocabât
inç te et ipsa arbusta. i. alie arbores vocabant inç te virgiliū. Adira
bar. Hic melibee⁹ loquî ad vib  româ sub no  amaryllidis quâ tytirus
amabat dicens q; ipse mirabat quare amaryllis tristis vocabat deos. s.
roma orabat vt ad e  veniret virgilius. mirabat etiā cui ipsa amaryllis
seruabat pulchra poma in sua arbores scilicet pulchra officia seruabatur
rome et pulchre dignitates. p; virgilio q; erat abs . Ipse te tytire. Mic
scio o virgili q; alte p n^a et alte arbores. i. vrbs romana et cesar et sacri fô
tes. i. sapientes senatores q; sūt pleni sapientia et arbusta. i. populus roma
nus vel parui seculares expectabant te.

Tyti.

Quid facerem: neq; seruicio me exire licebat
Nec tam presentes alibi cognoscere diuos.
Hic illum vidi iuuenem melibee quotannis
Bissenos cui nostra dies altaria sumat.

Hic mihi responsum primus dedit: ille petenti
Pascite vt ante boues pueri: summittite tauros.

Construe sic. quid facer  manue supple: neq; licebat. i. n  potuisse.
exire. i. liberare me virgiliū. serutio. i. a seruitute nec licebat inç cognoscere.
i. iuuenire alibi. i. in alijs ciuitatibus a roma diuos. i. domios t  pre
sentis. i. t  ppictios et o melibee vidi. i. cognoui illi iuuen . i. octauianu
augusti et vidi inç quotannis. i. singulis annis augusti cui sez augusto
m a altaria sumat. i. sacrificat bissenos dies. i. p; duodeci dies in anno h.
augustus dedit. i. tribuit primus. i. in prima mea petitione r ssu. i. libertate
te et ille. i. augustus dixit supple mihi peteti. i. quereti libertatem. o pueri. i. o
pastores pascite. i. narrite boues. i. vaccas vt an . i. sicut fecisti et summittite
id e  pisiugite tauros c  vaccis. Quid facer . r sudet tytir⁹. O melibee
qd fecisse si n  venisse rom  q; man s i m tua sp; fuisse seru⁹: nec inue
nisse deos vel dnos t  ppictios sicut hic nec amicos adiutores. Hic illi
Elocat octauianu augusti iuuen  n  pueri: q; senat⁹ decreuerat q; ne
mo vocaret eli pueri ne minueret laus iperis: q; ve tre cui⁹ rex puer est
dicit g; hic. i. rome vidi q; t n s. i. singulis annis augusti q; est mihi ille de
de q; q; rebat melibee⁹. Bissenos cui. i. isti deo ego sacrifico semel i mense
q; q; libet m se faciebat festum augusti. Hic mihi. i. iste fuit q; pmo dedit
mihi libertatem i pma mea petitione dicēs mihi et alijs pastorib⁹ meis pa
scite vt an  boues. i. vultate libere sicut an  solebatis. i. an t pa bellor et con
fugite tauros c  vaccis et equos c  lumentis ad gnationes. i. p; dicit
deus. Sen. i. Crescite et multiplicamini. et c.

Fortunate senex ergo tua rura manebut Abe.
Et tibi magna satis: q; quis lapis omnia nudus
Limosoq; palus obducat pascua iunco:

Non insueta graues tentabunt pabula fetas.

Nec mala vicini pecoris contagia ledent.

Fortunate senex hic inter flumina nota

Et fontes sacros frigus captabis opacum.

Hinc tibi que semper vicino a limite sepes

Hybleis apibus florem depasta salicti

Sepe leui somnum suadebit inire susurro.

Hinc alta sub rupe canet frondator ad auras.

Nec tamē interea rauce tua cura palumbes:

Nec gemere aeria cessabit turtur ab ulmo.

Construe sic. O tytre senex. i. antique fortunatē. i. bonā fortunā hīs
g̃ tua rura. i. tui agri manebūt et magna pascua supple manebūt satis ti
bi. i. tytiro q̃uis lapis. i. mons nudus. i. discooperitus q̃ piet palus. i. la-
cūs obducat oīa pascua. i. comestioneā aialibū: tūco. i. illa herba limosō. i.
paludosā: z pabula. i. pascua insueta. i. nō cōsueta nō tētabūt fetas gra-
ues. i. nō nutrīt capellas grauidas. Hec cōtagia mala. i. male infec-
tiones vicini pecoris. i. gregis ledent. i. inficiēt feras supple. O fortunatē se-
nex captabis. i. frequenter capies hic. i. in isto loco inter flumina. i. fluui-
os nota. i. caros et fontes sacros. i. aquas dedicatas niphis frigus opa-
cū. i. vmbra delectabilē. hinc. i. exalta parte sepes. i. clausura q̃ est a límt-
te. i. termio vicino. i. p̃pinq̃uo tibi sep̃ flet supple depasta. i. comesta flo-
rem salicti. i. salicis apibus. i. ab illis aialibus hybleis. i. sic dictis z sepes
suadebst. i. icitabit te iire. i. accipere sōnū. i. quietē susurro leui. i. murmu-
re tenui. et frondator canet. i. cātabit sub rupe alta. i. de scopulo magno
ad auras. i. ad ventos. Hec palūbes. i. turtures rauce cessabunt tua' cura
gemere: nec turtur. i. illa' auis cessabit gemere. i. cātare ab ulmo. i. ab illa
arbore. **F**ortunate senex. Elocat tytirū. i. virgiliū senē nō rōne etatis
z rōne fortune: q̃ hēbat bonā z p̃lungē fortunā sicut solēt h̄re seneevl
fēsatī hoīes. dicit g̃. O tytre tu es felix q̃ agri tuimanebūt et pascua la-
ta circundata mótsb⁹ saposis ex vna parte et aqua paludosa ex alia z o-
ues tue pregnātes: et sete tue nō hēbūt pascua insolita immo sicut ī mā
tua silla nealedeñ ex stagio vicini pecoris. **F**ortunate senex. Hic ite
rū. melib⁹ narrat felicitatē tytiri q̃tū ad seipsum dicēs. o tytre pecora
tua sunt fortunata ut diximus: u es etiā felix inter ista flumina lūcta et
sōyass t̃. o q̃ ī fōtsb⁹ sūt niphē sacre. h̄c em̃ ī estate capies frigus opa-
cū. i. vmbra delectabilē z habes ex vno latere sepē z salicē vbi apes pa-
scūt ex quarū susurro vel tenui murmure dormies. Et h̄c est sinodoche
sepes depasta flore salicti. Ubi notandū q̃ h̄c sepes est serpens. z hec
sepes est dumus vel clausura. Salictū aut̃ est species salicis vel locus

in quo crescent salices qd alio noie dicit salicetum. et dicit salix a salien-
do qz cito de terra salit crescendo. 6
Hinc alia sub rupe: dicit ex alia par-
te audies cantare phlomenā et palūbes et turtures quarū catus est ut
gemitus. Et est frōdator equiuocū qz significat illū q in estate facit ma-
nipulos ex frondibus arborū ad nutriendū aīalia in hyeme v significat
illū qui remouet solia de vitibus vivue maturefiant a sole: et etiā signi-
ficat autulā que cantat inter frōdes et vix videt qm cantat. ¶
Ulmus
aut est arbor quā yali supponut vitibus suis. Palūbes est auis dicta.
quasi parcens lūbis qz nō coit nisi semel in anno vel bis. Sed alij colū-
bi dicunt quasi colentes lūbos qz quolibet mense coēt et est palumbes
agrestis iuxta illud. Lecta colibra subit sua rura palūbes hēbit. Sed vīr
illius dicit palūbes est nomē grecū qd latini mutat in us et est auis cā-
tans rauce sicut homo tussiēs.

Tytirus

Ante leues ergo pascentur in equore cerui
Et freta destituent nudos in littore pisces.

Ante pererratis amborū finibus exul

Aut ararim parthus bibet aut germania tigrim:
qz nostro illius labatur pectore vultus.

Construe. cerui. i. illa aīalia leues. i. velocias pascent. i. nutriendi eihe-
re. i. aere et freta. i. maria destituet id est relinquent pisces nudos. i. sine
aqua in littore. i. in ripa maris. aut ego ero exul. i. electus a patria mea
et hoc dicto finibus id est regionibus amborū scz parthoz et germanos-
ru pererratis id est circundatis aut paribus. i. ille populus bibet ararim
id est illū fluuiū: aut germania. i. ille pp̄lus bibet tigri. i. illū fluuiū qz. i.
anteqz vultus. i. memoria illius id ē cesaris. labaf. i. recedat a nostro pe-
ctore. i. a nro corde. ¶ An̄ leues qz. Rñdet tytirus qz consideratis illis fe-
licitatibus ipē nūqz desinet amare illū deū nec posset facere contrarium
sicut ipossible est mutare rex ordinē scz ceruū volare: pisces ambulare:
et fluuiū orientis trāsserit i fluuiū occidentis cū sua totali regione.

Et nos hinc alii sitientes ibimus affros. Ade.

Pars scythiam: et rapidū crete veniemus oaxē.

Et penitus toto diuisos orbe britannos

Envnqz patrios longo post tempore fines:

Pauperis et tuguri congestum cespite culmen

Post aliquot mea regna vidēs mirabor aris.

Impius hec tam culta noualia miles habebit

Barbarus has segetes: en quo discordia ciues

Perduxit miseros: en quis conseuumus agros:

Insere nunc melibee piros:pone ordine vites
Ite mee quondā felix pecus:ite capelle.
Non ego vos posthac viridi piectus in antro
Dumosa de rupe procul pendere videbo.

Carmina nulla canam:nec me pascente capelle
Florentem citysum et salices carpetis amaras

Construe. Et. i. sed o tytire supple nos alij sc̄z mantuanī hinc. i. a regi
one nostra ibimus affros sūtentes. i. ad affricam sc̄z libiam vbi est regio
calidissima. et pars nostrū supple ibit sc̄tlyam. i. ad illam regionē. et ve
niemus. i. ibimus oaxem. i. ad illū fluuiū rapidū. i. velociter fluēt: crete
id est illius patrie. et veniemus britannos. i. ad anglicos dñuisos. i. sepa
ratos penitus. i. oīno toto orbe. i. ab oī ciuitate. envnq̄. i. nūquid aliquī
veniemus ad fines patrōs. i. ad patriā nrām lōgo tpe. i. per magnū tps
post. i. postq̄ recesserimus. et envnq̄. i. nunquid aliquī ego melibeus vi
debo culmen. i. stipulā tu gurī pauperis. i. domus pastoralis congestū. i.
cōpositum cespīte. i. gleba terre. et ego melibeus vides post aliquorari
stas id est post multa tempora mea regna. i. meas possessiones mirabor
id est admirabor: et mles impius. i. malus hēbit. i. possidebit hec noua
lia. i. noua rura tā culta. i. tā bñ laborata. et barbarus mles. i. extraneus
hēbit: supple has segetes. en quo. i. ad quā miseriā discordia. i. lis pdixit
id est misserit clues miseros. i. mantuanos exules. en quis. i. quibus con
seuimus. i. plantauimus agros. i. arua. o melibee insere. i. planta nūc p̄
ros. i. illas arbores ordine. i. secundū ordinem et pone. i. dispone vites. i.
vineas ordine. o mee capelle quōdā. i. aliquī felix pec⁹ dico supple ite. i.
a me abste: et ego melibeus projectus id est tacens in antro id est in fo
vea non videbo vos capras posthac procul. id est a longe de rupe dumo
sa id est ex scopulo spinoso pendere. i. pascere. Et ego nulla carmina ca
nam id est non cantabo more rustico. et vos capelle non carpetis id est
non comedetis sc̄tlysum. i. illam herbam et non carpetis salices id est
illias arbores amaras hoībus supple. **C**at nos. **H**ic melibeus postq̄
narrauit misserias futuras prenotificat eas dicens. o tytire tu es felix in
terra tua: nos autem miseri id est exules extra solum positi et est ibi pro
lensis: ibimus vna pars ad orientem et septētrionem: alia ad affricam si
tientem: sc̄licet ad libiam vbi est regio calidissima et quasi inhabitabi
lis et per contrarium sc̄tlya est patria frigidissima in septētrione cu
sius frigiditatem ponit vrgilius in quarto georgicorum. Oaxes est flu
uius nūlus regionis vel patrie albus qui defluit per terram cretā. Dñ
uisos orbe britānos quia non sunt nisi septem climata. et inter illa britā
ni non sunt inclusi: et enumerati. britones autem vocat anglicos qui ve
nerunt de saxonie: et expulerunt britones de illa britānia maiore que est
magna insula inter septētrionē et occidentem separata a gallia et ab oī

alla patria. Enīnq̄vma dictio est. enī interrogat vnq̄ id est aliquā enīq̄
 id est nū qd aliquando veniem⁹ ⁊ per modū dolentis plangit melibeus
 dices heu nūq̄ videbo in eternū patriam meā et parū tugurū meum
 cōpositū ex cesp̄te et coopertū culmis: et dicit tuguri pro tugurij sicut
 prius dixit peculi pro peculij. Cesp̄es est gleba terre herbosa ex qua ru-
 stici faciūt muros domoꝝ suarū eas supaddēdo in modū lapidis. Cul-
 mus est calamus nouis crescēs ⁊ capis pro stipula que crescit sicut ca-
 lamit crescūt et inde dicit culmen tectū vel festū domus: ⁊ culmen hic ca-
 pitur pro domo sicut pars pro toto. ¶ Post aliquot. tc. i. nunq̄ erit mi-
 chi licitum post aliquas miseras videre regna mea. i. possessiones meas
 et agros meos quos regebam. Et per aristas intelligit etates: et p etas-
 tes annos per me habet. Impius bec. vocat augustū militem ⁊ la-
 tener increpat eū: qz abstulit a mantuanis agros suos sine misericordia
 vel qz victor gesit bellū ciuile cōtra antoniu. et vocat noualia agros q
 renouant noua segete quolibet anno. Sed pprīe noualia sunt silue no-
 ue crescentes postq̄ absclsa sunt nemora. plangit ergo melibeus se sem-
 nasse et plantasse pio alijs exiranis et barbaris. ¶ Enī quo discordia ci-
 ues hic exclamat contra ciuitates discordes dices q discordia est causa
 totius miserie qz oē regnū in se diuīsum desolabit. ¶ Insere nunc meli-
 bee. Illic facit apostropham loquendo ad leipsum yronice et per modū
 displicentie horians sc̄ip̄m ad plantandū arbores et ad seminandum se-
 getes quasi diceret q frustra laboraret. ¶ Ite mee. hic dolenter recedit
 a suis possessionibus dicens ad capras suas ite sub aliud dominū quia
 ego ero sepultus in quadam fouea et nunq̄ videbo vos pascendo pen-
 dentes arbores et dumos: nec cantabo carmina sicut solent pastores.
 Et est scithysus vrgultum crescens in scithya ciuitate / et dicunt que-
 dam glose q est hedera arborea. aliqui etiam dicunt q est caprifolium.
 et vocat salices amaras non capris: quia eas libenter comedunt. sed ho-
 minibus sunt amare.

Hic tamen hac mecum poteris requiescere nocte
 Fronde super viridi. sunt nobis dulcia poma:
 Castanee molles: et pressi copia lactis.
 Si iam summa procul villarum culmina fumāt.
 Maioresq̄ cadūt altis de montibus vmbre.

¶ melibee poteris requiescere. i. manere meci hac nocte hic. i. in isto
 loco frōde sup viridi. i. sup herbā viridē. poma. i. illi fructus sunt nobis
 mitia. i. dulcia ⁊ castanee sunt molles. i. mature. ⁊ copia. i. abūdātia lactis
 pressi. i. casei est nobis supple ⁊ culmina summa. i. alti camini villari. i. op-
 pidoru fumant. i. sumū emittit pcul. i. a longe ⁊ vmbre maiores cadūt.
 i. duplicat de altis montibus. i. magnis mōrib⁹. ¶ Hic tamē. Lytirus
 cōsolat melibēū qz iam aduerserat ipm invitans ad cenā sup herbā.

viridē et ad fercula rustica sez ad caseū/castaneas/z poma. **E**t tā summa. Hic virgilius p signū noctis vult ostēdere finē illi^o egloge adesse sicut dies finit adueniente vespera: et palumbi recedunt in vespera ad sil uas et relinquunt agros qui sūt iuxta mare tirrenū z camini fumant vī culmina domorū qz preparat cena et nox que est magna vmbra videtur cadere de montibus altis qui obisiciunt soli. Letera videant supra textū.

Finis prime egloge. Incipit secunda.

Formosum pastor corydō ardebat alerim
Delicias dñi: nec quid speraret habebat
Tantū inter densas vmbrosa cacumina fagos
Assidue veniebat: ibi hec incondita solus
Montibus et siluis studio iactabat inani.
O crudelis alexi nihil mea carmina curas.
Nil nostri miserere: mori me deniqz cogis.
Nunc etiā pecudes vmbras et frigora captant
Nunc virides etiam occultant spineta lacertos
Testylis et rapido fessis messoribus estu
Allia serpillumqz herbas contondit olentes.
At tecum raucis (tua dum vestigia lustro)
Sole sub ardenti resonant arbusta cicadis.
Nonne fuit satius tristes amaryllidis iras
Atqz superba pati fastidia: nonne menalcam?
Quaquis ille niger: qz quis tu candidus essem.
O formose puer nimium ne crede colorit
Alba ligustra cadūt: vaccinia nigra leguntur
Construe. corydon pastor ardebat id est ardēter diligebat alexim. i. Il-
lū puerū formosū. i. pulchrū existētē supple delicias dñi. et corydon nō
habebat illud qd speraret. i. desideraret siue ne quid speraret habebat. i.
nec spem potiendī habebat. et corydon veniebat assidue. i. sepius tantū
id est tātūmodo inter fagos. i. illas arbores dēsas. i. spissas et inter cacu-
mina vmbrosa. i. inter sum̄states mōris vmbra habētes: et h̄pē solus ibi
id est in illo loco. iactabat. i. fundebat incassū hec verba sequētia. i. o cru-
delis. z. c. incōdita. i. subito dicta in montib⁹ z siluis. inani studio. i. vano
labore. o alexi. o puer crudelis. i. sine misericordia nūsl. i. non curas mea
carmina. i. meas cantilenas z nsl. i. nō miserere. i. misereriſ nūl. i. mei co-
rydonis et tu cogis me corydonē mori. i. perire. obire: et pecudes. i. aia-
lia capitā. i. capiūt vmbras. i. frigerationes et frigora. i. loca aprica z spi-

8

neta. i. spine v'l locus in quo crescit spine occultant. i. tegit lacertos. i.
illa aialia et testilis. i. vox corydonis vel alia puella 2tondit. i. preparat
allia. i. illa legumina et serpillū. i. illā herbā: et herbas oientes. i. odo se
ras messoribus. i. operarijs fessis. i. fatigatis estu id est calore rapido. i.
vehementi. et arbusta resonat sub sole ardenti. i. calido mecum. i. cū me co
rydone: cū cicadis. i. illis aīlibus raucis. i. rauce cantantibus: dū lustro
id est circūdo tua vestigia. i. tuos passus. Mōne. i. nūquid fuit satus id
est melius me pati iras. i. rancorē tristes. i. non fictas: et part inq̄ fastidia
supba. i. verba superbie plena amaryllidis. i. illius mulieris. et nōne fuit
satus me corydonē supple amasse menalca id ē illū pastore. Quāuis il
le sc̄z menalca esset niger: quāuis tu alexis essem candidus id est formosus
O puer formose id ē pulchre. ne. i. nō crede. i. cōfidas nimiū. i. multum
colori. i. pulchritudini. Hā ligustra id ē illi flores alba. i. pulchra cadunt
id est labūtūr et vaccinta. i. lle viole nigra. i. purpurei coloris legūt. i. col
ligūt. ¶ Sc̄da egloga sequit que sic intitulat Ale
xis: quia loquis de vehemēti amore quē habebat virgili⁹ ad alexim. In
qua egloga introducit poeta rectas mutuū amore inter duos pastores
sc̄z corydonē et alexi in domo pollionis dicēs. quidā hō sc̄z corydon pa
stor ardebat. i. impattēter amabat alexi. Et notandum est q̄ corydon est
virgilius et est nomen fictū a noīe cuiusdā aūis dulciter cātantis q̄ dī
corydalis galice chardōnereau. que interpretat dulce canens q̄ virgilius
hic incitat dulciter cesarē ad amore suū. Cesar aut in persona alexis in
troducitur: et interpretat alexis sine respōsione: q̄ nihil in ista egloga re
spōdet. vel interpretat supbus nō dignās rīndere precibus: et dī ab a qd̄
est sine et lexis ratio vel responsio. ¶ Et quid q̄ alexi intelligat est diuer
sus modus dicēdī: q̄ ista egloga in aliquibus locis videt sonare vnū: et
alibi aliud. Dicūt em̄ aliq̄ q̄ virgilius amauit tres sc̄zvñ puerū nomine
alexandrū quē post multas preces dedit ei pollio dñs suus specialis quē
puerū cū tanta difficultate obtinuit q̄ prima facie desperabat ip̄m sibi
darī. amauit etiā lerīa puellā: et cebetē puerū quos dedit sibi mecenās
ad cuius requestā fecit georgica. Et dicūt quidā q̄ fecit istam eglogam
de amore quo amabat illū cesar augustus qui cū maxima difficultate si
bi restituit agros suos. dicit ergo primo virgilius in psona alterius poe
te q̄ corydon quidā pastor ardebat alexim. i. ardenter diligebat. et capīt
ardēter methaphorice et sic dicit doctrinale. xp̄i bonus ardet amore. et ar
debat alexim. i. illū puerū q̄ erat delicie dñi sui sc̄z pollionis. Et ista vba
vidēt magis sonare de alexandro. sc̄z loquēdo de cesare ardebat alexim
id est cesarē qui erat delicie dñi id ē dñs delectabilis mutando construc
tionē transistiā in intrāstitiā: q̄ dicit doctrinale. Illud qd̄ regitur et re
ctor idē tibi signat. ¶ Ne quid speraret habebat. i. nūq̄ sperabat ip̄z pu
erū sibi darī. vel de cesare nūq̄ sperabat h̄re agros suos quos tñ postea
p̄ ip̄portunitatē et frequētiā precandi obtinuit. ¶ Lm̄ iter densas. loquit
more hoīs desperatis qui tristis vadit ad loca solitaria ad desfēdū. dicit

ergo & corydon nō sperās. et faciebat carmina sua tristia in montibus
et illis. Inani studio. qz loquebas absēti & nihil respōdēsi. O crudelis alexi. loquitur virgilius ad alexandrū vel ad augustū vocās eū crudelē et inexcusabiliē et ipiū sine misericordia: qz nō exaudit preces immo cogit eū pre dolore. Hūc etiā pecudes. hic ostēdit alexi debere misereri sūt: qz nō cessauit tota die orare eū cū magno sudore et sub estu diei: qd ostēdit q signa que sequūt: qz pecudes querunt vmbra et lacerti virides querunt spineta. Nunc etiā testillis. i. vxor corydonis vel alta puella portat prandium messoribus sub estu diei. et utrū nomine rustico mulieris qualiter rustici vocant mulieres suas testā vel tortices qz sunt sicce & scallide. ei est mirabile de illo prandio qd in tempore calidissimo fit ex herbis calidissimis sicut ex allio et serpillo. Et cōsonat dictio rusticop q dicit q allia refrigerat. & cōsonat plinto in hystoria qui dicit q oīs medici na opatur p sile vel contrariū hoc est p se vel p accīs. calor em p se cale facit. & p accīs frigefacit. alia em in viris maxime aperit meatus corporis et resoluunt a corpore calorē vnde derelinquunt corpus frigidius sic cut ruta facit viros castos & feminas luxuriari. At mecum raucis. Cicala est vermis garrulus et querit vmbra sub estu diei. Nonne fuit satius id est nūqđ fuisset mihi mellus amasse menalcā pastore licet ille sit niger. vel nōne fuisset mihi mellus amasse quādā rusticā mulierē licet tracū dā et supbā q pati p te tot labores? Per amaryllidā intelligit lerā et p mensalcā ceberē puerū quos sibi dedit mecenās qui licet nō fuisset tam pulchri sicut alexander tñ debuisset sufficere virgilio: vel itelligit q fuisset mellus sequi anthontū q augustū. O formose puer. Hic appropiat q res nigrē aliquā plus pñi q albe q̄uis dicat virgilius in georgicis q' artes albus est melior: nō tñ est regula generalis qz ligustra que sunt flores albi cādūt & dimittūt quasivisia: & tñ sole purpuree tēdētes ad nigrinē colligunt tanq̄ preciosi. hoc seruus. alijs dicit q vaccinum est flos herbe que dicit vaide galice. et scdm alios ligistrū est flos fabuci. & vaccinū est quoddā granū nigrū qd adtingendum est aptū: sic dicit vulgariter q piper est melior q̄ creta.

Despectus tibi sum: nec quis sim queris alexi
q̄ diues pccoris nūei: q̄ lactis abundans
Mille mee sicutis errant in montibus agne
Lac mihi non estate nouum: non frigore desit
Canto que solitus: si quando armenta vocabat
Amphion dirceus in acteo aracynto
Nec sum adeo informis: nuper me in littore vidi
Cū placidū ventis staret mare: nō ego daphnī
Judice te metuam: si nūq̄ fallat ymago.

Co alexi ego sū tibi despectus. i. nō placeo tibi nec queris quis. i. q̄tis
 ego sū q̄ diues. i. q̄tum opulent⁹ corporis niuei. i. gregis cādidi. q̄ abū
 dās. i. copiosus lactis. i. liquoris. mille agne. i. oves mee. i. p̄prie errant
 id ē pascūt in móribus sicolis. i. athentensib⁹. lac nō deest mihi. i. cory-
 doni nouū in estate. i. t̄pē calido nec lac desit in frigore s̄z om̄i t̄pē ego ha-
 beo. canto. i. cano que amphion. i. inuenitor artis musices dirce⁹. i. rex the-
 banoꝝ solitus est cātare in aracynto. i. in illo monte acteo. i. atheniensi si
 qñ. i. aliqui vocabat armenta. i. greges suo cantu dulci nec sum adeo. i. in
 tantū informis. i. turpis q̄ vidi me corydonē in littore. i. i. ripa maris. cū
 mare staret. i. esset placidū. i. claz vel quietū vētis et nō metuā daphni. i.
 illū puerū. et hoc dicto te alexi exīte iudice si ymago. i. facies nūq̄ me
 corydonē fallat. i. decipiat. **D**espectus tibi sū. **H**ic corydon allicit ale-
 xim ad sū amōrē q̄ illa tria quib⁹ vtūt amatores. s̄z q̄ diuicias. q̄ pul-
 chritudinē corporis et q̄ cātū. **Q**uādiues. lactat se h̄re oves niueas. i.
 albas q̄ sūt meliores ut habef in georgicis et mell⁹ est h̄re femellas ml̄-
 tas que partūt et bñt lac q̄ arletes. **L**ac michi. Tactat se h̄re lac no-
 uū q̄ totū ānū q̄ oves bis pariūt in ytalia sicut hēt in georgicis. Bis
 grauide pecudes. tc. et est laudabil⁹ h̄re lac in vitroꝝ t̄pē q̄ h̄re caseum
 qui pōt seruari q̄ annū. **L**āto que. **H**ic se lactat ex cantilena dicēs q̄
 ipse ita bñi cātat sicut amphion dirceus qui fuit rex thebanorū inuenitor
 artis musices qui tā dulciter cantabat q̄ faciebat mótes salire et tripu-
 diare. Aracyntus est mós thebanus quē vocant actēi. i. atheniense. et
 loquis tāq̄ ignorās loca nobilia more rusticorꝝ. sicut si aliq̄s diceret mó-
 tem actēi ēē diuisionē vel parisū qui tamē est mons rothomagensis
Hec sū adeo informis. **H**ic tactat se de pulchritudine corporis. q̄ res-
 pexit se in littore qñ mare erat placidū. q̄ qñ mare est turbidū nō bñ re-
 pūtat ymaginē et vidit se valde pulchrū si ymago sua nō fallat. q̄ yma-
 go sepe fallit repūtando sicut pater de speculo cōcauo in quo nō repūta-
 tur facies sicut est. nec in aqua vbi apparet q̄ baculus integer sit fract⁹.
Sz cā quare respexit se in littore est: q̄ pastores nō bñt speculū in cam-
 pis nīi fontem vel aquā placidā. **N**ō ego daphni. **D**icit se ita pulchruꝝ
 sicut fuit daphnis primus pastor filius mercurij exvna nimpha per quē
 intelligit virgilius cornificiū q̄ byrontā metrificatorē ineptū et virgilio
 semper emulum.

O tantū libeat mecum tibi sordida rura
Atq̄ humiles habitare casas: et figere ceruios.
Hedorūq̄ gregem viridi cōpellere hibisco.
Adecum vna in siluis imitabere pana canendo.
Pan primus calamos cera cōiūgere plures
Instituit. pan curat oves ouiumq̄ magistros.
Nec te peniteat calamo triuisse labellum.

Hec eadem ut sciret quod nō faciebat amyntas
Est mihi disparibus septem compacta cicutis
Fistula:dametas dono mihi quam dedit olim
Et dixit moriens te nunc habet ista secundum
Dixit dametas:inuidit stultus amyntas.

Preterea duo(nec tuta mihi valle reperti)

Capreoli:sparsis etiam nunc pellibus albo
Bina die siccant ouis vbera quos tibi seruo

Iampridem a me illos abducere testylis orat
Et faciet:quoniam sordent tibi munera nostra.

Construe. **A**lexi libeat tibi. i. placeat tamū. i. tñmō habitare. i. fre-
quētare:rura sordida. i. q̄ iu credis eē sordida et casas humiles. i. paruas
domos pastorales et libeat tibi figere ceruos. i. venari illa animalia. et lib-
beat tibi p̄pellere. i. ducere mecum gregem. i. pecu hedoz. i. hircoz. hibisci
scō v̄tridi. i. ad virgultū v̄tride et imitabere. i. imitaberis mecum. i. csi me
corydone vna. i. simul pana id est defū pastor in siluis. i. nemoribus canē
do. i. cantando. pan. i. ille de⁹ instituit id ē docuit primus cōiungere. i. si-
mul tūgere plures calamos. i. fistulas. et pan curat oues. i. sollicius est
de ouibus et curat magistros ouiss: nec peniteat id ē nō p̄igeat te alexim
triuissē labellū. i. labia tua calamo. i. fistula. et amyntas optabat supple-
vt sciret hec eadē que volo te docere qđ nō faciebat. i. nō sciebat. et fistu-
la est m̄bi corydoni cōpacta cōfecta septē cicutis disparibus id
est septē spacijs diversis. quā. i. fistulā dametas dedit mihi dono. i. in do-
nu et dametas dixit moriens:ista fistula h̄z te corydonē nūc scdm. i. magi-
strū secūdū. et dicit dametas hec verba et amyntas quidā pastor sultus
inuidit. preterea duo capreoli repti m̄bi. i. a me nō tutavalle. i. in icogni-
ta valle et hoc pellibus sp̄sis. i. unctis albo siccāt. i. desiccāt lactando ve-
ra ouis. i. matris q̄. i. cepolos seruo. i. custodio tibi et testylis. i. illa mu-
ller orat. i. rogar iapadē. i. lōgo i p̄e abducere. i. remouere illos a me et ip-
sa faciet. i. hēbit qm̄ nr̄a munera sordēt. i. vidēt sordida tibi. **C**ontra lib-
beat. **H**ic v̄rgilius dignificat ritā pastoralē vt alexis nō synat eū dicēs
vtinā placeret tibi habitate mecum ista rura q̄ putas eē sordida et habita-
re paruas domos et parua tuguria pastoralia et figere ceruos. i. delecta-
ri mecum et ducere hedos ad hibisci. Et est hibisc⁹ genus v̄rgulti. mol-
lis et flexibilis. dicit hibisco. i. ad hibisci ponēdo dñm. p̄ actō sicut i eney
de. et clarior celo. i. ad celū. **A**hecu vna. hic v̄rgili⁹ inuitat illā pueruz
ad delectationē carnis cū dicit cātabis mecum in siluis sicut de⁹ toti⁹ na-
ture qui dī pan. qđ nomē in greco sīgt dēvel totū et inde dī pants. Et su-
it pan de⁹ rusticus q̄ pingebat ad similitudinē totius nature: hēbat cor-
nua sicut luna vel ad modū radicoz solis et facie rubram sicut ignis vel

eiber qd idē est vtdr in georgicis. Eiber em̄ est sp̄s signis vel aer supe
 rior. Et in pectori habebat stellā ad rep̄stantū ymaginē stellarū: et ei⁹
 pars inferior erat hispida et pilosa ad significandū radices arboris q̄ sūt
 in terra sicut capilli in capite. Et habebat pedes curuos ad significandū
 circulū anni. Natura em̄ oia ista h̄z in se iō de⁹ nature sic pingebat. Iste
 sūt amauit syringam niphā h̄z ipa pp̄ter sui turpitudinē noluit sp̄m di-
 ligere: et fugiēs a facie ei⁹ iplozaurit terre auxiliū et mutata est in calamū
 quā pan p̄forauit et fecit fistulā ad suū solatiū. et inde dicit q̄ pan fuit p̄-
 mus fistulator et ab illo fistula h̄z dignitatē. iō corydon iūitat alexī ad cā-
 tandū carmina diuinā. Iste pan habuit luctā cōtra amorē h̄z amor obti-
 nuit: q̄ oia vincit amor ut d̄r in eneyde. Iste coniunxit multas fistulas
 cū cera insimul et inde cantata est optima melodia. Per calamū intelli-
 gitur armonia sperarisi septē planetar̄ vel septem artes liberales quas
 deus instituit ut dictum est. Antiqui de pingebant ei⁹ habere pedes/cas-
 prinos/ventrē pilosum/indutū pectus pelle caprina varia/vulnū rubi-
 clidū/habentem duo cornua sc̄z solem: et lunam/tenētē in una manu fi-
 stulā et in alia baculū pastoralem reflexum que reflexio denotabat ānū.
 et fuit filius vxoris vlxis. Plutarckus historiographus grecus q̄ fuit
 post xp̄m narrat q̄ audiuit ab auro suo q̄ dū veniebant ad ytaliam naui-
 gando venerūt iuxta epirū insulā de directo respicientē ytalā et ancho-
 rauerūt nauē et nauta principalis nō noīabat se suo noīe et audierūt vñā
 vocē pp̄to noīe ter sp̄m vocantē et dixit q̄ pan erat mortuus et q̄ nūcia-
 ret illis quos videret in portu maris ytalie et ytali fecerūt magnū plāctū
 ¶ H̄ec eadē vt sc̄ret. i. amyntas fecisset oia q̄ voluissē p̄ sciēdo ista car-
 mina q̄ te volo gratis docere. vñ amyntas intelligit cornifici⁹ q̄ fuit in-
 uidus contra virgiliū et scripsit cōtra ei⁹ sed auctoritate romanor̄ fu-
 sit expulsus. ¶ Est mibi disparibus. H̄ic corydon dicit se h̄re vñā fistulā
 de septē calamis id est septē artibus liberalibus quā dedit sibi dameras
 id est theocritus magister suus ex quo cornificius fuit inuidus. ¶ Pre-
 terea duo. H̄ic iūitateū p̄ donū duoz capreoloz siluestris h̄stū ad-
 buc pelles dispersas variis colorib⁹ q̄ iuuenes sūt: et issi capreoli lactat
 matres. talia aut̄ aīalia multū placet pueris q̄ naīa gaudet diuersis et
 q̄ illos capriolos intelligit duas eglogas in quib⁹ sūt varie sētēse vela-
 te sub verbis obscuris. ¶ Iāp̄ idē a me. H̄ic accelerat illū iuuenē q̄ te-
 stis lā pertinet illos et h̄abit illos nisi spe festinet et veniat statim.

H̄uc ades o formose puer: tibi lilia plenis
 Ecce ferunt nymphē calathis: tibi candida nays
 Pallentes violas: et summa papauera carpens:
 Marcissum et florem iungit bene olentis anethi.
 Tum casia: atq̄ aliis intexens suauibus herbis
 Mollia lutheola pingit vaccinia caltha.

Ipse ego cana legam tenera lanugine mala,
Castaneasq; nuces: mea q̄s amaryllis amabat
Eddā cerea pruna t̄ honos erit huic quoq; pomo
Et vos o lauri carpam: et te o proxima myrtle
Sic posite quoniam suaves miscetis odores

Co puer formole buc ades. i. mecum maneas ecce niphē. i. deo ferunt
id est colligūt portant illia. i. illos flores plenis calatis. et nays. i. illa nū-
phā candida. i. pulchra carpēs summa papauera. i. illos fructus fert inq̄
violās illos flores pallētes. i. albōs tibi alexi. et ipa nays iūgit. i. cōpo-
nit tibi narcissū. i. illū florē et fert inq̄ florē anethi. i. illitus herbe bñ olen-
tis. i. bonū odore dantis: tū etiā nays iūges. i. cōmīscēs cū casia. i. herba
suauissimi odoris. atq; intexēs alijs herbis. i. floribus suauibus. i. dele-
ctabilibus pingit. i. componit vaccinīa mollia caltha. i. cū illa herba lus-
teola. i. talis coloris qualis est color auri t̄ ego legā. i. colligā mala. i. pos-
ma cana. i. alba tenera lanugine. et legā castaneas molles quas sc̄ casta-
neas mea amaryllis. i. amica amabat. et addā pruna cerea. i. illos fruct⁹
cerei coloris. et honos. i. laus erit huic pomo. o lauri. i. o vos arbores car-
pā vos. et o myrtle proxima subaudi lauro vel ad odore p̄ximā carpam
te. i. accipia vel colligā qm̄ vos arbores sic posite. i. ordinate misceris. i.
dat̄ odores suaves. i. delectabiles. **H**uc ades. **H**ic adulat̄ ei laudādo
suā pulchritudinē dīcēs q̄ in cāpis sūt fōtes et niphē q̄ colligūt sibi vi-
olas et alias herbas odoferas. **I**pse ego. Inuitat eū per donū pomo
rū t̄ castaneay q̄ pueri diligunt talia t̄ vocat poma cana coctana q̄ aī
maturitatē bñt canicē vel intelligit poma psica. i. pescas que sūt pilose
t̄ est lanugo p̄ma barba tenuis sicut lana. **E**t vos o lauri carpā. Ad-
iūgit ad precedētia lauros et myribos et est myribus semī gñis. qz os
grecū sepe mutamus in vs muliebre. vel cōpurat sub noīe arboris.

Rusticus est corydon nec munera curat alexis.

Nec si muneribus certes concedit yolas

Eheu quid volui misero mihi: floribus austri

Perditus: et liquidis immisit fontibus apros

Quē fugis ab dēmēs: habitarūt dii quoq; siluas.

Dardaniusq; paris: pallas quas condidit arces

Ipsa colat: nobis placeant ante omnia silue.

Torua leena lupum sequitur: lupus ipse capellā:

Florente cytisum sequitur lascivia capella.

Le corydon o alexi: trahit sua quēq; voluptas.

Aspice aratra iugo referunt suspensa iuuenci.

11

Et sol crescentes decedens duplicat umbras:
Ade tam evrit amor: quis enim modus adsit amor?
Eh corydon corydon que te dementia cepit
Semiputata tibi frondosa vritis in ultimo est
Qui tu aliquid saltem potius quoru indiget usus
Ulinibus molliq paras detexere iunco.
Inuenies alium si te hic fastidit alexis.

Clostrue sic. o corydon tu es rusticus. i. ignar⁹ vltultus. nā alexis nō curat munera. i. dona tua et si certes. i. disceptes muneribus p habendo puerū yolas. i. dñs su⁹ nō pcedit. i. nō pmittit. Eheu qd volui. i. optauis mīhi corydoni misero: ego pditus destructus decept⁹. imisi. i. posui austri. i. illū vētū florib⁹. i. imisi. i. posui apros. i. porcos silvestres fōtibus liquidis. i. serenis. ab o alexi demēs. i. stulte quē sc̄z amatorē fugis dij habitarunt. i. habitauerūt silvas. i. nemora et paris dardanius. i. troian⁹ habitauit silvas et pallas colat. i. habitet arces. i. tress q̄s ipa cōdidit id ē pposuit silue. i. nemora placent ante oia. i. bona mūdana nobis. id est pastoribus. leena. i. femina leonis torua. i. torue ambulās sequitur lupū. i. il lud aial. et tpe lupus. sequit̄ capellā ad deuorandū. et capella lasciva seq̄ tur cytisum. i. illam herbam florentem. i. virentem. et o alexi corydon sequitur te et sua voluptas. i. amor trahit id est attrahit quēc̄ id est vnum quēc̄. o alexi aspice iuueni. i. parui boues referunt. i. portant aratra suspensia id est supposita iugo. i. collo suo. et sol decedes. i. versus occidentem tendēs duplicat. i. cōdensa umbras. tamē amor sc̄z alexis pueri vrit id est comburit me quis modus adsit. i. conuentat amor. ab corydō corydon q̄ dementia. i. stultitia cepit. i. detinuit te vritis id est vinea semiputata est tibi ultimo. i. in illa arbore frondosa id ē ramosa. qui. i. quīmo paras. i. preparas detexere. i. componere aliquid. i. aliquo bonū tunco molli id est ex illa herba flexibili et uimibus id ē virgulitis. aliqd dico eorum supple quoru usus. i. natura hoīm indiget potius id ē melius. o corydō tu iuuenies alii amicū si hic alexis fastidit. i. tedio afficit te. O Rusticus est corydon. Hic poeta loquitor ad corydonē dicēs q̄ alexis vel cesar nō curat carmina sua q̄ rusticus est et rusticus non hñt precū inter magnates. Nec si muneribus. i. si tu velis dare munera p hñdo illū puerum pollio dñs suus non dabit tibi illū: nec cesar pro muneribus tuis dabit tibi agros mantuanos. Eheu. hic corydon increpat seipm p quādā silitudinē pastoralē q̄ sicut ille q̄ imitit porcos in fōtē liquidū turbat aquā et qui dat florib⁹ austri ventū pluuiosū destruit flores: ita corydon turbauit seipm petēdo frustra qđ nō potuit obtinere. Quē fugis. loquit̄ iterum ad alexim et est ab intersectio dolentis id est quare designari vi tam pastoralem q̄ dardanus paris qui fuit filius plamini regis: troiani

fuit pastor in siluis. **G**uī regio trolana dicitur dardana a dardano rege qui
ibi regnauit. **C**Pallas hic loquitur indignater. i. pallas habitet in turnib⁹
vel ciuitatib⁹ q̄s ipsa cōdidit. rura aut̄ magis placet pastorib⁹. **P**oete ei
singūlū mineralia siue palladē fuisse natā ex capite touis. et q̄ in capite est
Ingentiū iō d̄r dea sapientie et artiū et iuuenisse oēs artes et dominicād̄: co-
lendi fras et c. **T**orua leena. **H**ic corydon excusat seipm̄ q̄ quis frustra
pertierit alexim: q̄ oīs res sequit̄ suū appetitu vel illud in quo delectat̄
sicut p̄t p̄ exempla: q̄ leena sequit̄ lupū ad deuorandū: et lupus caprā: et
capra sequit̄ frōdes sibi delectabiles. ita corydon sequit̄ alexi q̄ sibi pla-
ceat. **A**spice aratra. **H**ic vult ponere sinez siue egloge sicut fecit ibi. **J**ā
mare t̄rrenti et cōputat more rusticop̄ q̄ p̄putat horas diei p̄ ligau-
rā boui: et q̄n dissoluūt boues tūc est finis diei. **A**nde tu viri amor. i. q̄
uis oīa caplāt sine amor tū meus sp̄ durat. **C**quis em̄ modus. Q̄ oīa
vincit amor ut dictū est prius: nā erit ille in sp̄ deus. vñ dicit quidā. **H**e-
scio qđ sit amor nec amois sentio nodū. Sed scio si q̄s amat nescit h̄c
modū. **A**h corydō. Loquis poeta ad corydonē dicēs q̄ meli⁹ fuisset
ei cogitare de p̄p̄ris negocis suis q̄ amare alexim: q̄ nō licet rusticos
quoselq̄z q̄rere ea q̄ sunt supra se. **S**emiputata tibi. i. stultus es q̄ vis
amare et tū vītis tua semiputata ē et est in vīmo frōdosa. frōdes ei nocēt
vitibus ut babel in georgic. Et p̄ hoc intelligit q̄ vītli⁹ est cōplere eney-
dem quā incepit q̄z orare p̄ agris mātuanoꝝ restituēdie: q̄ sic meli⁹ re-
cuparet grām impatoris. **G**el aliter pōt intelligi. q.d. poeta. o corydō tu
es bñ furiosus et credo q̄ tu bibisti de vīno semiputata vītis. quicq̄z ei
sacrificabat talli vīno corripiebat furore. vel pōt aliqñ intelligi. i. sicut vītis
deserta q̄ nō est pfecta s̄ solū semiputata fert tardē fructū maturū: ita
tarde vel nūq̄ hēbit grām cesarī vel alexis. **C**Inuenies altū. **H**ic dat
sibi remēdiū q̄ fortuna non est stabilis: et iō si iste cesar coniēnat te forsi
tan post eū venier altus qui te diliget. dices em̄ post q̄ sors oīa versat.
Letera videantur supra textum.

Ande.

Dic mihi dameta cuiū pecus: an melibei?
Construe sic. **D**ameta. i. pastor dic michi. i. menalee cu-
sū pecus. i. cutius est pecus: an. i. nūquid est melibei. i. illi⁹ pa-
storis. **T**ertia egloga q̄ dicitur palemō. et est obliugatio pastoris q̄ sunt
duo pastores altercates adiuvicē cū turgis. vñ⁹ pastor ē menalcas co-
niscitus inuidēs cōtravirgilii q̄ extraneus incipiebat eē dilectus cesari
et timebat cornificius illud qđ sibi cōtigit sc̄z postponi virgilio. **S**ecū-
dus pastor est dametas. i. virgilius qui r̄fert menalee se defendēs virgilii
ter: et isti duo loquuntur inuidē vīsc̄z ad meditū egloge vībi introducīt alt⁹
pastor qui audit̄ ista turgia qui vocat palemō ibi. **D**cite q̄nq̄idem. et sic
in ista egloga sunt tres principales persone: denominatur tamē a digni-
ori sc̄z a palemonē iudice. **C**ornificius autē improperebat virgilio mul-
ta conuicta sc̄lliset q̄ possessiones quas tenebat non erant sue: sed exul-

12

extraneus erat et mercenarius et quod mihi habebat. dicebat enim quod metra quod
virgilius scribebat non erat sua sed erat solus aggregatoz. Incipit ergo me-
nalcas a furgis interrogas dametam. Dic mihi dameta cuius pecus. q.d.
bene scio quod non est tuus: sed nunquam est melibei pastoris. i. cuius sunt posses-
siones quas tenes nunquam sunt cesarialis vel cuius sunt metra que scribis
nunquam sunt homeri vel theocriti. Unus virgilius qui improrabat ei se
intermiscere dictis suis aliquos versus homeri: respondebat quod fortis est
qui eripit clavam ab hercule. Et est notandum quod antiqui dicebant cuius cu-
ta cuius. sicut dominus meus mea metu. sicut patet hic.

Da.

Non: verum egonis: nuper mihi tradidit egon.

Construe. pecus non est melibei sed est egonis. egon. i. ille pastor tradidit
mihi damete nup. i. non a logo ipse. **C**um vero. **H**ic rindet dametas. i. vir-
gilius negat quod oves non sunt melibeli: sed sunt egonis. quod egon pastor dedit
sibi nup eas. i. scientia buccolicorum habuit a theocrito.

Ade.

In felix o semper ovis pecus ipse neeram

Dum fouet: ac ne me sibi preferat illa reveretur.

Hic alienus ovis custos bis mulget in hora.

Et succus pecori: et lac subducitur agnis.

Construe. o ovis ex his semper pecus. i. aital infelix. i. infortunatus dum ipse
dametas fouet. i. amplectis neera. i. illa amasiac pater vere. i. timet ne
illa neera pferat me sibi. i. ne plus me diligat. **H**ic custos. i. dametas al-
enus ovis. i. ovi mulget. i. fugit oves bis in hora. i. in die et succus. i. Il-
quor subducit. i. auferit pecori et lac subducit agnis. **I**n felix. Dicit me-
nalcas quod inter alia pecora oves sunt aitalia infelicia quod coster habet miseros
pastores: ubi vult diffamare dametam. i. virgilius ex iudicio dices. Ipse neera
et designat ipsum noire noite papa sicut ipsa petenda in. i. ipse dametas bla-
dit neere pellici col pastoribus: et timet ne ipsa opponat sibi dametam et sic est
inuidus. **H**ic alterius ovis. i. in isto loco iste pastor bis in hora mulget oves
et sic est valde avarus et fugit tota substancia ovis et agnoz tanquam mercen-
arii et non est verus pastor. q.d. cornificius quod virgilius non erit predilectus
a cesare quod non est nisi tyrannus et crudelis exactor populi.

Da.

Parcius ista viris tamem obicienda memeto.

Nouimus: et qui te transuersa tuentibus hyrcis.

Et quo (sed faciles nimphae risere) sacello.

Comenalca memeto ista sez verba eē obicienda. i. dicenda pecus. i. mo-
destius viris. i. fortibus: nam nouimus te supple et nouimus qui te corru-
perit supple et nouimus quo. i. in quo loco sacello. i. templo. et hoc dico hyr-
cis transuersa sed nimphae faciles ad miserit cordiam risere. i. derisere
te. **P**arcius ista vir. Rindet virgilius dices. tu non debuisses obisci-
re talia friuola viro. Et tamen quod non timet talia verba iurilia et spaliter tu quem bis

cognosco esse infamē: qd̄ q̄ videret te viderenū hirci et ecōtra. viso ei vno
hircō q̄ respicit trāsuersalit̄ tu videris. i. tu es valde iūndus luxurios⁹
sicut hirc⁹ qui t̄pē libidinis respicit oblique. et capiſt ibi trāsuersa aduer-
bialiter. i. nomē p̄ adverbio. Et quo. i. nōne bñ sclo q̄ tu p̄missisti stu-
pri in loco sacro. i. in iēplo nympharū qd̄ ē sacrilegiū et meruisti lapida-
ti si niphē nō fuissent tibi mileri cordes. faciles. i. benigne et exorabiles et
gratiosae: de suis tñ es a deabus tanq̄ turpis.

Ahe.

Lum credo cū me arbustū videre nuconis:
Atq̄ mala vites incidere falce nouellas.

Cōdameta credo q̄ niphē derisere qn̄ videret. i. viderūt me. i. menalca
incidere. i. apūtare arbustū. i. arbores in tali loco exūtes nuconis. i. illius
pastoris: et etiā qn̄ viderūt me icidere vites nouellas. i. teneras mala fal-
ce. i. malo instrumēto. **L**ū credo. Rūdet menalcas rustice et naturalr
rustici etiā obicitur eis opprobria nō purgat se a palmis obiectis sed
addit̄ alia vi forte ostendat nō eē vicia magna q̄ dicat nō feci qd̄ dicis
imo etiā hoc et hoc: s̄ ista nō sunt magna vicia. Naturalit̄ em̄ hoies ira-
ti hoc faciūt. audet̄ ei nō solū fecisse mala: imo et illa fateri sine verecun-
dia. dicit ergo menalcas bñ credo q̄ niphē risere qn̄ viderūt me. ppter
stuprum: et hoc fuit verū etiam qn̄ cōmisi vns̄ aliud crimen sc̄ quādo
abscidi nouellas vites quod tamen est capitale crīmē: s̄ antiquē bñ p̄ne
sine damno abscindit. q. d. et si ego cōmisi hoc et illud quid tibi est q̄a nō
potes me corrigere.

Va.

Elit hic ad veteres fagos: cū daphnidis arcū
Fregisti: et calamos: que tu peruerse menalca
Et cum vidiſti puero donata: dolebas.
Et si non aliqua nocuifſes mortuus eſſes.

Cōmenalca niphē supple viderūt te hic. i. in isto loco. s. ad veteres fa-
gos cū fregisti. i. rupisti arcū et calamos. i. fistulas daphnidis. i. illi⁹ pue-
ri. q̄ sc̄ arcū et calamos o puerse. i. pessime menalca cū vidiſti donata. i.
data puero. i. daphnidis dolebas. i. tristabaris: et si nō altq̄ten⁹ vel altq̄ rō
ne nocuifſes. i. malū feciſſes puero tu moru⁹ eſſes. i. tu perires ex iniudi-
dia. **A**ut hic. Dametas. i. virgili⁹ itey redarguit comificiū iūdie et de
tractōis: q̄ p̄dile fregit arma et fistulas daphnidis pastoris et erat irat⁹
q̄ arma et fistule erat data daphnidis et ex iūdie moru⁹ fuſſet si nō no-
cuffiſſet ei finaliquo. Pastores ei hñt arma ut d̄r̄ in georgic⁹. Armaq̄ az-
mīclēs canē cressasq̄ pharetras. In hoc vult oſidere q̄ comificiū erat
sibi iūndus: q̄ cesar dederat sibi agros. vult etiā dlcere q̄ comificiū la-
cerauerat carnia bestiōt̄ poete. In georgicis ēt vtebat illis tanq̄ suis.
Inuidebat etiā virgilio qui hēbat artem poeticā.

Ahe.

Quid domini facient audent cum talia fures?
Non ego te vidi damonis pessime caprum

Excipere insidiis multum latrante lycysca:
Et cum clamarem (quo nunc se proripit) ille
Lytire coge pecus: tu post carecta latebas

Quid dñi. i. principes faciēt cū fures. i. latrones audēt facere talia: fa-
cita supple. o menalca pessime. i. peruerse non. i. nōne ego vidi te dame-
tā excipere. i. furari caprū damonis. i. illi⁹ pastoris insidiis. i. occulite ⁊ b̄
dictio lycysca. i. cane silvestri latrāte. i. clamāte: et cū clamare. i. dicerē tyti-
ro. o tytire coge. i. duc pecus vel serua quo. i. ad quē locū ille. s. dametas
se proripit. i. se transportauit ⁊ tu latebas. i. absconditus eras post care-
cta. i. illū locū in q̄ crescūt carices. **Q**uid dñi. Ahenalcas vocat nunc
dametā furē. dices qđ fieret si loqueret vni dñi qñ iste fur audet fieri de-
re. Sūt aut̄ quedā noīa q̄ sign⁹ p̄ officia sicut amator sapientie dñ ph̄s
⁊ nomē trū trāz dñ fur. sicut plautus cūdā latroni dicit tu es hō trium
lītarū. et sic ex officio furandi. vult etiā dicere q̄ virgilius est seru⁹ miser
⁊ iudicēs q̄ soli tales furant. dicit enim carbo. Cū deest aliena sequitur
Rūqd ego te vidi furatē caprū damonis pastoris et qñ ego clamaui li-
cysca clamauit et tu te abscondisti retro carecta: et hoc p̄fimat se eē fu-
re q̄ visus est certissim⁹ sensu⁹ evulit dicere q̄ virgilius furatus est ab
Homero et a iheocrito et esyodo carmina q̄ dicebat eē sua: vel furat⁹
est possessiones v̄l agros cesar. Et est lycysca vel lycyscus canis ex lupo
et cane gnatus et est optimus canis cōtra lupos: ideo dicit q̄ in furādo
lycysca latrabat et virgilius se abscondit in carectis id est locis vbi cres-
cent carices.

Dame.

An mihi cantando victus non redderet ille
Quem mea carminibus meruisset fistula caprū
Si nescis meus ille caper fuit: et mihi damon
Ipse fatebatur: sed reddere posse negabat.

An ille. i. damon victus superatus cātādo nō redderet mihi damete
caprū supple quē sc̄z caprū mea fistula meruisset carmib⁹. i. cātib⁹ o me-
nalca si nescis. i. si ignoras ille caper meus fuit ⁊ damō. i. ille pastor fate-
batur mihi damete illū caprū eē meū. sed negabat se damonē possered
dere. i. restituere. **A**n mihi. Rūdet dametas. i. virgilius nō multiplicā
do vicia sicut p̄tus fecit menalcas s̄z dicit se nō eē furē nec cepit rē alte-
nā iulto dñi q̄ ille caper erat suus qđ bene sc̄ebat damō ⁊ p̄fitebatur
sed dicebat seipsum nō posse reddere q̄ differebat ip̄m dare donec face-
ret carmē v̄l tragediā. Et interrogabat virgilius cornificiū dices nūqd
bene sc̄is q̄ ego possū bñ obtinere illū caprum ex carmine meo. i. nun-
quid bene sc̄is q̄ possū et bene sc̄o faceret tragedias et carmina q̄ sic vo-
cantur a tragos qđ est hīrcus q̄ premiū tragicoz erat hīrcus. ⁊ sic dato
q̄ nō fuisset me⁹ tñ poterā illū līcite accipere q̄ parat⁹ erā illū mereri
cātando. et per hoc significat q̄ virgili⁹ si tenebat agros nō tenebat nill

suos et cesar hoc bene sciebat. s. vix potest eos sibi restituere qz eos dererat suis militibus. verum ppter sui scientia et magna prudetia et subtilia carmina cu deo et huic prib meruit eos sibi restitui et sic meruit caput catado sicut dicit Oratio. Carmine qz tragicomis cavauit ob hinc

Catado tu illu: haud vng tibi fistula cera Da.

Iuncta fuit: num tu in triuiss indocte solebas

Stridenti miserum stipula disperdere carmen:

Construe sic. Adseristi supple hre illu caput cantando quasi dicerei no. qz houd p no fistula nuc fuit tibi iucta. i. cōficta cera nu. i. nuc so lebas indocte. i. iussiter. vel indocte pōt eē vocatū casus dispdere. i. vlu lare carmē miserū in triuiss. i. in būs stipula. i. fistula stridēti. i. male re sonant. **Catado tu illu: Obiurgat iterū menalcas. i. comisces contra virgiliū dices tu meruisse caput catando. tu metris. qz nuc sciuisti cā tore nisi solū v lulare in būs et nuc habuisti bonā fistulā iuctā cera: s. so lūmō fistulā scissā male et stridule resonatē. i. nuc habuisti bonos libros ad studendū nec vng bonā phisam sciuisti. **E**t scindū qz pastores q vendebat lac timebat eē in quadriuiss vbi v lulabat ad denūciandum lac eē venale in memoria cereris. qz q̄ querebat filia suā p serpina v lulabat in vrbib⁹ et triuiss sicut dicitur in eneyde nocturnisq echate tri uiss v lulata per vrbes.**

Da.

Vis ergo inter nos quid possit vterq viciſſim

Experiamur: ego hanc vitulā (ne forte recuses

Bis venit ad mulctrā: binos alit vberē fetus)

Depono. tu dic mecum quo pignore certes.

Comenalca vis. i. cōfētis ut expiamur. i. pbem⁹ ūer nos qd vng nūm possit. i. cātare et ego dametas depono. i. in vadū pono hāc vitulā et ne forte recuses. i. refutes eā dico tibi qz ipa alit. i. nutrit binos fetus. i. duos vitulos vberē. i. māmilla sua et dic milhiq pignore. i. qvadio certes meci

Clis g. Rñdet dametas. i. vrgilli⁹ tu dicas qz nescio cātare: vis tu qz cā tem⁹ abo in nos qz no hēm⁹ iudicē qz adhuc nō venit palemo et ponam⁹ vadia int nos qz succedat victori. et ego depono v̄ assigno p̄ciū v̄bra dīū carnis. i. vna vaccā iuuēcā qz l̄ sit iuuensis tū bis i die venit ad mulctrā. i. mane et sero. et possum⁹ dicere mulctrā vel mulctrū vel mulctrari. um vas in qz mulgef lac. dicis em⁹ in georgicis implēt mulctraria vacce. Tu dic meci⁹ qz pignore certes. i. qd vadū vis ponere.

Ade.

De grege non ausim quicqz deponere tecum

Est michi nanc domi pater: est iniusta nouerca.

Bisqz die numerant ambo pecus: alter et hedos.

Terū id quod multo tu te ipse fatebere maius

Insanire libet: quoniam tibi pocula ponam

Fagina: celatum diuini opus alchimedontis:
 Lenta quibus torno facilis superaddita vitis
 Diffusos hedera vestit pallente corymbos.
 In medio duo signa conon: et quis fuit alter?
 Descripsit radio totum qui gentibus orbem.
 Tempora que messor: que curuus arator haberet.
 Necdum illis labra admouit: sed condita seruo.
 Non ausim: i. auderet deponere: i. sequestrare quicqz: i. aliquid de gre-
 ge: i. ex omnibus namqz pater est inibi domi et nouerca iniusta est domi: qz p
 et ambo scz pater et nouerca numerat: i. cōputant pecus id est oves bis
 in die scz mane et sero. et alter numerat hedos. verum deponit supple id
 quod tu factabere: i. dices esse matus: s. vadit qz sit vacca. et libet: i. expe-
 dit te insanire qm pono tibi ista supple. Ha ponit pocula: i. vasa fagina
 id est de fago facta: qz sunt opus celatum alchimedonis diutini: i. illi⁹ preclara
 ri sculptoris. quibus: i. in quibus poculis vitis lenta superaddita torno
 facilis vestit: i. coopit coribos: i. vias hederaꝝ diffusos: i. dispersos hede-
 ra: i. arbore pallente: i. pallida in medio illoꝝ poculoꝝ sunt duo signa: s. co-
 no: i. ymagno cononis ducis et quis fuit alter: agricole nesciunt supple si
 sunt ille qz descripsit rotuꝝ orbis ḡtibus: i. hoibis radio: i. cum virga et de-
 scripsit qz ipsa messor: i. vindemiatore heret et descripsit qz ipsa arator heret
 id est rusticus possideret. et ego menalcas necdū id est nō adhuc admouit
 id est apposuit labra illis poculis. De grege. Respondet menalcas id
 est cornificius sicut ille qui titulat vincit qz ipse non auderet deponere ali-
 quod sial de grege quia habebat nouercam et patrem qui bis in die nu-
 merabant gregem: s. mane et sero. et dicit iniusta qz cōmuniciter nouerce
 sunt iniuste primogenitis. Tertii id qd mulisi: rc. Et tibi dabo vniū aliud
 preciuꝝ qd est mellus qz vacca tua scz vniū vas de fago ad potandum qd
 factuꝝ est ab extimo sculptore sciz ab alchimedonte in quo sculpta est
 hedera alba hñis corymbos: i. baccas vel grana quedam et supra illa he-
 derā est tornata vel cum torno facta vna vitis que cooperit illos corim-
 bos. et in medio silius vasis est ymagno cononis qui fuit dux et ymagno
 vniū alterius philosophi. Descripsit radio: i. cum virga cum quaviū
 tur geometri quia fuit astrologus. Necdum illis: id est illa pocula nō
 sunt adhuc vnu sed sunt noua: i. recentia. Per ista intelligit qz cornificius
 timebat uxorem suam et non audebat deponere nisi poculum solum: i.
 quedam librum de quo mulier non curat. et vult dicere qz hz quedam
 librum quem virgilius nuncqz vidit. Me.
 Et nobis idem alchimedon duo pocula fecit
 Et molli circum est ansas amplexus achanto.
 Orpheacqz in medio posuit: siluasqz sequentes.

**Necdum illis labra admouit: sed condita seruo
Si ad vitulā spectes nihil est q̄ pocula laudes**

CEt idem alchimedon. i. ille sculptor fecit duo pocula et ille alchimedon āplex⁹ est āsas. i. illud p̄ qđ tenemus yasa circū. i. vndiq̄ achāto. i. illa herba molli. i. flexibili et ip̄e posuit orpheo illū cātorem et posuit siluas. i. nemora sequētes sez cantū orphhei. necdū. i. nō adhuc admouit id ē posuit labra illis vasis. sed seruo illa cōdita. i. abscōdita et si spectes. i. respicias ad vitulā. i. vaccā n̄ib⁹ est q̄. i. quare laudes pocula. **C**Et nobis idē. Rñdet dametas p̄dēnādo pocula q̄ menalcas reputabat preciosa. Illud em̄ nō est p̄ciosū qđ est cōmune. dicit ḡ virgili⁹ ego etiā hēo duo pulchra pocula ab alchimedôte et circa ansas ē sculpt⁹ achāt⁹ herbavo lubl⁹ et ī medio posuit orpheli q̄ fuit optim⁹ cātor q̄ faciebat silues coreare et lō ī p̄clis meis sūt sculpiet silue sequētes orpheti. **N**ecdū illi verisortie repetit verba cornificij et est ypallage q̄ nō mouem⁹ labra ad pocula s̄ ecōtra et sic si consideres vitulam meam non laudabis pocula tua respectu eiusdem.

Abe.

Nunq̄ hodie effugies: veniā quo cūq̄ vocaris
Audiat hec tantum: vel qui venit: ecce palemon.
Efficiam posthac ne quēquam voce lacestes

Cdameta nūq̄ effugles. i. vitabls disputatōz hodie q̄cūq̄. i. ad quē cūq̄ locū vocaris. i. vocauer̄ veniā. i. descēdā. aliq̄s supple audiat hec. i. hāc disputatōnē v̄l ille q̄venit audiat nos et ecce palemō q̄audiet nos et ego efficiā. i. faciā posthac ne lacestes. i. puoces quēq̄. i. aliquē voce. i. verbis tuis. **C**Hūq̄ hodie. Loq̄s menalcas. i. cornificij nō effugies disputatōnē ego veniā tecū q̄cūq̄ voluer̄ veniat aliq̄s q̄ audiat nos et nō curo q̄s stryl̄ veniat a casu. ecce palemō. i. q̄dam pastor vel mecenās qui audiet nos.

Dame.

**Quin age si quid habes: in me mora nō erit vlla
Nec quēquam fugio: tantum vicine palemon
Sensibus hec imis (res est non parua) reponas**

Construe. Quī. i. quīmo age. i. dic. si habes qđ. i. aliqd ad dicēdū vlla mora. i. aliq̄ tardatio nō erit in me dameta: nec fugio. i. effugio quēq̄. s̄ o palemō vicine reponas. i. iudices hec. i. hāc disputatione sensib⁹ imis id ē bona prudētia q̄ res. i. disputatio nō est parua. **Q**ui age. Rñdet dametas si scias aliiquid ostēde illō corā quo cūq̄ iudice. **L**ī vicine palemon. captat bentuolētiā q̄ vocat eū suū vīcīnū et aduertit eū vt bñ q̄ si deret argumētationē amboꝝ q̄ de magna re agitur.

Palemon.

**Dicite quādoquidem in molli cōsedimus herba
Et nūc omnis ager: nunc omnis parturit arbos:
Nunc frondēt silue: nunc formosissimus annus.**

In^cipe d^am^et^a: tu deinde sequere menalca.

Alternis dicetis: amant alterna camene.

Cō^ovos ambo dicite carmina vīra quādoquidē cōsedimus. i. quiescim⁹ in herba molli et nūc oīs ager piurit. i. germinat nūc. et oīs arbos parturit nūc et silue nūc frondēt. i. floret et annus est supple formosissimus nūc. o d^am^et^a incipe carmina tua. z o menalca sequere deinde. i. dices post d^am^etā carmina tua. et vos dicetis carmia alternis sc̄z vīcibus. q̄a camene. i. muse amant alterna. i. alternatim dicit. **D**icite hucusq; locuti sunt menalcas et d^ametas. nūc loquit palemō q̄ a casu occurrit et elī ḡs ludex et loquit more pastoz dicit carmia vīra supra herbā vīridē: nūc em̄ floret oīs ager et parturit oīs arbor. carmia em̄ requirūt corlerū. incipe d^am^et^a et postea menalcas tibi r̄fidebit. **D**a.

Ab ioue p̄incipiū muse: iouis omnia plena.

Ille colit terras: illi mea carmina cure.

Cō^oncipiū muse. i. carminis mei est ab ioue. i. ab illo deo oīa sūt plena iouis. i. oīa sūt in potestate iouis. ille iupiter colit. i. arat terras et mea carmina sūt cure. i. sollicitudinī illi ioui. **A**b ioue p̄incipiū. i. inciplam carmē a ioue vel cesare q̄ oīa sūt plena iouis q̄ de⁹ est vbiq; et sp̄ vel potestas cesaris est vbiq; locoz. **I**lli mea carmina. id est iupiter v̄l ce sar cōplacet in carminibus meis. **A**de.

Et me phebus amat: phebo sua semper apud me
Munera sunt lauri: et suave rubens hyacintus.

Phebus. i. ille deus amat me. et lauri sunt semp apud me. i. menalca phebo. i. illi deo sua munera. i. dona et hiacinthus illa herba rubēs. i. ru bea est suave donū v̄l suave pōt eē captum aduerbialiter. **E**t me phe bus amat. R̄fider menalcas dicens. si tu habes iouem. ppiciū ego ha beo phebū qui est sūmus deoz q̄ vnicutq; deus suis est sūmus. iō d̄r cōst̄r si quis amat ranā: ranā putat eē dyanam. et phebus dat mihi sua munera laurum et hyacinthū herbā rubēa. i. dignus sū corona laurea.

Cebi notandū est q̄ phebus amauit daphnē. que fugiēs a facie eius mutata est in laurū q̄ amantes vīglīstatem semp vīrent sicut laurus. Phebus autem et boreas amauerūt puerū hyacinthū: boreas vero q̄ puer magis delectabat in amore phebi: percussit de uno disco hyacintū et interfecit eum sed mutat⁹ est in florem sui noīs. **D**a.

Malo me galathea petit lasciuia puella.

Et fugit ad salices: et se cupit ante videri.

Cōstrue sic. Galathea. i. cōcubina sc̄z lasciuia puella. i. voluptuosa pe tit. i. p̄cutit me malo. i. pomo et ipsa fugit. i. currit ad salices. i. ad loca vo luptuosa. et cupit se videri. i. a me ante. i. anteq; recedat. **A**halo me. Hic d^ametas laudat se ex sua pulchritudine dices q̄ galathea cōcubi-

na pnuocat et puerit ihm pomo in signu amoris: et fugit ante eum ad saltus.
i.ad loca delectabilia. si vult an videri ut ipse sequatur ea vlsam: ut
ipse occupiscat decorum suum. Per hoc voluit aliquis quod non solu romana: in quo est
galathea. i.galatia petebat carmina virgili: et sic laudat se a scientia.

Att michi sese offert vltro meus ignis amyntas:

Notior ut iam sit canibus non delia nostris.

Construe. Et amyntas. i. ille puer meus ignis. i. amor meus notior. i.
adeo notus offert sese mihi ut delya. i. amica mea vel dyana quod est de ave
natiōis non sit ista notior nris cambium sicut est amyntas. **A**t mibi. Ruidet
menalcas dicens: sicut tu habes amicā puellā: ego hēo puer amicū. i. for
te cesarēa puritate sensus vocatū puer. et ē mihi ista puer quod canes mei
agnoscunt eum si amicā meā delyā vel dyana a delos insula dicta. **D**a.

Parta mee veneri sunt munera: namque notaui

Ipse locum aerie quo congesse palumbes.

Construe. Et hunera. i. dona sunt parta. i. pparata mee veneri. i. mee amice. ipse. i.
ego dametas notaui locū. s. quo. i. in quod palubes. i. ille aues aerie. i. in aere
volantes congesse. i. nidos fecere. **P**arta mee. Iterum dametas glorias in
domo et possessioē sibi data dicens: ego hēo ista locū paratus mee veneri vel
delectatioē quod signauit meū locū delectabilē et pingue ubi palubes colle
gerunt nidos suos: et hī sit in arborib⁹ spissis et in terra fructifera. **A**pe.

Quod potui puer silvestri ex arbore lecta

Aurea mala decem misi: cras altera mittam.

Et ego menalcas feci quod potui. nam misi puer. i. amico meo. i. amynta
vel cesari decem mala. i. poma aurea id est aurei coloris lecta. i. collectio
ex arbore silvestri: et ego mittam cras altera scilicet poma. **Q**uid potuit. Hic
menalcas dicit se etiam portasse donū delectabile suo amico secundum decem po
ma silvestria quod ista sibi misit: et cras mittet alia. i. mittet cesari decem eglo
gas buccolicas et georgicas. potest intelligi quod predicta templū delectabile quod
Virgilius ponit in georgicis struere in reuerentia cesaris. ubi dicit In
medio mibi cesar erit templūque tenebit. Et cornificus faciat se in laude ce
saris facturū buccolica et georgica melius quam virgilius. **D**a.

O quotiens: et que nobis galathea locuta est.

Partem aliquam venti diuinū referatis ad aures.

Construe. O quoties galathea locuta est in his supplex: et quod. i. quia dulcia
verba galathea. i. amica locuta est nobis. o vos venti referatis aliquā prem
verboꝝ dulcium ad aures diuinū. i. deoꝝ: quod ita dulce locuta est ut deoꝝ audi
tu ei⁹ digna sint. **O** qdies. Hic dametas gloriatur in dulciloquo ga
latheo: vult dicere quod cesar puer et secrete loquens secundum optinas quod ali
quis vetus deferat illa dulciloqua ad aures potentum: quod si ipse se laudaret
laus sua sordeceret: sed vellet quod venti deferrent. **A**pe.

**Quid prodest q. me ipse aio non spernis amynta:
Si dum tu sectaris apros ego retia seruo.**

Construe. o amynta qd. pdest q nō sgnis me aio. i. libentissime amas
Si dū. i. si qn tu sectaris apros. i. vadis ad venanduz apros: ego menal-
cas seruo. i. custodio retia. **T**Quid pdest. occite menalcas ondit dame-
ta mētiri t q cesar nō diligit ipm: qz qn cesar vadit ad venationē dame-
tas solū seruat retia qd est mīme delectatiōis in venatiōe. q.d. de virg-
lio sub ppria gsona: si cesar amasset te duxisset te ad bellū contra anto-
niū vel ad vñū aliud bellū quod voluit cesar facere. **Da.**

Phyllida mitte michi: meus est natalis yola:

Cum faciam vitula pro frugibus: ipse venito.

Cyola o deus mantuanorum mitte inibi phillida id est amicam me-
am quia est meus natalis id est dies natalis mei et cum faciam id est sa-
crificabo vitula id est ex vitula pro frugibus ipse id est tu yola venito. i.
venias ad sacrificium. **T**phillida mitte. Dametas gloriatur in diuinitatis
suis vbi aduertendum est q antiqui venerabantur diem sue nativitatis
et cum in omnibus alijs sacrificijs castitas seruaretur tamen specialiter
in sacrificijs illius diei vtebantur voluptatibus ideo dametas orat yola
pastorem vt in die sui natalis mittat ei phillidam cōmunem eorū ami-
cam et qn faciet vitula id est qn offeret vel sacrificablit vitulam p fru-
gibus rogar ipm vt adsit etiam in propria gsona: quia tunc nō est opus
voluptatum nec vt mittatur phillis: vbi est aduertendum q antiqui an-
messes ducebant circa agros vñā vitulā quā postea sacrificabant cereri
vt etiam hētū in georgicis. **L**ucq nouas circū felix eat hostia fruges.
Et faciebant festum sue nativitatis. et est phillida actus grecus huius
nois phillis et yola estuctus grecus huius nois yolas.

Phyllida amo ante alias: nā me discedere fleuit:

Et longum formose vale: vale inquit yola.

Cego menalcas amo phillida ante alias mulieres et philis fleuit me
id est a me discedere id est recedere et ipsa fecit supple discedendo lon-
gum id est longam ratiocinationē dicendo mibi o yola id ē menalca for-
mose vale vale. **T**phillida amo. hic menalcas hzaliud nomen scilicet
yolas vel est anthonomasia sicut vtr fortis vocatur achilles vel sanson
et adulter vocatur paris. ita optimus pastor vocatur yolas qui fuit pa-
stor deificus. dicit ergo menalcas q ipse amat felicitatem et voluptatem
et q phillis ipsum diligit plusq; alios. quod probat quia quando recess-
it ab eo fleuit amare et longam recommendationem sibi fecit dicendo
sepe vale vale qd est verbū discedētiū. **S**i capis ibi vale noialiter et est no-
mē indeclinabile: suat tñ accītia vbi: q doctrinale dicit q est ibi fistole
et boethesis: pducit em vltia syllaba devale fin naturā vboz scde plu-
gatiōis. **S**i hoc metro corripit et ē boethesis. qz vocalis nō sedi vocali et

significat ibi quod menalcas faciat se esse ita diuersa sicut dametas. Da.
Lriste lupus stabulis: maturis frugibus imbres:
Arboribus venti: nobis amaryllidis ire.

Construe. lupus est triste. i. res tristis vel pietatis stabulis. i. ipsi agnis et ymbres sunt tristes vel contrarie frugibus: et venti sunt contrarie arboribus et ire amaryllidis id est exortis sunt tristes nobis pastoribus. i. mihi.
Clriste lupus. Hic deinde ponit aliqua puerbia naturalia ut experientia an menalcas sciret ponere talia. et dicit quod ista sunt tria lupus et stabula. et capit ibi stabula pro agnis vel ousibus: et est pietatis pietato. et plus ista est tria frugibus maturis et venti arboribus et exortis trate suis maris.

Dulce satis humor: dupillis arbitri hedis: He.
Lenta salix feto pecori: michi solus amyntas.

Chumor. i. dulcitas est dulce. i. res dulcis satis. i. segetibus et arbitri. i. illa arbor est dulcis hedis. i. capris depulsis. i. separatis a matribus et salix id est illa arbor leta est dulcis pecori. i. gregi. et amyntas. i. ille puer solus est mihi dulcis. **D**ulce satis. Rendet menalcas das puerbia tria dicentes quod ymbres sunt tria frugibus maturis tamen sunt dulces seminibus et arbusta sunt dulcia hedis separatis a matribus. Salix enim est dulcis ousibus et capris. sed sol amyntas est dulcis mihi menalce. et nihil sibi placet sicut ille puer vel sicut cesar. quod si diceret quod non est sibi cura si amaryllis. i. roma vel ciues romani non diligent eum: quia cesar eum diligit. consules enim erant pro virgilio contra cornificium. Da.

Pollio amat nostram quis sit rustica musam
Pierides vitulam lectori pascite vestro.

Cpollio. i. ille patronus amat nostram musam. i. carmina nostra quis sit rustica. i. quis caria sunt de rebus vobis facta: o pierides o muse pascite. i. nutrita vitulam. i. vacca vero lectori. i. pollioni. **P**ollio amat. hic blandus damestas suo patrono. s. pollioni ad eum rogatus facta sunt ista buccolica: pollio enim amabat cariarum scriptis tragedias et historias. **P**ierides. pieria est regio macedonie in qua habent muse dees carminum: i. orat dametas ut ille muse deus pollioni pingue vitulam. i. primi carnis buccolici. quod ei ascribitur tanquam prelator. et gloria eius in hagiis quod bene bonos amicos in senatu. He.

Pollio et ipse facit noua carmina: pascite taurum
Iam cornu petat: et pedibus qui spargat harenam.

Construe. et ipse pollio facit noua carmina. pascite taurum quod taurus petat cornu et qui spargat harenam pedibus. i. quod iuadat hoeres cornu et scalpat fratre suis pedibus. **P**ollio et ipse. **H**ic ostendit menalcas se etiam diligere a pollione. et blandus ei sicut facit dametas ipse cedo non sibi vitulam: sed taurum qui est fortior. dametas enim per vitulam significabat fecunditatem carnis: menalcas autem quod taurum intelligit fortitudinem se ad frigidum caria alioz poetarum

Qui te pollio amat vēiat: quo te quoq; gaudz 17
della fluant illi: ferat et rubus asper amomū.

Abe.
¶ Cōstrue. O pollio q; amat te ventiat. i. queniat ad talē trīphū q;. i. ad
quē gaudet te venisse supple. et melia. i. illi līqres fluāt. i. secūda sint illi
et rub⁹ asper. i. dur⁹ ferat. i. tribuat ei amomū florē redolētissimū. ¶ Qui
te pollio. Itex dametas blādīs pollionī iprecando oīa bona illi q; ip̄z dī
ligit q; optat ip̄l pollionī dīcēs: o pollio ille q; dīligit te queniat ad talem
perfectionē ad q̄lē vellet te queire. et fluat illi abūdantia mellis. et sint ei
oīa sectūda et fertilia sic q; dum⁹ ferat amomū florē redolētissimū et bñds
catur terra in opere suo.

Qui bauium non odit amet tua carmina meui.

Atq; idem iungat vulpes: et mulgeat hīrcos.

¶ Ille qui nō odit bauū. i. illi poēta o meui. i. o poēta ille amet tua car
mina et q; amat tua carmina ille idē iungat vulpes. i. illa aīalta aratro et ille
idē mulgeat hīrcos. i. lac trahat ex hīrcis. ¶ Qui bauū. menalcas fa
cit facēta derisionē volēs sīgē et carmina virgili et pollionis nīhīl valent
q; bauū et meui fuerūt duo ignari poete iīmīcī virgili et horati et car
minavni erant eq; misera sicut carmina alterius id dī meui q; nō dīligit
vel odit carmina bauū amet tua carmina q; sīlīa sūt in stilo de. ignorātia
atq; idē iungat vulpes. i. ille q; dīligit carmina vīa perdet tīps suū sicut il
le qui fungit aratro vulpes vel qui mulget hīrcos.

17
Dī.

Qui legitis flores et humi nascentia fraga:

Frigidus(o pueri fugite hīc) latet anguis i herba.

¶ O pueri qui legitis. i. colligitis flores et fraga. i. mora rubea nascentia
id est crescēta humi. i. in herbis fugite hīc. i. recedite ab illo loco q; an
guis frigidus. i. serpēs venenosus latet in herba. ¶ Qui legitis. Hīc da
metas. pponit vñū enigma loquēs ad pueros qui colligūt flores et fra
ga q; sūt mora rubea nascentia ex herbis et dicit eis: o pueri fugite hīc q;
anguis latet i herba: et loquit mātuaniis q; habitabāt inter milites aspe
ros qui mordent et interficiūt sicut āguis et pīsulit eis cedere maiori iux
ta dogma carbonis. maior cede.

Abe.

Harcite oues nīmīu procedere: non bene ripe

Creditur. ipse aries etiam nūc vellera siccāt.

¶ O pastores pīcite. i. phibete oues nīmīu pcedere. i. ne oues nīmīs p
cedāt. nā nō bene crediti. i. cōfīditur ripe: aquaz supple: q; ihe artes nūc
desiccat vellera. i. pelle suā. ¶ Harcite. Hīc menalcas oīdit se bñi intel
lexisse predictū enigma esse dīctū de mātuaniis: q; sub vno alio enigma
te oīdit illud quod accidit virgilio. q; cū repereret agrū suū arrius cen
tūrī intermitteret eū nisi saltuisset in fluuiū. Et dīctum est sibi Geteres
migrate colont: ideo dicit Abenalcas ad pastores mātuanos nō duca
c 3

tis oues luxia ripariā ne cadat in fluviū: qz nuper cecidit vnuſ artes q
edhuc siccata vellera sua qz non est diu qz cecidit.

Ae.

Tytire pascentes a flumine reice capellas.

Ipse (vbi tempus erit) omnes in fonte lauabo.

Co tytire reice. i. repele a flumie. i. a fluvio capellas pascerēs: et ipse. i.
ego lauabo eēs in fōte vbi ips erit: opporunū supple. **T**ytre. **H**ic da
meras p̄cipit reicerē capellas a flumie qz ipse lauabit eas cū ips fuerit:
et nō lauabit i fluo fz in fonte. i. qñ cesar rediterit de bello acito v̄rgili⁹
ipetrablit pacē mātuanoꝝ a cesare: et loqueſ et in ppriā pſona nō q altaz
interposita ſicut fecerat prius anteç h̄erei noſiā cesaris p̄ pollone: in
cultus laudē fecit itā elegogā. et dicit Serui⁹ q reice capellas ē pceleu
maticus. p dactylo. fz ſcdm doctrinale et modernos reicio et refert. p dī
ſtat pdicū re. et ſic nō pōt eē pceleumaticus fz eſt syncretis et cōſluū
due vocales in vnam: et debet pſſeri rice.

Ae.

Logite oues pueri: ſi lac preceperit eſt uſ.

Elt nuper: fruſtra prefabiuſ vbera palmis.

Co pueri. i. paſtores cogite. i. in ouita colligite oues ſi eſt uſ. i. calor p̄
ceperit. i. poccupauerit lac vt nup ſecte ſupple fruſtra pſſabimur. i. pſſi
gemus vbera. i. māmillas palmis. i. digiuis vel manib⁹. **L**ogite oues
Athenalcas tubet cogere oues i teatia pp̄ calorē ſolis q extermiat lac. et
q hoc intelligit q mātuani captiuſ ſub furore tribulatiōis nō pñt fructiſi
care nec tūc eſt ips repetēdi agros donec p̄rāſeat furor.

Ae.

Eheu q̄ pingui inacer eſt michi taurus in aruo.

Idem amor exiū eſt pecori: pecoriſ q̄ magistro.

Eheu q̄. i. q̄tū taur⁹ eſt macer i aruo. i. agro pigui. i. ferilli. **H**ā idem
amor eſt exiū. i. deſtructio pecori. i. gregi: idē. i. amor ē exiū magistro
pecori. **E**heu. **H**ic dametas tāgit materiā et paupratiē mātuanoꝝ dicēs
q̄ taur⁹ ſuus ē macer in agro pingui. et dicit q̄ eſt p̄ amorē: q̄ amantes
deſiūt comedere et obliuſcunt pastus et dicit q̄ idē amor eſt deſtructio
paſtors et gregi. et magis intelligit iſte fmō de amore cupiditatē q̄ c̄reſcit i
imēſū q̄ d amore p̄cupiſcēte carnali: q̄ pp̄ auariciā et cupiditatē p̄cerū
multū tribulati ſuerit v̄gli⁹ et alij mātuant: iō dīc idē amor.

Ae.

His certe neq̄ amor cauſa eſt: vix oſſibus heret.

Nelcio quis teneros ocul⁹ michi fascinat agnos.

Certe amor nō eſt cā his. i. agnis q̄ ſūt macri: vix heret oſſib⁹. i. vix
olla coꝝ coherēt. et nelcio. i. ignoro q̄ oculus. i. q̄ ſi aspect⁹ fascinat. i. co
rūpt agnos. **H**is certe. Reddit menalcas alia cām dīcēs q̄ amor nō
eſt cā maceratiōis: et intelligit de amore p̄cupiſcēte carnaliſ. fz ſupbia ex
ceauſt mātuanoꝝ et ora eſt inter eos diſcordia ſicut dictū eſt patiū. En
quo diſcordia ciues perduxit miseros.

Ae.

Dic quib⁹ in terris (et eris michi magnus apollo)

Tris pateat celi spaciū non amplius vlnas.

Comenalca dic qb⁹ in tris. i. quib⁹ loci spaciū celi pateat. i. apparet nō amplio. i. ultra tres vlnas. i. ultra illā mēsurā. et eris nō magn⁹ apollo. i. sū m⁹ sapies. **D**ic qb⁹. Hic dametas pponit vnu alio enigma et est q̄stio talis i q̄ pte tre celū nō videt ultra spaciū triū vlnay: et est vlna mēsura q̄z tū duo brachia pñt extendi et si r̄ideat ad istā questionē coronabit sicut apollo. Sz nō dat r̄iso in textu. itelligif tñ d̄ puto vno in q̄ si q̄s eēt nō poss^z videre celū ultra latitudinē putei qñ q̄s eēt in fundo. **A**be.

Dic quibus in terris inscripti nomina regum
Nascantur flores: et phyllida solus habeto.

Cdameta dic mischi qbus in terris flores nascant. i. crescū inscripti. i. i scriptio hñtes noia regū. et tu sol⁹ hēto. i. hēbis phyllida. **D**ic qb⁹. Abe nalcas nesciēs r̄idere pponit alio enigma et est tale. in qb⁹ tris crescū flores hñtes noia regū. et dicūt aliq q̄ p hoc itelligif hyacinth⁹ flos rub⁹ q̄ nat⁹ fuit ex sanguine atacis et iacith⁹ sicut dicit ouidi⁹. et isti duo vocans reges q̄ fuēt filii regū et sic iacith⁹ de noie atacis hz vñā syllabā et hz totū nomē hiacit⁹ regis. et si dametas soluat istā questionē pmitit ei phyllis tanq̄ ppria q̄ est cōis amica pastoz et hoc est matus donum qd̄ pmittere ei posse. nā q̄ sit apollo hoc est ipossible. **P**la.

Non nostrum inter vos tantas componere lites
Et vitula tu dignus: et hic et quisquis amores
Aut metuet dulces: aut experietur amaros.

Claudite iam riuos pueri: sat prata bibere.

Ho est vñm iudicare sz nrm est. i. mei palemonis pponere. i. finire lites id est turgia in vos. et tu dameta et hic menalcas ē dign⁹ vitula et q̄s q̄s metuet amores dulces aut q̄s q̄s expieci amaros tal supple ē dign⁹ vitula. o pueri claudite iā riuos. i. finire disputationē sat prata bibere. i. satis dixisti. **H**o nrm. Hic loq̄t palemo iudex volēs dare sententiā diffinit uā et est ponēda pauca post nō. q.d. nō vñm. sz nrm est sētētiā date vel cō ponere lites vestras q̄ litiagates nō debent eē iudicēs sue cause. lectura aut nō valeret si totū h̄tīne legerer: q̄ diceret palemo se nō facturū qd̄ facit: iudicat enī eos eē pares q̄ vnu dicit prius se pati tristiciā i ira amaryllidis: alter dicit se habere dulcedimē amyute et sic videret eē h̄tī: sz palemo p̄cordat eos et dicit q̄ nō est h̄tīetas q̄ ista duo. s. meritis et dele cratio reperitū i eodē q̄ q̄cūq̄ amat delectat in re amata et timet ne perdat eā. **C**laudite. hic ponit finē in hac egloga q̄ in fine diei qñ oues satiū biberūt claudēci sunt riuuli aq̄ que hauntur de puto.

Finis tertie egloge.

Sicelides muse paulo maiora canamus:
Non oēs arbusta iuuāt: humilesq̄ mirice.

Si canimus silvas silue sunt consule digne.
Ultima cum ei venit iam carminis etas.
Magnus ab integro seclorum nascitur ordo.
Iam redit et virgo: redeunt saturnia regna.
Iam noua progenies celo demittitur alto.
Tu modo nascenti puer: quo ferrea primum
Desinet: ac toto surget gens aurea mundo.
Casta faue lucina: tuus iam regnat apollo.
Teq; adeo decus hoc eui te consule inabit
Pollio: et incipient magni procedere menses.
Te duce si qua manent sceleris vestigia nostri
Irrita perpetua soluent formidine terras.
Ille deum vitam accipiet: diuisq; videbit
Permixtos heroas: et ipse videbitur illis:
Pacatumq; reget patrius virtutibus orbem.
Construe sic. o muse. i. dee sicelides. t. sicilienses canam⁹. i. describam^{*}
paulo maiora. i. modicū altiora et arbusta. i. virgulta et mirice. i. ille arbo
res nō iuuāt. i. nō delectat oēs si canimus silvas. i. carmen buccolicū sil
ue. i. carmina buccolica sunt digne cōsule scz pollone. vltia etas scz fer
rea carmī cumet. i. sibyllini venit. i. accessit et magnus ordo secloz. i. se
culoz nascif. i. reficit ab integro. i. denuo z vrgo. i. iusticia redit. i. reu
ertit et regna saturnia. i. aurea secula redetur et noua pgentes. i. soboles ce
lo. i. ex celo demittit. i. deorsū mittit o lucina. i. o iuno casta faue puer. i.
filio pollonis mō nascēt. q scz puer nascēte gens ferrea. i. dura pnum
id ē i pmis desinet. i. cessabit et gēs aurea surget toto mūdo tu⁹ apollo
id ē augustus cesar regnat. i. dnat. o pollio decus. i. etas aurea inabit. i. in
choabit adeo. i. certe te pscule expte hoc eui. i. ipē busus etatis: et magni
mēses incipiēt pcedere. s. ppetuo manere et si qua vestigia nr̄i sceleris
manēt: illa supple fiet irrita te. i. pollione duce. i. regnāte et solvēt. i. dissol
uent terras. i. oēs gentes formidine ppetua. ille augustus vel saloni¹⁰
puer pollonis accipiet. i. hēbit vltā deū. i. deoz et ipē videbit heroas. i.
nobiliores pmixtos. i. cōmixtos dñis. i. dñis: et ipē augustus vel saloni
nus videbit illis. i. ab illis herobus. et ipē reget. i. gubernabit orbē. i. mis
dū pacatū. i. pacificatū patriis virtutib⁹. i. paterna idustria. **S**icelides
muse. Quarta elegoga q dī interpretatio noui seculi in qua virgilius lau
dat augustū cesare laudat etiā simū pollionē et elus paruū filiū. et qz ag
redit magnā phiam. iō vocat auxiliū musarū et eaꝝ eloquētiā et preci
pue vocat musas sicelides qz heocritus quē ipē insequiss in buccolico

nota

1649

suis fuit siciliensis et est sicelides adlectus greci qz latini dicunt sicilienses. et ppontit virgilius canere paulo maiora. ista enim egloga quis discedat a carmine buccolico: tñ nō proorsus recedit ab illo. qz interserit aliqua buccolica. ¶ Ita cēs. Hic reddit rōne quare vult trāscendere buccolica et loquuntur de alta materia qz nō sp iuuet vel delectat loq de rebus paruis qz intelligit per arbusta. i. rustica carmina et p miricas. i. genesta que nō crescunt in altū et caput ibi iuuat psonalit. ¶ Ultia cumel. Hic notandum est qz sybilla vates fuit cumana. i. de cuma ciuitate qz sybilla diuinitates et secula p metallis ita qz pma eras fuit aurea. i. optima. Secunda argetea nō eque bona sicut palma. Tertia erea vel cuprea et ultia fuit ferrea. i. pessima inter alias. pdixit sybilla nō soli etates s̄z etiā predixit qz regnaret in qualibet etate vel in qlz seculo: qz in seculo aureo debebat regnare saturnus. et in decio et ultio debebat regnare apollo. dicit g virgilius qz ppheta sybille ipsa est et intelligit de augusto de pollione et de suo puer. pollio enim fuit dux exercitus germanici qz cepit salonam ciuitatem dalmaticam et postea meruit psumatū et eodem anno suscepit de uxore filius quem vocavit saloninum a nomine ciuitatis capite qz puer qui natus fuit scepit ridere qd est contra naturam nascitum in qz parentes notauerunt malum ptagit s̄z virgilius interpretat oia in bonum. Ille tñ puer nō diu vivit sed ppheta syllabe versus primus xpo qz salonino. ¶ Ad agnus ab integro. hic tagit optinente phoz antiquoz dicentium qz qui anno eēt ppletus qz cotinet decem secula debebat redire secula sicut prius ut inciperet vita aurea. dicebant enim mundū eē eternū et vitā regi et gubernari p astra. sed qui astra redeunt ad cursū quem pmo habuerint adducunt mundū vitā priorē sicut hēt. vi. eneydos. Illi qz erunt in capo eliseo expectabunt illi annū resoluti: ut ipso resoluto rediret ad vitam suā sicut fuerunt. dicit ergo qz ordo seculoz nascit ab integro sc̄z ab illo magno anno qz pplerio et integro rededit sc̄la qz fuerunt sicut pto. Ista tñ opinio est erronea qz veritas fidei est qz mundus incepit et finiet et sicut incepit nō per naturam s̄z p grām sic etiā finiet p grām qui deo placuerit. et est notandum qz debet pferri secloz per syncopam quia aliter non staret versus. ¶ Jam redit et virgo. pbi sic intelligunt istum versum. s. qz terra in prima etate spōte oia serebat sine cultura sed vocant illā terrā virginē qz sine genitore parit: fideles tñ intelligunt devirginie maria. ¶ Redebut saturnia regna. i. regna aurea qz sub augusto cesare debebat eē pax in vniuersitate terra et absidatia bonorum: s̄z melius. intelligit de xpo de quo dixerunt angeli et in terra pax hoībus bone voluntatis. ¶ Vanozua pgenies id est sub augusto cesare erunt hoīes boni et quasi diuinitati: sed melius intelligitur de xpo qui habuit nouum modum geniture. sc̄z de virginie maria et missus est de celo. tñ ppter aiam creatam. tñ ppter diuinitatem incarnatam. ¶ Lasta faue lucina. Inuitat deā partus que dicit lucina qz dat nascentibus lumē vite et aliquā vocatur luno: et aliquā luna et aliquā dyana. dicit ergo ad eam qz faueat et applaudat qz apollo qui est frater lune iam regnat. dicebat enim sybilla qz apollo regnaret in decimo.

nota

nota

seculo et ultimo et potest intelligi de salomonio: pollione: et de cesare: quorum
quilibet separat apollini et precipue videlicet intelligi de pollione qui dicitur
tanquam apollo et ipsum nominat expressius dices quod erit ornatissimus in mundo
Ipsius duce vel gubernante policiam: et incipiet mentes. i. quinque et sextiles in
cipient hunc magna nostra invocabus Iulius et Augustus a nobis impera-
tores in perpetua eorum memoriam. **C**erte duce. i. ipse pollionis qui erat vii^odux
romano per purgationem vestigia malorum preteritorum si quod remaneant ex ipso per
cedentis expurgabis: ut us fermentum et suum hoines sine formidie. i. secure
sine timore perpetua. i. longa. Ille deus vita. i. salomon^o pollio vel cesar du-
cer optimam vitam iustam et divinam: et magnates videbunt eum mixtum cum diis et
ipse videbit eos divinos: sed sybilla interlexit ois ista de Christo quod abstulit pec-
cata mundi quod dedit magnos menses. i. vita eterna et natus fuit quoniam men-
ses incipiunt crescere. s. post tropicū capricorni qui dedit securitatem assequen-
di pacem paradisi et exitandi inferna: qui ascendit ad celos videntibus discipu-
lis et accepit vitam deo per quod deus homo factus est qui sedet ad dexteram patris.
Pacatum regeret. i. salomon^o gubernabit imperium romanum per pacificatum per patrem suum. vel Augustus regeret imperium pacatum per Iulium cesarem. sed
melius intelligi de Christo quod celum trahit regit in scula scolorum qui fecit voluntatem
patris qui misericordia eius et dedit potestate hominibus bone voluntatis.

At tibi prima puer nullo munuscula cultus
Errantes hederas passim cum baccare tellus
Mixtaque ridenti colocasia fundet achanto
Ipse lacte domum referent distenta capelle
Ubera: nec magnos metuent armenta leones.
Ipsa tibi blandos fundent cunabula flores
Occidet et serpens: et fallax herbaveneri
Occidet: assirium vulgo nascetur amomum
Et simul heroum laudes et facta parentis
Iam legere: et que sit poteris cognoscere virtus
Molli paulatim flauescet campus arista
Incultisque rubens pendebit sentibus via.
Et dure querens sudabunt rosida mella.

Clōstrue sic o puer: tellus. i. tra fūdet. i. dabit tibi prima munuscula. i.
munera nullo cultu sed sua sponte. et tellus funderat passim. i. vbiq; hederas
errantes. i. illa herbā vagantē cum baccare. i. cum illa herba et tellus inq; fū-
det colocasia. i. illa herbā mixtam achanto. i. cum illa herba rideat. i. odorifera
et ipse capelle referat domum ubera distenta. i. plena lacte et armenta. i. gre-
ges non menuci magnos leones. et ipsa cunabula. i. lecti puerorum fundent
Id est vobis flores blandos. i. molles: et serpens occidet. i. morietur et herba fal-

lax venient. i. herba venenosa occidet et amomum. i. illa herba suauissimil o
 doris assyriu. i. de assyria nascer vulgo coiter vel passim: et tu puer pore
 nis le gerre laudes. i. facia heros. i. nobilitu et facia. i. gesta parentis. i. pris
 et poteris cognoscere q virtus. i. qts virtus sit et campus. i. ager flauescet
 id est fiet flauus arista. i. spica molli. id est dulci agili. et vua rubens. i. ru
 bes pendebit id est suspensa erit sentibus. i. repabue vel spinis in cultis
 id est no laboratis. et quercus id est ille arbores dure sudabunt. i. emit
 tent mella rosida. i. liquores optimos et delectabiles. ¶ At tibi prima.
 Hic applaudit illi pueru salomonides q terra dabit sibi parua munera
 et excusat se virgilius in hoc qd dicit munuscula. dicit ergo q tellu pa
 ma mater siue cultura vel labor dabit sponte illi pueru hederam: in quo si
 gnificat q erit poeta et vir scientificus q poete coronabat ex hedera. et
 dicit errantes id est vagantes q hedera diffundit spaciose ramos et ra
 dices: terra eius fundit ei bacchar. i. herbam que tollit fascinu ut dicitur
 alibi. Et bacchare frontem Lingite ne vati noceat mala lingua futuro
 Et in hoc significatur q ille puer erit pulcherrimus. ¶ Achanto. achan
 tu est herba odorifera cordialis que nascitur in egypto et similiter colo
 cassia. in quo significatur q ille puer erit plenus virtutibus. s; meli intel
 ligunt oia ista de xpo qui est sapientia patris spectiosus forma p; filii
 homi. plenus g;ra et veritate. cuius sapientia diffusa est per totu; orbem. cui
 reges obiulerunt munera q s;ut terreni reges. Ipse lacte domu. i. regnan
 te illo pueru vel pollione vel cesare capre et oues abudabunt lacte nec in
 digebunt custode nec erit aliquis insidiator q lupus no habitabit cum
 agno. Sed melius intelligitur de xpo quo veniente fideles abundauerint
 lacte fidei q nutrit animam que est substantia rex speranday. et valde sapt
 enter loquitur virgilius de istis donis q lac cōuenit pueris et vult dice
 re q sicut puer crescit ascendendo de virtute in virtutem: ita crescet sua
 munera q istud cōuenit etati s; et puer habeat puerilia et vir virilia.
 Hec magnos. i. ferocitas leonis refrenabitur. na feroces hoies mitescet
 et domabitur sub iugo fidei et mansuescet. ¶ Ipa tibi blandos. Lunaz
 bula s;ur lecti puerorum et dicu quasi cynabula qz Lyn grece dr niti lai
 ne. pueri enim adnitu illis lectis. Dicit g; q cunabula administrabunt illi
 pueru herbas odoriferas contra fascinu sic q nullo egebit s; oia serufer
 ei. Et melius intelligitur de xpo qui plenus virtutibus et gratia no pos
 tuit fascinari nec decipit ipso dicente ad sarbanu no tentabis diuin deum
 tuu sed ei soli serufer. ¶ Decider et serpens. i. qn regnabit salomonus erit
 pacificata hostilitas rex inter se sic. q nihil nocebit homi nec serpens nec
 herba velenosa. xps enim super aspidem et basiliscu ambulabit. Et legis in
 acibus aploz q serpens momordit paulu in digito s; nihil nocuit ei.
 ¶ Assyriu. i. crescente salomonino crescer in assyria et nascer q oem terram
 mundi in assyria illud amomu. i. qdā pigmentu vel species aromaticas
 qz lz lex incepit in hirlem: in diuulgata est in oem terru qz in oem terru
 exiuit son cop. i. aploz. ¶ At silherou. loqt ad pueru vel ad pollionem

vel celare. sed magis videtur loqui ad puerū dicens ei: o puer tu poteris cognoscere virtutes tuas: parentū quod pacificauerūt tibi mundū tuū. Christus natus manifestata est hoībus īmensa et miraculosa dei potentia. fuit p̄ius virgīs et mutatio aque in vīnu. cognoscere cogitationes hominum. resu scitatio mortuorum: et sic de alijs multis miraculis. **C**Ab illi paulatim flauescet. i. illo ipse erit abūdātia farris et vīni et olei: quod valles abūdabunt frumento. et spineta ferēt vinas quod cessabunt hereses et rudes hoīes querētur ad maturitatē fidei. **E**t dure quercus. Dicit quod in illo ipse quercus dabit mel: vbi oportet vīli hypbola intelligēdo de salōnīno: quod nō est verum quod quercus amara ferat ex se mel nisi hoc dicat hypbolice ad designandas terre fecunditatē. iō melius intelligit de Christo in cuius ipse virtus antiqui non litterati fuerūt replete scientiis et virtutibus: sicut beatus petrus et alijs apostoli qui effuderūt mel. i. sapidā sciā vel sapientiā. paulus ēt apostolus qui erat asper et spinosus persecutor fidelium effectus est matusus catholicus et virtus.

Pauca tamen suberunt prisce vestigia fraudis
Que temptare thetim ratibus: quod cingere muris
Oppida: que iubeant telluri infindere sulcos.
Alter erit tum typhis: et altera que vehat argo
Delectos heroas: erunt etiam altera bella.
Atque iterum ad troiā magnus mittetur achilles.
Hinc vbi iam firmata virum te fecerit etas
Ecedet et ipse mari vector: nec nautica pinus
Mutabit merces: omnis feret omnia tellus.
Non rastros patietur humus: non vinea falcem.
Robustus quoque iam tauris iuga soluet arator.
Nec varios discet mentiri lana colores.
Ipse sed in pratis aries iam suave rubenti
Maurice iam croceo mutabit vellera luto.
Sponte sua sandix pascentes vestiet agnos
Talia secla suis dixerunt currite fusis
Concordes stabili fatorum numine parce.
Aggregdere o magnos (aderit iam tempus) honores
Caro deum soboles magnū iouis incrementum
Aspice conuero nutantem pondere mundum
Terrasque tractusque maris: celumque profundum.

Aspice venturo letentur ut omnia seculo.

Sinichi tam longe maneat pars vltima vite
Spiritus: et quantū sat erit tua dicere fata.

Non me carminibus vīcet nec thraciū orpheus.
Hec linus: huic mater q̄uis atq; huic pater adsit
Orphi calliopea: lino formosus apollo.

Van etiam archadia mecum si iudice certet:
Van etiam archadia dicat se iudice victum.

Incipe parue puer risu cognoscere matrem.

Matri longa decem tulerant fastidia menses.

Incipe parue puer cui non risere parentes:

Hec deus hunc mensa dea nec dignata cubili est.

Cōstrue. pauca vestigia. i. aliq signa fraudis prisce. i. doli antiqui sube
rūt. i. latenter ēt q. s. vestigia tubeāt. i. ipetrēt theribim. i. mare tentare. i.
nauigare ratisbus. i. nauibus. q̄ etiā vestigia tubeāt oppida. i. castra cige
re. i. circūdare muris lapidisbus. z q̄ vestigia tubeāt infindere. i. iponere
sulcos. i. aratra telluri. i. terre z alter ihyphis. i. nauigatorz erit z altera ar
go. i. nauis q̄ vebat. i. porret heroas. i. nobiles delectos. i. electos ad bel
lū. z altera bella erūt etiā. i. vigebūt z magnus achilles. i. ille hō mitteſ
ad troiā. i. ad illā ciuitatē hic. i. deide vbi. i. postq̄ etas firmata. i. cōple
ta fecerit te puerū virū. i. fortē z adulturn: i. p̄ vector. i. ille bellator supra
mare exīs cedet mari. i. relinquet mare nec pinus. i. nauis ex pino facta
nautica. i. in q̄ sūt nauis mutabit merces. i. portabit ad mutandū mer
ces. p̄ vēdēdo: z oīs tellus. i. oīs regio feret. i. p̄ducet oīa. i. necessaria vt
te humaine z humus. i. terra nō patiet. i. nō sustinebit rastros. i. illa instru
mēta et vinea nō patiet falce. i. illud instrumētū: et arator robustus id ē
fortis soluet. i. deponet rauris. i. ab illis animalibus iuga. i. illa instrumē
ta z lana nō discer. i. nō assuescat mētiri. i. falso ostētare colores varios: z
i. p̄ aries. i. agnus mutabit. i. variabit in pratis vellera. i. lanā suā mūt
ce. i. illo colore rubet. i. rubicūdo suave. i. dulcit z mutabit luto. i. illo co
lore croceo. i. rubeo z sādix. i. illa herbavestit. i. coopter sua spōte agnos
centes et p̄ce. i. ille tres deoꝝ p̄cordes numine stabili. i. deitate firma fati
ru. i. deoꝝ dixerūt. i. iusserrunt suis fusis. i. suo filo currite. i. p̄currrite talia
secla. i. talia secula. o puer exīs soboles. i. p̄genies cara dilecta deū. id ē
deoꝝ tu o magnū iouis incremētū. i. ornamētū aggredere. i. suscipe ma
gnos honores. aderit tā ips. i. ips tā statū erit p̄nīs. o puer aspice mūdūz
nūrātē. i. labentē pondere. i. onere cōuxo. i. curuo. z aspice inq̄ terras
et tractus maris. i. ambitum maris et celum profūdum: et aspice vt oīa
letens seculo. i. ex sc̄lo vēturo. i. futuro. o. i. vtiā vltima pars vite z sp̄s tā

longe vite maneat mibi et quod sat erit. i. sufficiet dicere. i. laudare tua facia. i. tua gesta et preclara facinora. orpheus. i. ille pslatissim⁹ poeta thrati⁹ id ē de thratia et linus. i. ille poeta nō vincet me. i. nō superabit me ad descendū tus facta quis calliopea adsit mater huic. i. orpheo et quis apollo. i. ille de⁹ formosus. i. pulcher adsit. i. sit in subsidiū p̄t huic lino et pandē de⁹ pastor si certet. i. disceptet et hoc dicto archadia. i. illa puincia iudice. i. iudicante dicat se eē victū. i. superatur a me. o parue puer incipe nunc cognoscere matrē tuā risu. i. p̄ risum matrē sc̄z clodiā et decē menses tulerant. i. fecerāt longa fastidia. i. iedea matrī. o parue puer. o vulcane incipe ridere cui. i. vulcano parētes nō risere. i. nō fecerūt risu⁹ nec deus. i. iupiter dignatus est hūc. i. vulcanū mēsa. i. in mensa sua nec dea. i. pallas dignata est cubili. i. nō voluit eū in matrimonio. **C**Hic excusat saloniū dices q̄ si ip̄e suo remansisset aliquā vestigia malorū hoc nō est ex culpa sua s̄ ex residuo temeritatis precedentis sc̄li. s̄ melius intelligit de xp̄o q̄ de se sufficiēt suit tollere petā mūdi s̄ remanserunt aliqui prauit indurati in malitia sua. b̄z etiā abstulit petā et maluz culpe nō m̄ abstulit malū pene q̄ sequitur ex culpa precedentē s̄ dimisit multas penas et miserias. **C**Que tētare theb̄i. dicit q̄ illo ip̄e manebit in aliquibus avaricia quia aliquis ppter lucrum nauigabit: et aliquis bella mouebit. **A**Hanebit etiā famē s̄ quā aliqui arabūt et colet terras s̄ nō erit tanta avaricia nec tanta bella sicut prius. **C**Hic ubi tā firma ta. loquit ad puerū saloniū dices q̄ qn̄ ip̄e creuerit et peruenierit ad etatē virilē cessabit veciura nautica q̄ oīs tellus sponte afficerit oīa necessaria hoīb⁹ nec aliqua terra egebit aliquo. qd fuit verū de xp̄o q̄ discipulib⁹ habebant sufficiētā et in qualz patria erāt contenti rebus q̄s illa dabat: q̄ dicit catho. cōmoda nature nullo tib⁹ ip̄e deerūt. **N**ō rastros. i. erit terra ferax et fertilis sine cultura qd melius intelligit de virgine q̄ peperit si ne viro. **C**Robustus quoq̄. **I**stud intelligit de xp̄o q̄ soluti iuga veteris legis. **C**Hec varios. **H**ic est yperbole et excessus veritatis ad designandā fecunditatē t̄pis sicut aliqui dicimus morior fame. i. habeo famē maximā. Dicit enim q̄ ip̄e saloniū nō oporebit intingere lanas q̄ vellera ouīū nascēt cū oībus coloribus. Qd melius intelligitur de xp̄o cuius discipuli erant contenti qualicūq̄ vestīū colore et vestis vilis coloris plaecebat eis sicut purpura. Sicut patuit de ioh̄ baptista de quo legit. p̄de buit h̄rtū regmine camelus. tc. **A**Hurex est genus purpure vel ostrī. et dicit q̄ in illo ip̄e parce sorores erūt cōcordes. **U**bi est notandū q̄ poete fingunt vitā nrā regi et gubernari p̄ tres deas sorores cōparando eam ad filū vel ad naturā dicētes q̄ vna soror portat colum: alia portat fusum et trahit filū de colo. **L**entia rūpit filū: palma vocatur cloto: sc̄da lachesis: et tercia antropos. **T**hi versus. **C**loto colū batular: lachesis irabit: antropos occat. i. scindit et occidit et rūpit filū. **P**rima significat statū hoīs post conceptionem in utero matris. **S**c̄da ḡnationē extra uterū

et pgressi vite humane usq; ad mortem. **E**rtia sigt morte hois q scide
filu vel ultam aliqui cistus et aliqui tardit. et ab ista ultima terminatiue
dicū tres sorores parce. i. a parceodo p antifrasim q; mors nulli picit. isto
ergo melius intelligitur de xpo q fecit oēs hoies imorales morte eternis
aie cuius q manducat carnē et bibit sanguinē viuet in eternū. **A**ggre-
dere o magnos. **H**ic est paræthesis et inuitat ei hortat illū puerū ad ma-
gnos honores q; est de genere deoz vt dicitur est. **C**Et magnū incremē-
tū. t. nutrimentū qd iupiter nutrituit et est modus loquendi rusticus q; pue-
nit carminis buccolico. sed melius intelligit de xpo qui verus filius dei est.
Accepit. i. arripe honores q; ecce tellus mare et oīa letans in aduentu tuo
qd melius intelligit de xpo cui sol et luna deseruit qd appareret de petro
q dimisit nauem eivenit ad xpm ambulans super mare. hoc etiā cōpletū
fuit cū cantauerunt angeli glia in excelsis deo. et qd reges terre obtule-
rūt ei munera. **O**mnes tā lōge. o aduerbiū optantis est sicut vnam
vbi desiderat virgilius videre dies illos in quib; tāta bona fuerūt in ter-
ra qz tunc faceret optimis carmina; qz materia ēē pulchra et delectabilis i
qua intellectus maxime delectaret et istud suuat ad multum bene cātā-
dū. In quo nota qvirgilius optat carmen de xpo nō quātū spectat ad
suā diuinitatē. sed qd spectat ad possiblitas intellectus virgilius et in
isto sermone intelligit qd dixit symēo qui optauit se nō videre mortem
donec videret xpm dñs. **H**o me carminib;. **H**ic pparat se duob; fra-
tribus. s. orpheo theologo et lino poete dicēs: si ipse viueret illo ipse ipse
cantarer iheologicē sicut orpheus. et poetice sicut linus qz quis orpheus
fuerit filius calliopea vnius ex nouem musis: et linus filius apollinis.
Pan etiam. patus excederat rem buccolicas quia apollo et calliopea
excedunt deos pastorum. ideo redit ad deos pastorum dicens q illo tem-
pore pan non excederet illum in canu etiam scdm iudicis archadia q
est patria. in qua ipse pan colit. **I**ncepte parue puer. hic tangit rem ge-
stam et rem naturalem. verū emi fuit q ille puer risit in sua natiuitate et
naturale est q sicut maiores cognoscuntur p sermonem ita pueri q ri-
sum qn̄ rident ad illos quos cognoscunt. **D**icit ergo virgilius ad puerū
o puer incipe cognoscere matrem p r̄sum et debes le- ificate parētes tuos
dādo spem boni omnis et tollēdo susptionē mali presagij: vbi notatur
q virgilius fecit carmen istud ad letificandū polloniē et ei⁹ vxorem qui
erant tristes et dubitantes quid significaret predictus r̄sus et tunc vir-
gilius cōsolat eos applicando puero carmen sibille qd ipsa fecit de xpo
Rogatus emi fuit a romaniis vt exponeret eis significationem illū car-
minis. ideo blandiendo cesari et pollioni applicuit istud carmen vtrig;
quis multi dicant ihm habuisse spiritū propheticum de xpo. **C**Apatri
longa decem. i. qn̄ istud carmen fuit factum ille puer habebat decē men-
ses et tanto tpe parentes eius erant tristes. Potest etiā intelligi de xpo
qui cū maxima leticia natus est parētes tñ fuerūt tristes post eius natu-

uitatē qz dicit in euāgelio. Dolētes querebam⁹ te. Doluerūt etiā qñ sur-
tive et latenter porratus est puer in egyptū herode interficiētē innocen-
tes a bimatu et infra. Hec deus. Hic cōparat ille puer vulcano q na-
tus fuit deformis sic qz mater sua iuno nō recepit eū in suo cubili nec ha-
bebat ipm carū: nec minerva voluit ipm brē maritū: nec iupiter voluit
qz federet ad mensam deoz z trāstulit ipm nutriendū in insula lemnos.
et sic pollio et sua vxor spernebat istū puerū anteqz fieret istud carmen
de eo. Chryſtus etiā in sua puericia nō erat in magna reuerentia q seru-
ebat parentibus z reputabāt eū inde p nibilo.

Quinta egloga.

Ade.

Cur nō mōpse boni qm̄ cōuenimus ambo:
Tu calamos iflare leues: ego dicere vers⁹

Hic corylis mixtas inter consedimus vlm̄os.

Co mōpse cur hic nō cōsedimus.i. qui escimus inter vlm̄os.i. illas ar-
bores mixtas corylis.i. illis arboribus qm̄ nos ambo boni id ē docti cō-
uenimus.i. simul venimus tanq̄ amici tu mōpus es doctus iflare ca-
lamos leues et ego menalcas sum doctus dicere.i. ad scribēdū versus.

Cur nō mōpse. Hec est quinta egloga in qua introducūt duo pasto-
res sc̄z menalcas z mōpus qui tanq̄ duo amici inuitat̄ se iuicē ad faciē
dū aliqud carmē: et p̄mo deliberaūt de loco apto in quo melius possint cā-
rare et de materia de qua cantabūt: et deliberauto sup istis incipit car-
mē ibi extinctū niphē: z menalcas significat virgiliū et mōpus signifi-
cat aliū bonū poetam. Et dicit menalcas ad mōplum: nos ābo cōueni-
mus z dīligimus nos inuicē tanq̄ boni poete z philosophi quare non
consedimus hic in silua inter vlm̄os et corylis cantare vnū bonū car-
men. Tu em̄ es doctus iflare calamos.i. facere rithmos z plana carmē-
na pastoralia z ego sū doctus dicere versus grādiloq̄s. Vbi nota q me
trificantes requirūt loca secreta et sine tumultu. Iuxta illud outidij. Car-
mina secessum scribentis z oclā querunt.

A Mōpus.

Tu maior: tibi me equū est parere menalca:

Siue sub incertas zephyris motantibus vmbras

Siue antro potius succedimus aspice vt antrum

Siluestris rarī sparsit labrusca racemis.

Co menalca tu es maior.i. dignior equū.i. iustū est me mōpus parere
.i. obedire tibi siue succedimus. i. submittramus sub zephyris.i. illis vētis
motantibus.i. mouentib⁹ vmbras refrigeria: siue succedimus sub ātro
id ē souea aspice vt labrusca vinea siluestris sp̄sit.i. cooperuit antrū.i. fo-
veā racemis.i. vuis raris.i. p̄cis. **T**u maior: nūdet mōpus reuerenter
dicēs q menalcas incipiat qz dignior est incipere. **S**iue sub incertas.
Hic proponit duo loca apta ad cārandū vt eligaſ melior qz vn⁹ loc⁹ est

iub vmbra arboris. aliis locus est in antrō vel in cauerma: s̄ antrū pua-
let quod est locus quietus magis. Hā vmbra est incerta. tū pp̄ter ven-
tos turbatiuos foliorū et vmbrae: tū etiā pp̄ter sole q̄ sp̄ mouet et nō
semp manet eadē vmbra. Sed antrū est magis tutū a vētis et est locus
secretus a calore nimio: q̄ sp̄ antrū debet habere labuscā. i. vīnē agrestē
que dicit a labro q̄ crescit in labro vel in margine agri v̄l in superficie ter-
re sicut labra vel labia sunt in corpore.

Ade.

Amontibus in nostris solus tibi certet amyntas.

Co menalca ego volo q̄ amyntas. i. ille pastor solus certet. i. pugnet i
nris mōib⁹ tibi. i. tecū. **A**montibus in nr̄is. Replicat menalcas dices
q̄ mopsus d̄ incipe q̄ nō est in alijs finibus aliquis sibi p̄parabilis nisi
amyntas pastor sc̄z cornificius inimicus virgili.

Alop.

Quid si idem certet phebum superare canendo?

Co menalca qd̄ (dictio ē indignat̄) si tē sc̄z amyntas certet supare. i.
vincere phebum. i. deū carminū canedo. i. cantādo. **Q**uid si idez certet.
Rūdet mopsus indignant̄ q̄ menalcas cōpauit eū ignaro poete q̄uis
menalcas nō dixerit illō amare. dicit ḡ non est n̄ cura si amyntas certet
mecū q̄ nō vereor illū sc̄ nec pheb⁹ sl̄tū vere q̄ pheb⁹ ē de⁹ caris Ade.

Inspice mopsus prior: si quos aut phillidis ignes:

Aut alconis habes laudes: aut iurgia codri.

Incipe: pascentes seruabit tytirus hedos.

Co mopsus incipe p̄or. i. p̄im⁹ canere si tu hēs alijs ignes. i. alijs amo-
res phyllidis illi⁹ amas: aut si hēs laudes. i. gl̄iam alconis. i. illi⁹ sagit-
tarij: aut si hēs iurgia. i. bella codri. i. illi⁹ ducis. o inq̄ mopsus incipe cāta-
re q̄ tythus. i. ille pastor seruabit hedos. i. capras vel agnos pascentes.

EIncipe mopsus. Hic menalcas p̄ponit materiā de qua dēat cātare. s.
de amore phillidis vel de laudib⁹ alconis vel de iurgijs codri. Ebi no-
randū q̄ phyllis regina trinacria seu siciliensis amauit demophontē re-
gē atheniēsē filiū thesei redētē de bello troiano et rogauit eū sibi copu-
lari i. piuge. ille aut̄ acq̄euit dū n̄ patuviād̄set athenas et disposuit̄ de
rebus suis: vbi q̄ ipse diu morat⁹ est phyllis existimās se deceptā despe-
rata se suspendit ad arborē amigdalū sine frōdib⁹ et statū rediſt demo-
phō. et q̄ phyllis iā mutata erat in arborē amigdalī demophō amplex⁹
est stipite arboris q̄ sentiēs p̄nūtā sui amici statim pduxit frondes. Al-
chō fuit sagittari⁹ optim⁹ c̄ filiū drachō iuasit. s̄ ipse de sagitta interfecit
drachonē sine lesura filij. Codr⁹ fuit dux atheniēsis vñ orū fuit bel-
lū inter lachones et athenienses et datū est rūsū a dijō q̄ illa pars cuius
dux interficeret obtineret. Tūc ille codr⁹ volēs mori. p̄ poplo iuit in ha-
bitu dissimulato ad exercitū lachonū dīcēdo et puocando eos ad mul-
tas iniurias ut lachones eū interficerent qd̄ et ip̄i fecerunt. Alop.

Immo hec in viridi nuper que cortice fagi

d

Carmina descripsuet modulans alterna notaui.
Experiar: tu deinde iubeto certet amyntas.

Construe sic. Ego mopsus exclar. i. canā hec carmia q̄ descripsi in cor-
tice. i. folio viridi fagi. i. illi⁹ arboris & q̄ carmina ego modulās. i. canēs
alterna. i. alternati dicta notaui. i. signauit: & tu menalca tubero deide. i.
postea q̄ amyntas certet sc̄z canēdo. **I**mmo hec i viridi. Rūdet mop-
sus q̄ illa materia nō sibi placet & vna alta materia quam ipse incepit &
scriptis in corice fagi: q̄ pastores nō hñt paphū nec pgamenū ad scribē-
dū: & illa materia ē funeralis cutusā sūt amici. **A**lterna. i. varia: q̄ in
musica sunt varii soni & in illis funerib⁹ sunt duo ḡna carminū altna. i.
vnū post aliis. est ei vnū carmē epichedū qđ dīr cadauere nondū sepul-
to. & epytaphiū qđ dictū cadauere iā sepulto sicut patebit in sequēnb⁹.

Lenta salix quantū pallenti cedit oliae: **A**de.
Punicis humilis quantum saliunca rosetis:
Judicio nostro tantum tibi cedit amyntas.

Sed tu desine plura puer: successimus antro.

CQuantiū salix. i. illa herba lēta. i. flexibil cedit. i. dat locū oliae. i. illi ar-
bori pallēt. i. pallide: & quātū saltunca. i. illa herba humilis. i. vilis cedit
rosetis. i. rosariis puncis. i. purpureis: tanū iudicio n̄o amyntas. i. ille
pastor cedit tibi. & o puer desine. i. cessa plura loqui: successim⁹ antro. i.
venimus in spelūca. **C**lēta salix. Q̄r menalcas p̄cipit & mopsus indi-
gnāter sustinet cōpartiamynter: o blādis ei & pacificat ei dicēs & mop-
sus excellit amyntā sicut rosa saliūca: r̄ ē saliūca vllis spēs tribuli. **S**z
tu desine. i. dimittre vel desiste loqui de amynta & ventam⁹ ad p̄cipiale
postōs sumus in antro. i. in loco apto & tuto ad cantandū. **A**dop.

Extinctum nymphē crudeli funere daphnū
Flebant: vos coxylī testes: et flumina nymphis.
Cum complexa sui corpus miserabile nati:
Altq̄ deos atq̄ astra vocat crudelia mater
Mon vlli pastos illis egere diebus.

Frigida daphni boues ad flumina: nlla neq̄ amnē
Libauit quadrupes: nec graminis attigit herbā.
Daphni tuū penos etiam ingemuisse leones
Interitum: montesq̄ feri silueq̄ loquuntur.
Daphnis et armenias curru subiungere tigres
Instituit: daphnis thyasos inducere baccho:
Et foliis lertas interere mollibus hastas.

Vitis ut arboribus decori est: ut vitibus vue:
 Ut gregibus tauri: segetes ut pinguibus aruis:
 Tu decus omne tuis postq; te fata tulerunt.
 Ipsa pales agros: atq; ipse reliquit apollo:
 Grandia sepe quibus mandauius ordea sulcis
 Infelix lolium: et steriles dominantur auene
 Pro molli viola: pro purpureo narciso
 Carduus: et spinis surgit paliurus acutis.
 Spargite humu foliis: inducite fotibus umbras
 Pastores: mandat fieri sibi talia daphnis.
 Et tumulum facite: et tumulo superaddite carmē
 Daphnis ego in filiis: hinc usq; ad sidera notus.
 Formosi pecoris custos: formosior ipse.

Cyphe. i. deo flebant. i. plorabant daphni. i. illū deū pastorum vel illū ve
 rū pastore extictū. i. mortuū funere crudeli. i. morte horribili. et o cozli
 vos estis testes niphis et vos flumia estis testes q; niphis fleuerunt sup
 ple tunc cū. i. qñ mater. i. roma amplexa est corpus miserabile. i. dignus
 miseratione nati. i. filii sui. i. daphnidis et ipsa mater vocat. i. iuocat vos
 in vindictam et vocat. i. appellat astris id est stellas crudelia. i. crudeles. o
 daphni nō vlli. i. nulli pastores supple egeri. i. duxerit boues pastos. i.
 ad pascendū vel saturatos illis dieb⁹ id ē tpe mortis tue ad flumia frigi
 da. et nulla quadrupes. i. nullū aīal libault. i. hausit amnē. i. aquam fluuij
 nec quadrupes attrigit. i. comedit herba g̃minis: et o daphni montes feri
 id ē duri et silue. i. nemora loquuntur. i. dicit leones penos. i. affricanos in
 gemuisse. i. plorasse interitus tuū. i. tuā mortē: et daphnis instituit subiun
 gere. i. supponere tigres armenias. i. illa aīala de armenia curru. i. aratro
 et daphnis instituit inducere. i. celebare thyasos. i. choreas bacco. i. illi
 deo. et daphnis instituit intexere. i. circundare hastas. i. tyrsos lētas. i. fle
 xibiles folijs. i. pāpīnts mollib⁹ dulcibus. et vt. i. sicut vittis. i. vinea ē de
 cori. i. pulchritudini arborib⁹ vt vte sunt decori vtilib⁹ et vt tauri sunt de
 cori gregibus. i. pecorisbus. et vt segetes. i. fruges sunt decori aruis. i. capis
 pinguibus. i. fertilibus. o daphni tu es decus oē oīs honor et laus tuis
 rusticis v'l pastorumbus et postq; fata. i. dñi tulerunt id ē abstulerunt te pales
 id ē dea pabulorū et tpe apollo. i. de⁹ pastorum reliqt. i. misit agros. i. cam
 pos qb⁹. i. agris sulcis. i. laboratis mādauius. i. mādauiim⁹ grādia or
 dea. i. magna g̃na frumenti. lolii. i. illa herba ifelix. i. infecūdū dñiāt et aue
 ne. i. ille herbe dñian. i. crescūt steriles. i. infecunde: et carduus id est illa
 herba iutilis et palturus id ē alta herba surgit. i. crescit acutis spinis id
 est spinosa. vel habēs spinas scutis. p molli viola. i. loco illi⁹ floris et p

narciso purpureo. i. loco illius floris purpurei. et o pastores spargite. i.
implete humum. i. terram folijs. i. floribus et inducite umbras fortibus. i. faci
te nemora circa fontes. nam daphnis mandat. i. vult talia sibi fieri. i. comple
ti. et o pastores facite tumulum. i. sepulcrum. et supaddite. i. inscribite carmen
versus tumulo. i. sepulcro. et ego sum supple daphnis norus. i. cognitus i
llius et ego sum notus hinc. i. ab hoc loco usque ad sydera id est ad celum et
ipse. i. ego daphnis eram supple custos formosior. i. dignior vel bonus im
perator formosus pecoris id est optimi gregis. ¶ Extinctu nymphae hic ag
greditur materia principaliter hucus egloge et ictipit lugere super morte daph
nidis pastoris optimi et dat modum plangendi i alijs funeribus. v. secundum
alios hic deflexit iulius cesar quem brutus et cassius interfecerunt in senatu.
ideo dicit crudeli vulnera. vel potius intelligi de quirilio varro cognato vir
gili. dicit ergo quod nympha pletate more deflebant daphnidis pastore vel iuliu
cesare vel quiriliu varru. et quod incredibile est quod defleuerunt: sed adducit te
stimonium. s. corulos et flumina more pastorum qui sunt simplices vocando
in testimonium res ironiales. vel hoc facit ad designandum aliquod miraculum
quod fuit factum tunc illo vel quod persona tristis credit quod oia sentiat tristiciam si
cut ipsa. ¶ Cum complexa sui. i. tunc nymphae fleuerunt quando daphnidis
mortuum amplera est sua mater sicut faciunt lugentes: et illa mater i dolo
re suo usurabat celestibus quod vocauit astra crudelita quod dederunt filio suo
tale fatum. ¶ Hoc vlli pastorum. Dicit quod mors daphnidis fuit ita dannosa
toti mundo quod oia aialia mura senserunt inde dolor et tacturam nec voluerunt
illis diebus comedere nec bibere: et hoc est etiam incredibile sed adducit ad
testimonium. ¶ Daphnidis tuus. i. leones ferocius de africis gemuerunt et vocem
dederunt silue. ¶ Daphnidis et armenias. Hic dicit laudes illius mortui ut
dolor accrescat. et maxime intelligit de iulio cesare quod primus adduxit romam
sacra et festa lyre vel liberi et facere thyasos bacchi. i. coreas et saltationes
quod fiebant in festo bacchi: tunc enim etiam instituit domare tigres sic quod possent le
gari ad aratrium sicut alia aialia. tunc enim instituit sustinere vitrem in vltimis
¶ Ultimis arboribus. Iterum laudat eum quod ipse erat de celo pulchritudo
totius sue progeniei sicut vltis decorat arbores et vues vites: et tauri greges
capos segetes. ¶ Postquam te fata. i. post mortem tuam pales dea pabuli et az
pollo deus herbarum reliquerunt agros. et ubi seminabantur orea non
nascebatur nisi herbe inutiles et auene steriles nec creuerunt post herbe
vitiles sive per viola vel flore narciso pulcherrimo nascentur in terra cardo
nes et papaver et paluri spinosi. erat palurus quedam species tribuli si
cuit lapa vel glis. ¶ Spargite humum. Hic mandat alijs pastorum ut fa
ciat tumulum et statuat arbores circa fontes quod ait nobilium diceban vagi
ri circa silvas lucos fontes et flumina. mandat etiam et rogat vel ordinat in
suo testamento sepulcrum sibi fieri. Superadditum carmen. i. super tumulo
scribit epytaphium istud quod sequitur. Daphnis ego in siluis. i. hic iacet daph
nis qui est notus usque ad sydera qui fuit pastor pulcherrimus pulcherr
mi pecoris inter omnes pastores.

Tale tuū carmen nobis diuine poeta:
Quale sopor fessis in gramine: quale per estum
Dulcis aque saliente litū restinguere riuo
Nec calamis solū equiparas s̄z voce magistrū
Fortunate puer tu nunc eris alter ab illo.
Hos tamē hec quocūq; modo tibi nostra vicissim
Dicemus: daphnīm̄q; tuū tollemus ad astra
Daphnī ad alstra fere⁹ amauit nos quoq; daphnīs
¶ Construe. O poeta diuine tuū carmē. i. tūsi epytaphiū est tale. i. rā gra-
tū nobis quale. i. qualis res est sopor. i. sōnus fessis. i. fatigatis in ḡmīe
id ē in herba. z q̄le. i. q̄lis res est restinguere. i. opp̄imere sūtim. i. appeti-
tuz bibēdi riuo. i. apd̄ riūu saliēte translēte dulcis aque. o puer fortuna-
te. i. felix nō solū eq̄paras. i. nō es simllis calamis. i. fistulis s̄z equiparas
maḡm̄voce. i. cāu: z o puer tu eris nūc alter. i. secundus ab illo maḡo.
z nos dicem⁹. i. pponem⁹ vicissim. i. alternati hec n̄ra carmia q̄cūq; mō
poterim⁹ z nos tollemus. i. erigemus tuū daphnī ad astra. i. ad sydera.
z nos feremus. i. porrabim⁹ daphnī ad astra. i. ad celū q̄z daphnīs ama-
uit nos pastores. ¶ Tale tuū carmē. Hic menalcas laudat mopsū di-
cēs q̄ suū carmē est tā delectabili sibi sicut ē sōnus fessis hoib⁹ v̄l⁹ aqua
frigida sūtiēib⁹. ¶ Nec calamis solū. i. tu es par maḡo tuo nō solū i in-
strūmētis musicis s̄z etiā in voce: q̄z vteris pulcris vocibus z sententias
delectabilibus et tā tu eris secūdus ab illo maḡo. ¶ Hos tū. i. q̄uis nō
sim dignus cāare tecū tū alternatim taliter qualiter ego etiā volo lau-
dare daphnīm̄ qui fuit amicus meus.

Abop.

An quicquā nobis tali sit munere maius
Et puer ipse fuit cantari dignus: et ista
Iampridem stimichon laudauit carmina nobis.
¶ Construe sic. An. i. virū q̄cōz. i. aliqd̄ sit maius. i. prestāti⁹ nob. i. pasto-
ribus tali munere. i. q̄ celebrare seu eleuare istū daphnī v̄l̄z ad astra: z
ip̄e puer. i. daphnīs fuit dignus cātari. i. cātādo laudari: z stimichon id ē
quidā pastor laudauit tāpridē. i. iādūdui ista carmia facta de daphnīde.
¶ An q̄cōz nobis. Rñdet mopsus q̄ vere iustū est vt abo faciāt carmia
p daphnī mortuo nec pōt ēē meli⁹ opus q̄z salubris est. cogitatio p de-
sūctis exorare vt a peccatis soluāt. z mortuos sepelire: hoc etiā dixit pa-
stor: quidā stimichon id est quidam bonus poeta.
Candidus insuetum miratur lumen olimpi:
Sub pedibusq; videt nubes: et sydera daphnis
Ergo alacris siluas et cetera rura voluptas:

Panacq; pastoresq; tenet driadasq; puellas.
Nec lupus insidias pecori nec retia ceruis
Villa dolū meditatur: amat bonus ocia daphnis
Ipsi leticia voces ad sydera iactaut
Intonsi montes. ipse iam carmina rupes:
Ipsa sonat arbusta: deus deus ille menalca.
Sis bonus o felix tuis: en quattuor aras
Ecce duas tibi daphni: duoq; altaria phebo.
Pocula bina nouo spumanti lacte quotannis
Cratherasq; duos statuam tibi pinguis oliui.
Et multo in primis hilarans conuuia baccho:
Ante focum si frigus erit: si messis in umbra:
Vina nouū fundam calatis aruisia nectar.
Cantabunt mihi dametas et lyctius egon.
Saltantes satyros imitabitur alphesibeus.
Hec tibi semper erunt: et cum solennia vota
Reddemus nimphis: et cum lustrabimus agros
Dum iuga montis aperi: fluuios dū piscis amabit
Dumq; thūmo pascentur apes: dū rose cicade:
Semp honos nomēq; tuū laudesq; manebūt
Ut baccho cereriq; tibi sic vota quotannis
Agricole faciēt: damnabis tu quoq; votis.

¶ Cōstrue sic. Daphnis candidus. i. deus mitrat. i. admītra lumē olimpi
id est ingressū celi insuetū. i. oīno insolitū videri et ip̄e videt nubes sub
pedibus suis et videt sydera. i. stellas sub pedibus ergo voluptas. i. leti-
cia alacris. i. lets tenet. i. amplectis siluas. i. nemora et cetera rura. i. alios
agros et tenet inq; pana. i. desi pastoy et pastores ipsos et puellas dry-
das. i. illas nimphas: et lupus. i. illud aīal non meditatur. i. cogitat insidi-
as. i. deceptionē pecori. i. gregi et villa rherba nō meditans dolū. i. fraudez
ceruīs. i. illis aīalibus et daphnis amat ocia. i. pacē et ip̄i mōtes intonsi. i.
herbā vel arbores hītēs iactant. i. emitunt voces ad sydera. i. vīcē ad ce-
lū. leticia. i. pp̄ leticia et rupes ip̄e. i. ip̄a sara iactant carmis et ip̄a arbu-
sta. i. ip̄e arbores sonant. i. cātāt o menalca ille. i. daphnis q; est mortuus
est deo daphni et felix sis bonus. i. pp̄cius tuis. i. famulis en. i. ecce cō-
secramus supple quatuor aras. i. altaria ecce o daphni cōsecramus du-
as aras ibi: et cōsecramus duo altaria phebo. i. illi deo et ego statuā. i. cō-

situam quotannis. i. singulis annis duo pocula. s. duo vasa spumantis
 id ē redundantia lacte nouo. et ego statuā duos cratheras. i. duo vasa oī
 ui pīnguis. i. olei dulcis et ego bylarās. i. letificans pītūa in pīmis. i. sup
 oīa cū multo baccho: ego fundā. i. spargā vīna arūsia. i. vīna optima de
 illa patria sc̄z nectar nouū calatis. i. vasis et si frigus erit fundam āte fo
 cū. i. ignē z si messis. i. estas sit ego fundā vīnū in vībra et post potum
 dametas. i. ille pastor. z egō. i. aliūs pastor lycius. i. cretensis cantabūt
 mibi et alpheliebus. i. aliūs pastor imitabit. i. repītabit satyros saltātes
 id ē silvestres z hec sacrificia erunt semp ibi z cū. i. qñ reddemus. i. dabi
 mus nīphis. i. deabus vota. i. sacrificia solēnta. i. magnifica et cū lustra
 bimus. i. circūdabimus agros: z dum aper. i. porcus silvestris amabit su
 ga montis id ē colles montis: z dū pīscis amabit fluatos z dū apes. i. Il
 la aīalia pascēt. i. nutrīt thīmo. i. illo flore z dū cicade. i. illa aīalia pascēt
 rore. i. pītūa semp bonos tuus et nomē tuū. i. fama tua et laudes mane
 bunt. i. erūt in memoria hoīm z agricole. i. rustici colētes terrā faciēt tibi
 vota. i. sacrificia quotannis. i. singulis annis sicut faciūt bacho id est illi
 deo et cereri. i. dee frugē et dānabis. i. obligabīs homīes votis id est ad
 sacrificia facienda. ¶ **L**andidus. Hic menalcas incipit carmen suū con
 tinens vigintiquīoz metra sicut fecit predictum carmen mōpī epycedi
 um. i. extīctū nīmple z epytaphīs ibi. Daphnis ego in siluis. Dicit g
 menalcas q̄ daphnis est nūc candidus felix et gloriōsus in celo respici
 ens sub pedibus suis lūmē celi sc̄z sphērā ignis et altoz elementoz: z q̄
 est in celo altissimo cū magnis dīs videt sub pedibus suis astra. et qua
 do dicit candidus vult discere q̄ tō viuit super ethera q̄ per contrarium
 morui dicunt nigri. ¶ **E**rgo alacris. i. luctus predictus vernū in gaudīū
 z oīa illa q̄ fleuerūt moriē daphnidis nūc exultant q̄ viuit et regnat in
 celo et sic meror verit in gaudī. ¶ **H**ūc ergo voluptas alacris. i. leta te
 net siluas rura z pana dei pastoz z pastores et dryadas. i. deas montis
 z floz cōtra illō qd dictum fuerat extīctū nīmple. ¶ **N**ec lupus. i. lup⁹
 z aīalia ferocia exultant laudātes daphni desificatū. i. tā amici q̄ hostes
 laudabūt iuliū cesare post mortē. ¶ **A**ntoniī montes. i. pleni arboribus
 et arbusta. i. iuuenes hoīes et barbati hoīes vocant ipm dei dicēdo bis
 deus deus ille est: quia geminatio vocabuli facit certitudinē. ¶ **S**is bo
 nū oī felix. dī dicuntur felices ab effectibus sc̄z quando dant felicia do
 na. sis ergo felix id est ppīcius tuis amicti q̄ augustus persecutus est.
 acerrime pīcūtores iuliī cesarē patris sui. ¶ **E**n quatuor aras. Dicit se
 facturū quatuor aras duas daphnidī z duas pīhebo: ara em̄ est pīmūis
 inferis z superis dīs: sc̄z altaria pertīnēt solis superioribus dīs et dicuntur
 ab altitudine. Sed queritur quare non dat pīhebo altaria in numero
 impari q̄ postea dīcetur numero deus impare gaudet. ¶ **R**ūidel q̄ sc̄dm
 porphīriū apollo h̄z triplē potestate. dicitur sol apud superos et dicit
 liber pater in terris et apollo apud inferos. tō simulachri apollinis ha
 bet tria insignia. i. lyrā q̄ significat celestē armoniā et potestatem solis in

numero deī impare gaudet

celo. et hēbat gryphe q̄ oīdebat eū eē terrenū: et hēbat sagittas oīdentes
eū eē noxiis & deū infernali. iō oratius vocauit eū rā pestilētie q̄ sa-
lute actore. iō virgilius p̄ altaria oīdit numē signū: & p̄ duas aras i nu-
mero pari oīdit numē infernū. Pocula bina. i. statuā duo vasa plena la-
cte nouo ad sacrificandū quotānis. i. singulis annis. ¶ Cratherasq; du-
as. i. duo vasa plena oleo ad infūdendū sup̄ sacrificiū. Et multo in pmis
id ē ego letificans putula in pmis cū multo bacho fundā vīna arūssia
scz nectar nouū & dulce mustū aī focū in hyeme: & sub vībra in estate.
Et est arūssiu p̄motoriu in ytalia vbi sunt optima vīna. Cātabūt mibi
id ē post potū erūt ibi pastores leti scz dametas & egon lycitus. i. creten-
sis q̄ cantabūt mibi carmia q; vīnu letificat cor bois. ¶ Saltantes saty-
ros. i. erit alphesibeus pastor qui saltabit sicut satyri dī capoz. vñ licitū
et religiosu est saltare in sacrificijs ad oīdēdū q̄ q̄libet pars corporis se-
tit i se leticiā sacrifici & gaudiū aie redūdat in corpus. ¶ Hec tibi semp
erūt. i. nō sufficiet nobis semel sacrificare imo p̄seuerabimus q̄libet aīo
qñ lustrabimus agros sicut prius dictū est. Cum faciam vitulam. & etiā
in festo nīphaz. Dum iuga montis aper. i. q̄dū manebit rex natura sa-
crificabimus tibi sicut alibi dī. In freta dū fluuij current. & dū pisces a-
mabūt fluuios: & apes amabūt thymū & cicade rore. ¶ Ut bacho cereri
id est sicut agricole maxime colūt illa duo noīa scz bachū & cererē q; sūt
necessaria vite. sic etiā sacrificabis tibi quotannis. i. oībus annis. ¶ Da
nabis tu quoq; votis. i. munera sumpta ligant & obligant et cōdēnat vī
iudicant hoīem eē obnoxii dator. Dicit ergo: o daphni nos sacrificabi-
mus tibi et tu dable multa bona quare erimus tibi obnoxi & obligati.

Que tibi q̄ tali reddā pro carmē dona? ¶ op.

Nam neq; me tantum venientis sibilus austri:
Nec percussa iuuant fluctu tam littora. nec que
Saxosas inter decurrunt flumina valles.

¶ Construe sic. Que dona. i. munera o menalca reddā. i. dabo tibi p̄ ta-
li carmine. nā neq; sibilus. i. fatus austri. i. illi⁹ venti venientis. i. spiran-
tis me delectat tantū sicut carmina tua. neq; littora. i. ripe percussa. id est
mota fluctu. i. vndis tantū me iuuāt. i. delectant. nec flumina q̄ decurrunt
inter valles saxosas. i. plenas saxis. tantū me delectant. ¶ Que tibi. Hic
mopsus laudat menalcam q; ipse optime cantauit et in isto dicto est sol
licitus quo munere donabist eū q; carmen suū est. sibil tam iocundū q̄ fo-
cundus est sibilus venti australis in calore vel sonitus aque decurrentis
per valles saxosas.

Hac te nos fragili donabimus ante cīcūta

Hec nos formosum corydon ardebat alexim:

Hec eadem docuit cuium pecus an melibei.

27

Construe. **M**os donabitinus te mopsū cicuta hac. i. ista fistula fragili
id ē mollis: r. hec. s. fistula docuit nos illā eglogā q̄ incipit. **F**ormosū pa-
stor corydon. r. c. et docuit nos aliā eglogā. **D**ic mihi damaea cusum. r. c.
Chac te. **H**ic menalcas tanq̄ liberal' pastor: preoccupat donū q̄ q̄ cl-
las eglogas formosū pastor: r. dic mihi dāeta. r. ē donū pastorale. **A**ppe.

At tu sume pedum quod me cum sepe rogaret
Non tulit antigenes: et erat tū dignus amari

Formosum paribus nodis: at q̄ ere menalca

Construe sic. **O** menalca sume. i. accipe pedū baculū curuū q̄ peduz
igenes erat tū. i. tūc dignus amari. dico q̄ pedū formosū. i. pulchrū no-
bis parib⁹. i. equalibus ere. i. clavis. **A**t tu sume pedū. i. baculū curuū
ad retinēdū pecudes q̄ pedē q̄ pedū ip̄e. nūq̄ voluit dare antigenē pa-
stor q̄ tū erat iuuenis r. dignus amari q̄ pedū est nodosūz est politū r
in q̄z nodo est vñ⁹ clau⁹ ere⁹ ad ornatū baculū. i. o. dicit formosū paribus
nodie atq̄ ere.

Egloga sexta.

Prima syracusio dignata est ludere versu
Nostra nec erubuit lilias habitare thalia
Cum canerem reges vel proclia cynthius aurem
Ellit: et ammonuit pastore tytire pingues
Pascere oportet oves: deductum dicere carmen
Nunc ego nāq̄ super tibi erūt qui dicere laudes
Clarre tuas cupiant vel tristia condere bella
Agrestem tenui meditabor arundine musam
Non iniussa cano: si quis tamē hec quoq̄ si quis
Eaptus amore leget: te nostrevarre mirice:
Te nemus omne canet: nec phebo gratioz vlla est
q̄ sibi que varri prescripsit pagina nomen
Pergite pierides chronis et m̄nasyllus in antro
Sillenū pueri somno videre iacentem:
Inflatum hesterno venas vt semper iaccho.
Serta procul tantum capiti delapsa iacebant.
Et grauis attrita pendebat cantharus ansa.
Aggressi (nam sepe senex spe carminis ambos
Luserat) iniiciunt ipsis ex vincula sertis.

Addit se sociam timidisq; superuenit egle:
Aegle naiadum pulcherrima: iamq; videnti
Sanguineis fronte moris et tempora pingit.
Ille dolum ridens satis est potuisse videri
Carmina que vultis cognoscite: carmina vobis
Huic aliud mercedis erit: simul incipit ipse.
Tum vero in numerū faunosq; ferasq; videres
Ludere: tum rigidas motare cacumina quercus.
Nec tantum phebo gaudet parnasia rupes:
Nec tantum rhodope miratur: et ismarus orpheo
Quantum omis mundus gaudet cātante sileno.
Nāq; canebat vti magnū per inane coacta
Semina terrarūq;: animeq;: marisq; fuissent:
Et liquidi simul ignis: vt his exordia primis
Omnia z ipse tener mundi concreuerit orbis.
Tum durare solum: et discludere nerea ponto
Leperit: et rerum paulatim sumere formas.
Iamq; nouū terre stupeant lucescere solem
Altius: atq; cadant summotis nubibus imbre.
Incipiāt silue cum primū surgere: cumq;
Rara per ignotos errent animalia montes.
Hinc lapides pyrrhe iactos saturnia regna
Eauca se asq; refert volucres: furtūq; promethei
His adiūgit hylam naute quo fonte relictum
Clamassent vt littus hyla hyla omne sonaret.
Et fortunatam (si nunq; armenta fuissent)
Pasiphaen niuei solatur amore iuenci:
Ah virgo infelix que te dementia cepit:
Pretides implerunt falsis mugitibus agros:
Et nō tantū turpes pecudū tamē vlla secuta est
Concubitus: q;uis collo timuisset aratrum:
Et sepe in leui quesisset cornua fronte.
Ah virgo infelix: tu nunc in montibus erras.

28

Ille latus niueum in olli suffultus hiacintho
Ilice sub nigra pallentes ruminat herbas.
Aut aliquā i magno seq̄tur grege: claudite n̄phe
Dicte: nūphe nemorum iam claudite saltus
Si qua forte ferant oculis sese obuiā nostris
Errabunda bouis vestigia: forsitan illum
Aut herba captiuī viridi: aut armenta secutum
Perducant aliq̄e stabula ad cortynia vacce
Tum canit hesperidum miratam mala puellam
Tum p̄hetontiadas musco circundat amare
Corticis: atq; solo proceras erigit alnos
Tum canit errantē parinessi ad flumina gallum
Aonias in montes ut dixerit vna sororum:
Ultq; viro p̄hebi chorus assurrexit omnis.
Ult linus hec illi diuino carmine pastor
Floribus atq; apio crines ornatus amaro
Dixerit: hos tibi dant calamos (en accipe) muse
Ascreo quos ante seni: quibus ille solebat
Cantando rigidas deducere montibus ornos.
His tibi grynei nemoris dicatur origo
Ne quis sit lucus: quo se plus iactet apollo
Quid loquar aut scyllā nisi: quā fama secuta est
Candida succinctā latrantibus inguina mōstris
Dulichias verasse rates: et gurgite in alto
Ah tumidos nautas canibus lacerasse marinis:
Aut ut mutatos theri narrauerit artus
Quas illi philomena dapes: que dona pararit:
Quo cursu deserta petiuerit: et quibus ante
Infelix sua tecta super volitauerit alis.
Omnia que p̄hebo quondam meditante beatus
Audiuit eurotas: iussitq; ediscere lauros:
Ille canit: pulse referunt ad sydera valles
Cogere donec oues stabulis numerūq; referre

Jussit: et in iusto processit vesper olimpo.

Construe sic. Thalia. i. illa musa prima. i. principalis dignata. est. i. voluit ludere. i. cantare versu syracusio. i. versu buccolico. et ipa thalia non erubuit. i. non puduit eam habitare. i. frequenter illuas. i. nemora: et cum canerem reges. i. describerem facta regis et paelia. i. bella apollo cithius. i. in silo monte natus vellit. i. mouit aurum et ipse admonuit. i. docuit pastorem. i. me virgiliu discendo et ryttire. i. o virgilij opz pascere oues pingues id est de cere carmen buccolicu et opz dicere carmen deductu. i. bene digestu: rego virgilius meditabor. i. cogitabo musam agrestem. i. carmen buccolicu hanc dine tenui. i. fistula dulci: nam aliqui superflui tibi. i. supabundabit qui cupiant. s. o varre dicere id est describere tuas laudes et qui cupiat condere. i. narrare tristia bella. i. paelia dura: et ego non cano illussa si quis in sit captus amore. i. leticia leger carmina tua et laudes tuas. et o varre nre miri ce. i. ille arbores et nem oem. i. ois silua canet te. i. laudabit tua sacra et nulla pagina id est charta est gratior id est delectabilior phebo quam illa pagina que prescriptis nomine. i. laudes ipsius varri. o pierides o muse pugite. i. cattate chromis. i. ille iuuenis minasyllus. i. alius iuuent videre. i. viderunt silentu. i. illu pedagogu bachi faciente. i. quiescentem somno id est propterea somnum inflatum venas. i. plenum venas iaccho. i. bacho hesterno. i. hesterna die sumpto ut semper solet: et sertu id est corone facebat id est erant delapsa id est remota capiti. i. a capite percul id est longe et cithara id est illud vas gravissimum id est ponderosum pendebat. i. pensus erat ansa attrita. i. fracta et ipsi pueri aggressi sunt et insicuit id est adiungunt vincula ex ipsis sertis. i. coronus: quod ille senex id est silenus luserat. i. deriserat illos ambos pueros spe carminis. i. sperando carmina ab illo: et egle. i. illa puella addit. i. adiungit se sociam timidis. i. illis pueris timentibus egle. i. illa dea pulcherrima natalis adum. i. niphataru fontis pingit. i. maculat videnti. i. sileno fronte moris sanguineis. i. illis fructibus rubeis: et pingit ipa. i. illas partes capitis. ille. i. silenus ridens. i. deridens dolu. i. fraudem inquit. i. dixit quo. i. propter quod neccitatis. i. colligitur vincula. i. ligamina. o pueri soluite. i. dissolute me satis est me potuisse videri a vobis: et cognoscite id est eligite o pueri illa carmina quam vultis et carmina erit vobis per mercede: et aliud mercedis. i. alia merces erit huic. i. egle. et ipse silenus incepit cantare simul. i. pariter. i. tunc. i. qui silenus incepit cantare videres. i. videre potuisse faunos. i. deos siluestres et seras. i. aitalia silvestria ludere. i. saltare in numeris. i. fum armoznitam cantus: et tu videres querqus rigidas. i. asperas et frondes motare id est frequenter mouere cacumina et rupes pustula. i. mons ihessalite non tantum gaudet phebo. i. illi deo et silmarus et rhodope. i. illi montes ihesiacae non mirant. i. admittant orpheum. i. orpheum cantantem quam ois mundus gaudet id est letat sileno cantante et ipse silenus canebat vti. i. sicut semia trap et sic id est aeris et maris. i. aque et ignis liquidit. i. puri fuisset coacta. i. collecta per suam magnitudinem. i. per magnitudinem aerum vacuum. et ipse canebat vti. i. sicut oia exordia fuerit ex his primis sciz seminibus et vt. i. qualiter ipse orbis. i. mundus

cōcreuerit. i. simul creuerit ex his p̄mis seminib⁹. et canebat sicut so-
 lū t̄d ē terra ceperit durere. i. fieri durū. et canebat quō orbis ceperit dis-
 cludere. i. in diuersas partes claudere nerea. i. deū marīnū pontib⁹. i. ma-
 ri. et canebat qualis orbis ceperit paulatim sumere formas. i. figurās re-
 rū. et canebat sicut fr̄e stupeāt. i. mirant̄ solē lucescere. i. lucē emittere no-
 uū. i. insolitū et t̄pē canebat sicut ymbres. i. pluuite cadāt. i. decidāt altius
 .i. ab ethere sumotis nubibus. i. eleuatis nubibus in altū. et t̄pē canebat
 sicut silue. i. nemora incipiāt surgere. i. crescere p̄mū. i. a p̄cipio. et t̄pē
 canebat cūq;. i. q̄ t̄pē aīalia rara. i. pauca aīalia errāt. i. vagans p̄ montes
 ignotos. i. incognitos et ipse refert. i. canit lapides pyrre. i. illi⁹ mulieris
 lactos. i. plectos post se et canit saturnia regna. i. diluuiū iſti⁹ saturni. et
 t̄pē refert. i. narrat volucres. i. aues caucaseas. i. a caucaso mōte dictas:
 et ipse refert furtū. p̄methi. i. illi⁹ astrologi. et ipse silenus adiūgit bylaz
 id ē illū puerū relictū. i. submersū in fonte q̄. i. in q̄ fonte naute. i. nauigā-
 tes clamassēt. i. clamādo vocasset itavt oē litt⁹ sonaret. i. resonaret illas
 voces diectas. i. byla byla. et t̄pē silen⁹ solat. i. solat pasiphaen. i. vxore
 mynois regis amore iuuenci. i. p̄pter amore vnius tauri fortunatā. i. felicē
 si nūc̄ armenta. i. tauri fuissent: et t̄pē sic canebat. ab virgo. i. o mulier
 infelix. i. misera q̄ dementia. i. stultitia cepit. i. decepit te:nā pretides id ē
 ille filie implerūt. i. replerunt agros falsis mugitisbus. i. falsis vocib⁹. in
 nulla illaz secura est tā turpes cōcubitūs id ē tā mala cōnubia pecudū
 id ē tauroz q̄p̄ta ille timuissent aratrū. i. iugū collo. i. in collo et q̄uis ip-
 se quesissent. i. queſiuissent cornua in fronte leui. i. plana frōte. et ipse silen⁹
 canebat ista verba. Ab virgo infelix. i. misera tu nunc erras. i. vaga-
 ris in mōtibus et ille. i. taurus suffultus latuſ nūcū. i. hūs latuſ nūcū
 id ē candidū iacintho. i. illa herba ruminat. i. digerit herbas pallētes id
 est pallidas sub slice. i. illa arbore nigra. i. vmbrosa: aut. i. vel ille taurus
 sequis aliquid. i. vaccā in magno grege. i. in magno armento boū. et vos
 nūp̄be dīctee. i. cretenses claudite. i. claudatis saltus. i. saltationes nemo
 rū. i. siluarū. si q̄ vestigia bouis. i. tauri errabida ferant se. i. veniat ob-
 uia. i. facta in obuiā nr̄is oculis forisitan aliq̄ vacce pducāt. i. ducāt illuz
 taurū captū amoore vni⁹ vacce in herba viridi aut secutū armēta. i. alios
 boues pducant inq̄ ad stabula corthinia. i. cretensis. et ipse silenus canit
 puellā sc̄ atlantē miratā. i. q̄ mirata est mala id est poma hesperidū id ē
 poma aurea. et ipse silenus circundat id est narrat pherontidas id est
 sorores pherontis esse mutatas musco. i. in muscū corticis amare. i. acer-
 be: et ipse silenus erigit id est eleuat alnos. i. arbores pceres. i. altissimas
 solo. i. a terra: et silenus canit. i. quēadmodū vna soroz. i. vna musarū
 duxerit in montes aonas. i. in montes p̄nasi gallū. i. illū poetā errantem
 ad flumina. i. aquas parmessi. i. illius fluuij et silenus canit vt oīs chor⁹
 id est oīs pp̄l̄s phebi. i. illius dei assurrexerit. i. honorē fecerit vīro. i. gal-
 lo: et silenus canit vt linus. i. ille pastor ornatus crines. i. hūs crines ora-
 tos apio. i. illo flore amaro: et ornatus floribus dixerit. i. protulerit dñi-

no carmine hec verba sequentia illi. s. gallo. o galle muse id ē nimphē dāt
tibi hos calamitos id ē illas fistulas tu accipe illos quos calamitos. muse
dederūt an poete supple ascreo. i. de illa ciuitate. s. besiodo seni. i. antiq
quisbus calamitis ille linus vel besiodus solebat deducere. i. de oris duce
re ornos rigidas. i. illas arbores duras cātādo. i. modulādo illis calamitis
et o galle dicatur. i. canaf ox go. i. principiū nemoris gryne. i. silue dedi
cate apollini ne quis sit lucus id est ne aliquod sit nemus quo. i. de q̄ apol
lo faciet se. i. glosteretur plus. i. amplius quid loquar. i. qd debeo dicere.
aut loquar. i. canam scyllā. i. fistula illi. i. illius regis quā sc̄ scyllā succitā
id ē circūdāta īguina cādida. i. illis partes candidas monstris marinis
id est canibus marinis fama secura est. i. de qua dī ipam verasse. i. versal
se rates dulichias. i. naues syliris quā fama secura est lacerasse gurgite. i.
in mari alto. i. p̄fido nautas. i. nauigantes īmīdos canibus marinis. i.
illis mōstris. ¶ Aut quid ego loquar. i. dicā vt silenus narrauerit art⁹. i.
mēbra theri. i. regis theret mutatos. i. variata p̄p̄f dapes quas dapes. i.
que cibaria et q̄ dona phlomena. i. vxor sua parit. i. parauerit illi thereo
et silenus canit quo cursu. i. qua velocitate ille thereus petuerit deserita
sc̄ loca ⁊ quibus alto. i. cū quibus alis ille thereus infelix. i. miser volita
uerit sup tecta sua: et ille. i. silenus canit. i. narrat oīa q̄ eurotas. i. ille flu
uius q̄ beatus. i. felix audij. i. audijuit phebo quōdā meditāte. i. canente
et canit oīa q̄ eurotas supple īfūt suas lauroe. i. illas arbores ediscere.
id est cōprehēdere et valles pulse. i. percussisse referunt illa dicta a sileno ad
sydera: ⁊ ip̄e silenus canebat donec vesper īfūt. i. p̄cepit cogere. i. inclu
dere oues stabulis et donec īfūt referre numerū. i. reducere numerum
et canebat donec vesper processit. i. venit olīmpo. i. ab illo monte īfūto
id ē nolēte q̄ ille mens libenter audiebat armoniā cantus ipsius sileni.
¶ Prima syracusio. Titulus huius eglogue est faunoz sayrop silenori
delectatio: et sunt fauni dīj pastoz. sayri vero sūr parui dīj reprehē
s. sileni sūr dīj incubi. Illā eglogā fecit virgilius principaliter ad lau
dē varri amici sui et sepe fuit decantata in cytharis q̄ delectabilis est et
socosa: et p̄mo excusat se virgilius q̄ sub stilo buccolico decantat laudes
varri. Posset em̄ reprehēndi eo q̄ non est vīsus stilo grandiloquo. dicit
igit̄ q̄ non est reprehēndendus stilus buccolicus: q̄ talia p̄na et p̄ncip
palis musa dignata est ludere vel cantare versu siracusio. i. musa cīcula
locuta est per theocritū poetam q̄ erat de siracusa ciuitate. ⁊ est siracusi
us deriuato greca q̄ latine dī siracusianus. H̄ste em̄ theocrit⁹ fecit buc
colica et ip̄m insecuritus est virgilius in hoc opere buccolico qd intelligi
tur nūc p̄ silvas et nemora. Cum canerē. i. q̄i p̄ponerē scribere eneydē
⁊ gesta regis apollo cīnthus diuertit aurē meā a carmine herolco. Et di
ct notanter apollo q̄ ip̄e est de⁹ carminū. Et dī cīnthus a monte cyn
tho vbi colitur et vbi murritus fuit ante q̄ eēt deliscatus. Per hoc vult
dicere q̄ q̄i volebat scribere eneydē octauianus īfūt eū describere buc
colica et socosa carmina. ¶ Admonuit pastore. i. dixit virgilio. tytre op̄z.

pascere pingues oves. i. dicere carmē buccolicū deductū. i. bene digestū
 et subtile: et est translatio sumpta a lana bene carpīnata q̄ deducēdo sub
 tiliat. **C**Hūc ego ponit alia excusationē q̄ multū alij erūt qui dicēt lau-
 des et prælia varri qui obtinuit contra germanos et acq̄sivit magnā glo-
 riā et pecunia maximā: qui varrus p̄ curauit virgilio q̄ plurimos hono-
 res et fauores apud cesarē. **C**Hō in iusta cano. Ponit alia excusationē
 q̄ ex precepto cesaris ut illo buccolico. **S**i q̄s in. i. q̄uis iste silus
 nō sit grādiloqu⁹ s̄z buccolicus et humiliſ sicut mirica est arbustū humiliſ
 le: in eo videbūt laudes varri. **P**lec phebo. id est nullū carmē est de
 lectabilius cesari q̄ illud q̄ est initiatū de varro. Et est alia excusatio
 cesar multū dilexit varrū et libenter audiuit carmia de eo facta siue buc-
 colice siue aliter. **P**ergite pierides. **H**ic virgili⁹ vocat pierides. i. mu-
 sas q̄ sunt in mōte pyreneo vt cantent et dicant illa q̄ silenus dixit pueri
 et ponit hic noia puerorū quozyrus vocabaf chromis et aliis minasyl-
 lus qui secū hēbant vñā puellā sociā et nimphā quevocabatur egle: isti
 tres petebant carmen a sileno poeta vel deo incubo. **E**t est notandum
 q̄ varrus et virgilius studuerūt sectā epycuri p̄ hī sub syrone doctore. iō
 p̄ p̄t vñcinitatē vocabulorū p̄ silenū intelligit syronē loquentē. et p̄ chro-
 min et minasyllū intelligit se et varrū. et adiungit puellā ad oñdendū sectā
 epycureā que posuit felicitatē in delectationibus corporeis et quidā ibi
 habet versū trūcatū. chromis minasyllus egle: s̄z nō est versus inmo ē qui
 dā titulus contineat noia psonaz sequētiū. **S**ilenu pueri. i. isti pueri p̄
 dicti. s. varrus et virgilius viderunt silenū. i. syronē magistrū suū facētēz
 in antro. Et describit hic virgilius vñā hoīem ebriū. Epycurei em̄ po-
 nebant felicitatē in delectatione ciborū et venereorū vt dictū est. **D**icit ḡ
 q̄ ille magister in potauerat q̄ dormiebat in antro q̄ ceciderat in foue-
 am et tā alie leuauerat naſū suū in portando q̄ fertū suū sc̄z laurea magi-
 stralis ceciderat a capite et catarus. i. gobeletus vel vas aptū ad poculū
 ceciderat ex alia parte et hēbat ansam attritā frequēti tractatione. **A**g-
 gressi nam sepe. i. isti pueri sunt aggressi ad illū senē cū egle puella. et q̄a
 ip̄e senex sepe pmiserat eis carmina s̄z soluere recusabat ideo in se cōspī
 rauerūt ligare pedes et manus eius et nunq̄ eū dissoluere donec daret
 eis promissa sepe carmina. **E**perunt igitur virgas ex quibus erat facia
 corona et ex illis virgis ligauerunt cū vt p̄ posuerat: egle autē musa pul-
 cherrima cepit mora et intinxit eius faciē. **I**lle dolū ridens. i. ille magi-
 ster silenus videns se deceptum risit nec verecundatus est q̄ secundum
 sectam epycuri non erat verecundū inebriari. et dicit ad pueros quovin-
 cula necritis. i. soluite me eodē ture quo ligastis q̄ p̄ delectatione debet
 vobis sufficere vidisse me ebriū et ligatū et hoc etiā dicit q̄ fauni nim-
 phē et sileni non videntur nisi q̄n volunt. soluite ergo me et dabo vobis
 ambobus carmina que vultis s̄z socia vīa sc̄z egle hēbit alia mercedē q̄
 carmē sc̄z stuprū quod virgilius dicit verecude. **S**imul incipit ip̄e. i. his
 dicti silen⁹ incipit dicere carmē q̄d seq̄l. **T**ū nō. i. q̄n silen⁹ incepit cā-

tare tunc carmē suū erat tā suave & tam locūdū q̄ oīa coreabāt sc̄ sere
siluarū mōtes & nemoria. Et dicit in numerū q̄ saltantes in choreis mo
uet̄ fī mensuram carnis. & est motare frequētatuū de moueo moues.
Hec tñ phebo. i. mōs gnasus vbi adoratur phebus i. bessalla nō h̄z tñ
gaudīlū cantāte ibidē phebo q̄tū gaudīlū habuerūt mōtes & silue cāta
te sileno. nec ysmarus & rodope mōtes thracie in quibus cātauit orphe
us tñ gauis fūnt ex carmine orphel q̄tū ex carmine sileni. Hāq̄ canebat
Hic reddit causā illi⁹ leticie q̄ canebat silenus quō mūdus incepit & ex
q̄bus p̄cipijs p̄stat oē qđ est & quō semina rex fuerūt coacta p̄ inane.
¶ Un de rex origine sicut hēt in phisicis diuerte fuerūt phoz opinōes
q̄ anaxagoras dicebat oīa fieri ex igne. et ihales miles⁹ ex humore. iō
vocāt poete oceanū patrē. alij ex quatuor elementis sicut empēdōcles.
S̄ epycure dicūt duo eē rex p̄incipia. i. corpus & inane. dicūt enī cor
pus eē athmos. i. paruas partes inindivisibiles q̄ apparent in radīs so
laribus. & vocauerūt inane illud spaciū in quo sūt athomi. Donat⁹ etiā
sapiebat istā sectā qñ dicit nomē significare corpus aut rē. q̄ corpus vo
cat rē sensiblē. rēverovocat illib⁹ qđ nō sentit. & q̄ oē qđ est aut est conti
nens aut stentū. iō ex istie duob⁹ sūt quatuor elemēta & ex elemētis sūt
mixta. iō dicit q̄ ista duo sūt semia terraz. ¶ Et aīe. i. vēt̄ vel aeris ignis
et aque. vocat enī aerē siam vel vētū aut spiritū. ¶ Līqdi. i. puri & post
ea totus orbis creuit ab istis. Lanebat etiā quō mūdus incepit crescere
& accipere diuersas figuraz. ¶ Iāq̄ noui. i. canebat quō sol incepit lu
cere. & est luceſo inchoatiū de lucco lutes. ¶ Altius atq̄ cadant. i. ca
nebat quō siebat pluua ex vapore aq̄s eleuato sursuz et cū frigiditate
medie regionis aeris rōcreto & in guttas p̄stricto q̄ a sua pluralitate di
cunt pluuiā. ¶ Rara p̄ ignotos. i. canebat quō aīalita incepit discurre
re p̄ mōtes noues et ignotos. ¶ Hinc lapides. Hic tāgit fabula de ox
glīne mūdi quā late ponit ouid⁹ in p̄mo methamorphoseos. loq̄ ei hic
ad pueros p̄dictos. pueri asī delectāt in fabulis. fabule etiā ī pie inuen
te sūt ad delectationē. Illa autē fabula dicit q̄ post diluuiū pyrrha & deu
callon remāserūt soli. s̄ a phebo habuerūt oraculū seu responsū ore p
latū q̄ mulier p̄siceret post se lapides & silvyr & ex lapidib⁹ mulier de
bebant nasci mulieres. et ex lapidibus viri nascituri erāt mares. ¶ Sa
turnia regna. Hic mutat̄ ordo fabule q̄ p̄mū diluuiū nō fuit tpe satur
ni s̄ tpe egidis regi thebanoz. Scōm vero diluuiū fuit tpe deucaliois
& pyrrhe. ¶ Caucasasq. i. silenus canebat quō ī caucaso monte altissi
mo assyrioz mercurius de⁹ eloquēt̄ de⁹ rōnis de⁹ prudēt̄ ligauerat
ad petrā p̄metheo cui⁹ cor corodebat aquila. & cā hui⁹ fuit q̄ cū omis
ignis ex iouis institutiōe eēt extinctus in terris. Adinerua dea sapientie
dedit p̄siliū p̄metheo vt cū quadā facula furaret lignē phebi et ip̄m de
dit hoībus iō dī fuerūt trai & imiserūt mūdo famē p̄ quā fictionē itelli
git q̄ p̄methe⁹ fuit prudētissim⁹ astrolog⁹ & p̄m⁹ docuit assyrios astro
logiā quā studiūt in mōte caucaso cū maxima sollicitudine & cura perut

31

gili que intelligis p aquilā corrodēt̄ cor. qz cura dī quasi cor v̄s. Iste pmerheus p̄silio m̄inerue furat̄ est ignē solis. i. cognovit p rōnes natu rales quō ḡnatur ignis. In aere et oñdit hoib⁹ quō pōt ignis generari i teris ex collisiōe duor̄ corpor̄ solidor̄ sicut in fusillo. ¶ Tū trati dij mi serūt famē in terrā qz ex v̄lu ignis ḡnatur fames qñ. s. bellatores incēde rūt vibes et villas et etiā si boles oēsvacarēt ad fabricā auri et argēti to tus mūndus efficeref sterill̄s et famelicus. ¶ His adiūgit hyla. i. silenus adiūxit predictis hystoriā byle q̄ fuit quidā speciosus puer quē amauit hercules qui iuxta missiam ciuitatē qñ vēdebat eōs submersus est quez fecit queri hercules p nautas clamātes et altis vocib⁹ dicētes. hyla hyla et nō est inuētus locus ei⁹. ¶ Et fortunatā. i. canebat etiā silen⁹ dc pas phevrox regis minoys q̄ acubuit cū tauro p̄tra quā exclamat: qz turpis simile amauit et dicit. Ah virgo infelix. et est ab interiectio tremoris sicut sy vel poy. pasyphem autē meretricē vocat virginē nō avirtute: s̄z ab etiatis viriditate. ¶ Pretides implerūt. Iste pretides fuerūt filie preti et an thiopē. q̄ filie arroganter presumplerūt dicere se eē iunionē pulchritores quare iuno indignata imisit in eis talē fantasīa q̄ semp putabant se esse vaccas credentes se habere cornua et timētes aratra nulla tñ earū com misit tā turpe cōnubiti sicut fecit pasiphe et in hoc vituperat eam plusq̄ pretides. Et capitur ibi leui. p plano et habet primā longam. Juxta il lud. Pro plano leui. pro levitate leui. et est vltia de pretides breuis mo re grecor̄ sicut in primo eneydos. Ah virgo infelix. Exclamat iterū cō tra eius infortuniū vocans eam virginem sicut prius dicēs tu virgo infelix erras et vagaris nunc in montibus: et thaurus amicus tuus iuxta te cubans super latus in herba molli scilicet iacintho vel alia herba ru minat herbas v̄tides vel forte sequitur aliquā vaccā in aliquo grege in silua coriñes in qua coriñe fuerunt altiquando stabula armentorum solis. Et non dicit q̄ ille taurus sequatur aliquam vacēam in nemore gno sio quia mynos maritus pasiphes ibi regnauerat: ideo taurus non aude bat illuc accedere et in his videtur pasiphe sperare liberari a taurō et ip sum dimittere q̄diu ruminat et quando sequitur alta armenta: ideo pre catur nymphas predictas ut claudant tauro saltus nemoru s̄z introit⁹ vel exitus eorum. Et dicunt̄ silue saltus: quia ibi saltat aialia silvestria. Rumē est ps gutturis ad quā aialia mittūt̄ iter herbas q̄s p̄i⁹ gulose sumplerūt. et rumiare ē herbas sic digerere. ¶ Tū canit hesperidū. filie athlātis vocate fuerūt hesperide: qz regnauerūt in hesperia iter q̄s fuit vna noīe athlātis cursu potissima q̄ infect multos maritos q̄s currendo supauit: s̄z hypomenes eā deuicit in cursu invirtute pomoꝝ q̄ sibi de dit ven⁹ vi lat⁹ hēs sup tertio eneyd⁹. Silen⁹ ḡ canebat istā hystoriā. s. quō athlāta mirabat illa poma. Tū pherotidas. i. silen⁹ canebat quō filie solis deflebat morē pherotis fratris sui et mutate sūt in alnu arbo rēvel in populū: vi habeſ decio eneydos. ¶ Tū canit errantē. i. silenus canebat quō gallus poeta fuit effectus poeta et dñsinator. vñ gallus se-

mel ambulabat tuxta pmessum fluuium boetie reglois q pmessus
bz multa brachia. iō dicit pmessi ad fluminis: r tūc assūpsit eū qdā niphā
in mōres aonas v' aonos: r est aonas actis grecus r possessiu r in illis
mōib' linus fili' apollinis dedit sibi coronā magistralē r calamis mu-
scates q's p' dederat cuiqdā atq' poete de ascres ciuitate. s. euphorion q
fecit qdā caria de certamie calcanis r mopsi in gryneo nemore de picta
diuinādī bz mopsus obtinuit q melius diuinavit de paritate vel iparita
te pomoꝝ cuiusdā arboris: r ex dolore confusus calcas interi: bz gallus
de quo est hic sermo irastult: in launū caria illi' euphoronis ciuis acret
q euphorion carmie lettificebat ornos et alias arbores. ¶ Quid loqr an
scillam. Due fuerūt scille vna fuit filia nyli: r alia phorci. bz poette hic
accipit vnu p alio. s. scilla nyli p scilla phorci sicut in georgicē de mitis
pollucis habemus. i. castoris q fuit domitor equorum. Scilla ei filia nyli nō
fuit mutata i mōstrū martini: bz filia phorci. Scilla aut̄ filia nyli reḡ me
garēsū mutata fuit in alaudā r pat̄ suu in nyli auē sui nois de q scilla
sic mutata et de patre suo soler dici nō est tuta nisi sine nylo filia nyli: q
nylus sp. pseque scilla. i. alaudā r scilla nyli est regimē supplēmē sicut
valida sanfonis. ¶ Quā fama secuta est. i. fama dicit istā scilla versasse r
infestasse naues vlxis redeuntis a bello troiano. et est dulichī adiectivū
possessivū regions in qua regnabat vlxes. ¶ Aut ut mutatos. i. silen
canebat quō mēbra threī regis thracie fuerūt mutata r turbata pp̄ter
dapes q's sua vxor dedit sibi comedēdā. Et capis nomē p nomie sicut
prius. s. phlomena p progne sorore sua. Enī there⁹ duxit pgnē in vxo-
rē suā q erat filia pādionis regis athenarū q rogauit mariti suū vt iret
athenas r adduceret sibi suā sororē vidēdā. s. phlomenā quā cū there⁹
adduceret violauit eā in via r ne ipsa eū accusaret in via abscidit ei lln-
guam dimisitq' eā in nemore ipsa tñ de ppxio cruce scripsit i veste quā
misit sue sorori qcqd sibi p̄tigerat. vel melt⁹ scripsit acu in taperis q cum
pcepisset scelus patrati accepit thim filii suū de thereo q̄e interfecit
r bñ cocili dedit p̄t suo comedēdū cui p̄t instonissime querēti vbi erat
ylhis. mater r̄ndit. Qd petis. intus habes. i. fili⁹ tu⁹ est in vtre tuo. quo
auditio p̄e desperatione thereus fugit in solitudinē tanq' furiosus. s. q̄
istit quatuor murari sūt in aues bz thereus in huppupā fedā auē: ylhs i
phasiātū volutē comeſibilē. progne in hyrūdinē auē instabilē: r phl-
omena in lucinā auē canorā. Et sic p̄t q̄ phlomena accipit in textu p
progne sorore sua vel pro seip̄a: quia ipsa fuit occasio dandi illas dapes.
¶ Qd q̄phebo. i. silenus canebat oīa carmia q̄ phebus cantauit in eu-
rota fluuiio laconi q̄ erat phebo p̄fcratus iuxta quē sūt lauri plurime
q̄ arbores phebi quas docebat phebus sua carmina. ¶ Ille canit. i. qn̄
silenus canebat: valles resonabant ylqz ad celum yperbolice loquēdo.
¶ Logere donec aues. i. canebat ylqz ad vesperā bz sol quasi invitus i-
debat ad occasum pp̄ter delectationem quā hēbat in illo cantu.

¶ Septima egloga.

Forte sub arguta consederat ilice daphnis
Eōpleratq; greges corydō et thirsis īvnū
Thirsis oues:corydon distentas lacte capellas.
Ambo florentes et atibus:archades ambo.

Et cantare pares:et respondere parati.

Hic mihi dū teneras defendo a frigore myrtos
Uir gregis ipse cap deerrauerat:atq; ego daphnī
Aspicio:ille vbi me contra videt ocius:inquit
Huc ades o melibee:caper tibi saluus et hedi.

Et si quid cessare potes requiesce sub umbra

Huc ipsi potum venient per prata iuuenci.

Hic virides tenera preterit arundine ripas

Mintius :eq; sacra resonant examina queru.

Quid facerem:neq; ego alcipē nec phillida hēbā.

Depulsos a lacte domi que clauderet agnos.

Et certamen erat corydon cum thirsise magnū

Posthabui tamen illorum mea seria ludo.

Alternis igitur contendere versibus ambo

Cepere:alternos muse meminisse volebant.

Hos corydon:illos referebat in ordine thirsis.

Clōstrue:daphnis.i.ille pastor:psederat.i.sisterat forte.i.a casu sub illi-
ce.i.sub illa arbore arguta.i.sonora et corydō et thirsis.i.illi pastores ppu-
lerat.i.gregauerat greges.i.armēta in vnū et thirsis.i.ille pastor pule-
rat oues et corydō pulerat capellas.i.capras distētas.i.plenas lacie. et
ambo.i.corydon et thirsis erat florētes eratb*9*.i.iuuenes. et abo erat ar-
chades.i.pastores archadie: et abo erat pares.i.eq;les cātare.i.ad cātan-
dū. et abo erat patrūndere hic.i.i isto loco dū defēdo.i.phisbeo myrthos
i.illās arbores teneras.i.molles a frigore.i.a frigiditate caper vfr.i.ma-
scul*9* greg.i.armēta deerrauerat.i.deutauerat et ego aspicio illū daphnī
pastore et vbi.i.postq; ille daphnis viderat.i.aspicit 3.i.eōrio ipē inqt.i.att
o melibee ades buc.i.veni buc octius.i.cit*9* caper est salu*9* tibi et hedi.i.
capit et si potes cessare aliqd.i.dimittere labore requesce subumbra. et su-
uēci.i.ipi boues veniēt buc potū.i.ad potādū p prata.i.p agros. et mili-
ti*9*.i.ille flui*9* p̄rexit.i.coopit ripas virides harūdie.i.calamo tenera.i.
receti. et examia.i.apū p̄gregatiōes resonat.i.murmur faciūt q̄rcu sacra
i.3 illa arbore p̄fecta.Quid facerē i isto loco:qr ego n̄ hēbā alcipē.i.illā
puellā neq; phillida.i.amasī illā q̄ clauderet.i.includeret agnos depllos

sq est remotos a lacte.i.ab yberib⁹ m̄r̄.s:z corydō erat.i.bēbat magnū
certamē.i.magnū iurgiū cū ih̄is side.i.cū illo pastore ⁊ ego poshabui.i.
postposui mea seria.i.meas delectatōes ludo.i.oco illoꝝ amboꝝ abo
cepere.i.incepérūt p̄tendere.i.certare versib⁹ altnis.i.alternati dicitis:et
muse.i.dee volebāt.i.cupiebāt memisse.i.memorasse versus alternis ⁊
corydō referebat.i.p̄ferebat hos versus:z th̄rsis referebat illos versus
in ordine.i.p̄ ordinē.¶ Forte sub arguta.¶ Huc eglogue p̄ponit tal' titul⁹
melibeus ⁊ corydō th̄rsis:ñ in texu p̄ melibeo ponit dapnīs ⁊ intro
ducūtur duo pastores sc̄z th̄rsis ⁊ corydō q̄ certāt inuitē ⁊ vocāt daph-
nīm vt audiat eoz certamē.¶ Et volvit alioq̄ intelligit p̄ dapnī cesarē:z
p̄ corydonē vīrgiliū:z p̄ th̄rsim iūmicos vīrgiliū:z vicunt sicut fuerūt ba-
utus ⁊ meius poete miseri.dicitur ergo forte.i.foruitu. ⁊ est ablatus
de fors.altas non staret versus dapnīs sedebat sub ilice arbore argu-
ta.i.sonora resonāti vel stridēti:z alibi argutū significat breue sicut i ge-
orgicis Argutūz caput.Dapnīs aut̄ intelligit quidā diuinus q̄ fuit fi-
līus mercurij.¶ Cōpulerat.i.gregauerat in vnu.i.simul: ⁊ est plenis.
Th̄rsis oues.i.th̄rsis cōpulerat cues ⁊ corydō capras dīstetas lacte.i.
plena:q̄ plena vberā dīstēdunt.¶ Ambo florētes etanibus.i. iuuenes
Archades ambo.i.nō vere de archadia q̄ res agebaſ in mātuā q̄ nō est
in archadīa:z archades.i.sapiētes sicut si ēent de archadia vñ fuerunt
multi phī.¶ Et cātare pares.i.erāt in sciētis eāles ⁊ parati respondere
¶ Hic michi.i.qñ colligebā myrhos teneras in estate p̄ oībus ne cor-
rūpant a frigore hyemis.¶ Cir gregi. ⁊ capit ibi vir abusive q̄ solū pīl
net homi:z nūc aspicio dapnī ⁊ ipse me vocauit o melibee.i.o vīrgili
q̄ nūc capit melibē p̄ vīrgilio:ades huc.i.veni q̄ nō solū caper est ubi
saluus īmo ⁊ hedi.i.patres mātuani ⁊ eoz fili⁹ q̄d dapnīs cerificabat
tanq̄ diuinus poeta.¶ Et si qđ.i.scio te cē vīrū laboriosum:ñ si potes
cessare ⁊ q̄escere a labore req̄esce mecū sub vmbra.¶ Huc ipsi potū.i.
maneas hic q̄ locus ē delectabilis:q̄ hic est mītūs circūdatus hau-
dine ⁊ herba vīridi:z est patria abundās melle q̄ sunt examina.i.socie-
tates apū in queru.¶ Quid facerē.hic vīrgilius tacite excusat se nō posse
hic morari:q̄ nō bz hic suā contūge sicut hñt illi duo certatores que gu-
bernaret agnos suos:z maxie q̄ longū ⁊ magnū est certamen.¶ Post
habui.i.postposui meā necessitatē querēdi caprū ludo eoz.i.versib⁹ eo
rū:q̄ dictū est patius Ludere que vellē zc.¶ Alternis.i.muse volebant
⁊ ego seruare oia dicta eorum.¶ Hos corydon.i.corydon incipiebat hos
versus:z th̄rsis respondebat.

Corydon

Mimphe noster amor libertides:aut mihi carmē
Quale meo codro concedite:proxima phebi
Versibus ille facit:aut si non possimus omnes
Hic arguta sacra pendebit fistula pinu.

Construe. o nimphæ libertides. i. sic dicte exentes nū amor. i. nū delicie concedite. i. date mihi corydoni tale carmen qdē dedistis meo codro. i. il
lt poete qdē ille codrus facit carmina p̄xima. i. illaversibus phebi. i. illius dei. aut si non possumus facere oēs versus similis phebi versib⁹ fistula arguta. i. sonora pendebit in pīnu. i. illa arbore sacra. i. secrata. **C**onstrue. o nimphæ nos ter amor. hic incipit corydon et iuuocat niphas qdē vt dicit varro nimphe et muse idē sūt qdē aque in motu suo faciūt musicā et dicūt libertides a liberto fonte vbi colūt niphæ: orat qdē niphas vt pcedat sibi sa cere illia caria qdē faciebat codr⁹ qdē faciebat vī siles⁹ sib⁹ phebi. **A**ut si nō possum⁹: qdē postea dicet nō oia possum⁹ oēs: iō orat vt si nō possit oēs ver⁹ facere si p̄les versib⁹ codri solitē p̄ sacrificioꝝ munere suspēdet fistulā suā ad pīnū sacrā qdē arbor⁹ secrata matri deoz. **T**hrisia.

Pastores hedera crescentem ornate poetam
Archades: inuidia rumpantur vt illa codro
Aut si vltra placitum laudarit bacchare frontem
Cingite: ne vati noceat mala lingua futuro.

Construe. o pastores archades ornate. i. adornate me poetā crescentē .i. nascētē hedera. i. illa herba. vt illa. i. viscera rūpanſ. i. frangant inuidia id est ppter inuidiā codro. i. illi poete aut si ille laudarit. i. laudauerit vtra placitū. i. vltra qdē placeat mihi cingite. i. ornate frontē. i. caput bacchare. i. illa herba ne mala lingua noceat vati. i. poete futuro. i. mihi qui sum futurus poeta. **P**astores hedera. hic ih̄sis rūdet corydoni per quatuor versus et loquunt hūlif nō dices se poetā nisi solū insipitē t̄ si bi displaceat qdē iā corydon orauit fieri similis codro. i. cornificio ī arte poëtrie. iō orat pastores archadie vt dēt sibi coronā ex hedera ex qua coronañ poete qdē viridis est sicut et carmia merent̄ eternitatē. Et petit illā coronā sibi dari vt codrus p̄ inuidiā crepet medi⁹ qdē inuidus pl⁹ nocet sibi qdē inuidioso. et qdē inuidia est inter pares et inuidia respicit in alterū. iō osidit se maiore vel patre codro. Aut si vltra. i. si codrus dersorie laudauerit me advituperationē. o pastores archadie cingite frontē meā bacchare. i. herba qdē valet p̄tra fascinū siue est hespericon herba p̄forata vel herba sancti iohānis qdē fuga demonū. ne mala lingua. i. ne ligua inuidia codri noceat mihi. **C**orydon.

Cetosi caput hoc ap̄i tibi delia paruus
Et ramosa mycon viuacis cornua cerui
Si proprium hoc fuerit: leui de marmore tota
Puniceo stabis suras euincta cothurno.

Construe. o delia. i. o dyana michon. i. fuus tu⁹ paruus. i. tuuens dabit tibi dono caput ap̄i setosi. i. hūlits setas t̄ dabit tibi cornua ramosa. i. ramis plena cerui viuacis. i. illi⁹ aialis diuviuēt̄ t̄ si h. s. donū meum

fuerit ppalii. i. si tibi placet scz tu stabis. i. cris tota d marmore leui. i. pla
no. dico evincta. i. ornata suras cothurno. i. illo calciamēto puniceo. i. ru
beo colore inctro. ¶ Setosi. hic loquīs cōzīdō ad dyānā q̄tūoz versib⁹
dices q̄ micon iuuenis pastor seruus ⁊ nepos su⁹ dabit munera dyane
q̄ est dea venatōz. dabit enī sibi caput apū ⁊ cornua cerut viuacis. i. diu
viuētis: qz sicut dicit plinius in bistoria naturali ceruus senex q̄rit serpē
te ⁊ ex respiratione hanellitus trahit eū de foramie ⁊ ipm comedit ⁊ in ll
la comeditione viuiscit ⁊ resumit vigorē. Si ppalii fuerit. i. si acceptū fue
rit tibi michi dare munus qd peto faciā tibi statuā de leui marmore id ē
plano ⁊ terso: ⁊ dabo tibi caligas puniceas. i. purpureas: et est cothurn⁹
calciamētis viriqz pedi apū: iō dicitur cothurno in singulari: ⁊ suras. i.
tibias in plurall. et ḡtinebant poeis ⁊ venatoribus.

Ihirsis.

Sinū lactis et hec tibi liba priape quotannis
Expectare sat est: custos es pauperis horti.

Nunc te marmoreum pro tempore fecimus: at tu
Si fetura gregem suppleuerit aureus esto.

¶ Lōstrue. o priape. i. o deus hortoz sat est expēciare. i. satis expectasti
sinū lactis. i. vas plenū lacte ⁊ hec liba. i. hec sacrificia quotānis. i. singu
lis annis. ⁊ tu es custos horti. i. agri pauperis: ⁊ nos fecim⁹ te marmore
um. i. ymaginē tuā marmoreā p ipē. Si tñ fetura. i. nutrimentū vel par
tus suppleuerit. i. augeat gregē tu esto aureus. i. faciā tuā statuā aureā
¶ Sinū lactis. Hic ihirsis facit votū p̄lapo deo hortoz ⁊ dicit q̄ tēpo
re sue paupertatis hēbat eius ymaginē marmoreā in horto paupe ⁊ p̄sen
tabat ei munera parua scz sinū lactis vel placētas q̄ in estate iocose co
medūtur in hortis. ⁊ sedm aliquos sinū p vase est neutri ḡnis prima lō
ga. Seruus tñ ⁊ greci dicitū sinus: qz semp est masculini ḡnis. sed p va
se est palma longa ⁊ p gremio prima breuis: iuxta illud Replet: māma
sinū lactisq̄ coagula sinū. ⁊ est sp̄ quarte declinatiōis vt in sinu abrahe:
⁊ pro vase finis est vas in quo colatur lac mullus. Dicit ergo ihirsis ad
deū horti: o priape tā satis expectasti sinū lactis ⁊ liba ei fūisti hori cu
stos pauperis. Sed si musevellet michi pcedere qd postulo ego tibi fa
clam statuā aureā scz si sim diues: ⁊ si fetura. i. nutrimentū a foredo sup
pleat gregē. i. administreret ⁊ augeat gregem.

Corydon.

Meryne galathea thymo mihi dulcior hyble
Candidior cygnis: hedera formosior alba.

Cum primum pasti repetent presepio tauri:
(Si qua tui coridonis habet te cura) venito.

¶ Lōstrue. galathea. i. amica mea nerine. i. nerei filia ē dulcior. i. sua uoz
michi cōridoni thymo. i. illa herba hyble. i. illius oppidi: et galathea est
michi cādidiōr cygnis. i. illis auribus ⁊ ē formosior. i. pulchrior hedera. i.
illa herba alba. i. cādida: ⁊ o galathea si qua cura. i. alijs amor tui cōry-

donis. i. tui amatoris h^z te. i. te detineat vento. i. veni ad eū cū tauri. i. fl
la aialia pasti. i. saturati repetēti. i. querēti vel redibunt ad p̄sepiam. i. ad sta
bula sua. ¶ Hierine galathea. hic loquuntur corydon de pulchritudine
amicorum; et dicit q̄ nerine. i. galathea filia neret est sibi dulcior. q̄ sit thymus
apibus in illo oppido ubi est abundat thymus herbe quā diligunt apes.
et est nerine patronimicū grecū: q̄ semina patronimica terminatur ī ne
scutum nerine. aut in yas sicut pelyas. aut in is sicut colchis. ¶ Landidior
id est albior illa aurea cigno: et pulchrior q̄ hedera alba cutus lignum
est pulchritus q̄ bedere nigre. ¶ Cū primū. Prebeat corydon amicaz
suām nerinē ut veniat ad eū q̄n tauri erunt pasti saltem si habeat curaz
corydons vel diligat eum.

Thysis.

Immo ego sardonius videar tibi amarior herbis
Horridior rusco: projecta vilior alga:
Si mihi non hec lux toto iam longior anno est.

Ite domum pasti (si quis pudor) ite iuuenci.

¶ Amica mea imo ego videar. i. videri possum tibi. i. a te amarior her
bis sardonis. i. de sardonia et videar horridior. i. asperior rusco. i. illa herba
amara et videar tibi vilior. i. turpior alga. i. illa herba plecta. i. recta. Si
hec lux. i. dies ista nō est iam longior mihi toto anno. o iuuēci pasti. i. satura
ti tre domū si q̄s pudor vobis est. i. si quā habetis verecūdiā. ¶ Immo
ego. thysis q̄ primū si quis de amica sua dicens q̄ ipse bñ diligat eā s̄z non
diligat ab ea imo ipse est amarior ei q̄ herbe sardonice q̄ in sardonia sūt
herbes siles aplastro q̄ mel faciunt amarissimum et pirabunt labra bovis edē
tis ac si veller ridere et interficiūt boiem ridēdo. Et ruscus ē herba ama
ra et alga etiā quā p̄sicit mare sup littora ex q̄ stercozan agri. ¶ Si mi
hi non hec lux. osidit se amare eā q̄r vna dies est illi longior anno. ¶ Itē do
mū. loq̄ ad gregē ut redeat domū: q̄r pudor est tā diu morari in pascua
et hoc dicit q̄r sp̄ erat q̄ q̄n veniet iuuenci de pascuis sicut p̄t dicit cory
don. cum primū pasti tunc veniet amica sua.

Cory.

Muscosi fontes: et somno mollior herba:

Et que vos rara viridis tegit arbutus umbra:

Solsticium pecori defendite iam venit estas

Torrida: iam leto turgent in palmitē gēme.

¶ Cōstrue sic. vos fōtes muscosi. i. herba muscosa cooperiti et tu herba
mollior. i. dulcior sono et arbutus viridis. i. illa arbor q̄ tegit. i. coepit vcs
fōtes umbra rara. i. parua defēdit. i. phibere solsticium. i. calorē solis pe
cori. i. gregi: q̄r estas. i. calorē torrida. i. vebemēs venit et gēme. i. botti tur
get. i. inflāt in palmitē leto. i. in ramis vinearū. ¶ Muscosi fōtes. hic loq
tur corydon et certat de alia delectatione tūpis estui precando q̄ crescat
herba q̄ est mollis ad dormiēdū et q̄ fōtes sunt muscosi. i. herba cooperiat
eos et sunt arbusta frōdosa. orat ḡ oia ista sibi dari ut depellat solsticium

qr qñ ista nascunt recedit solsticium hyemale et accedit estas. Lhr.
Hic focus et tede pingues: hic plurimus ignis
Semper: et assidua postes fuligine nigri.
Hic tantum boree curamus frigora: quantum
Elut numerū lupus: aut torrentia flumina ripas.
Cōstrue sic. focus. i. locus ignis est hic. i. in patria mea sp:z tede pingues. i. ille arbores grosse sūt sp hic. et plurim⁹ ignis. i. copiosus ignis ē sp hic. i. i. patria mea. et postes. i. pillaria domoz sūt facti nigri. i. nigra fuligine. i. fumo assidua. i. p̄tinuo. et nos curam⁹. i. timem⁹ tm̄ frigora boree. i. illius venti p̄tū lupus timet numer⁹ ouisū et p̄tū flumia torrentia. i. aque abundātes timet ripas. i. littora. **Hic focus. Q**uis th̄lsis dices
q̄ p̄tū in patria sua sp sunt ignis et thede pingues et postes domoz sp sunt nigri. ppter ignē assidui. et est fuligo nigra sordices camini. hic tm̄ boree. i. ppter ignē quē facim⁹ nō dubitamus borea. sicut nec lupp⁹ vere numerū ouisū. qr bñ comedit oves nūeratas v̄l sic flumia torrentia nō verē ripas q̄s trāscendit et supeminet v̄l q̄s fluctuat. Coryd.
Stant et iuniperi et castanee hirsute
Strata iacent passim sua queq; sub arbore poma
Omnia nunc rident: at si formosus alexis
Montibus his abeat: videas et flumina sicca.
Cōstrue. et iuniperi. i. ille arbores et castanee hirsute. i. spinose strā. i. sūt in venetia et poma queq; sua iacet. i. sunt strata. i. demissa sub arbore et oia rident. i. sunt leta. at si alexis. i. ille iuuenis formosissimus abeat id ē recedat ab his montibus videas. i. videbis flumia sicca. **S**tāt et iuni peri. **H**ic corydon iterū laudat venetiā et reddit ad illō qđ sā dixit turget in palmitē gemme. ibi etiam sunt castanee hirsute. Juniperus est arbori hirsuta et dura dicta quasi gignēs pīr. i. ignē qr in eius ligno optie nutrit ignis. **C**astanea sīḡi arborē et fructū sicut nux et ficus. et dī castanea q̄si caste nata p̄tū qr et⁹ fructus nascit in folliculo ad modū duorum testiculorū absconditorū. Et est notandū q̄ isteversus est examer si ne dactilo in quinto pede et vocalis nō cedit vocali nec fit collisio vocali i fine d iunipi: cū illa p̄fūctiōe er. nec i fine de castanee cū p̄cipio de hirsute et sic sūt ibi due boetesis sicut in doctrinali. o v̄tīnā alme de⁹. et.
Cstrata iacet. i. in venetia abūdāt fructus pomoz stratorz sub arborebus. **O**ia nūc rident. i. ibi abūdāt herbe florentes. **A**t si formosus. h̄ retorquet totā laudē predicitā in cesare qui est bonus rector imperij. q. d. si alexis. i. cesar abeat ab illa patria spa manebit steriliſ et inculta: q̄i bonus pastor impinguat oves et flumina sicca id est arida et est hyperbole ad ostendendum magnam sterilitatem patrie que non habet bonum rectorem.
Th̄lsis.

Aret ager: vitio moriens sitit aeris herba.
Liber pampineas inuidit collibus umbras:
Phyllidis aduētu nostre nemus omne virebit.
Jupiter et leto descendet plurimus ymbri.

Construe. ager. i. caput ager. i. desiccat defectu aeris et herba moriens
 clo. i. defectu aeris corrupti sitit. i. affligit: et liber. i. bacchus inuidit. i. pp̄t
 inuidia detraxit umbras pampineas folia vitis a collib⁹: et oē nem⁹. i. oīs
 silua virebit. i. frōdebit aduētu n̄re phyllidis: et iupiter. i. aer supior descendet
 plurim⁹. i. abundās imbr̄. i. pluvia leto. i. dulci. **B**ret ager. h̄ iher-
 sis sub alijs verbis laudat cesarē dīcēs q̄ sine eius dñlo tota patria ē pe-
 stifera et aer corrupt⁹ et herba fit carēs pluvia et bacchus nō dat folia vīs
 Sed si phyllis veniat. i. amica sua h̄eat grām cesaris oīa sibi bñ succedēt
 et virebit oē nemus et aer supior dimittet pluviam. **Lo.**

Populus alcide gratissima vītis iaccho.

Formose myrtus veneri sua laurea phebo

Phyllis amat corylos: illas dū phyllis amabit:
Nec myrtus vincet corylos: nec laurea phebi.

Construe sic. pp̄ls. i. illa arbor ē gratissima alcide. i. herculi: et vītis ē gra-
 tissima iaccho. i. baccho: et myrtus. i. illa arbor est gratissima veneri. i. illi
 deo: et sua laurea. i. pp̄ria laurea est ḡtissima pheboz phill. i. amica mea
 amat corylos. i. illas arbores: et dū phill amabit illas corylos myrh⁹ nō
 vincet corylos et laurea phebi nō vincet corylos. **P**opul⁹ alcide. hic co-
 rydō sterū laudat cesarē dīcēs q̄ hercules amat populū arborē sibi pse-
 cratā: et bacchus amat vītē: et phebus laurū: et venus amat myrhū. **S**z
 phyllis q̄ quā intelligit cesar pulcher et delectabilis amat corylos arbo-
 res nūciferas. i. mātuanoz: et q̄zdui cesar amabit eos nulla ḡs supabit
 eos. quod intelligitur in hoc quod dicitur **N**ec myrhū vincet corylos
 nec laurea phebi. **I**herisis.

Fraxinus in siluis: pulcherrima pinus in hortis:

Populus in fluiis: abies in mōtibus altis:

Sepius at si me lycida formose reuisas:

Fraxinus in siluis: cedet tibi pinus in hortis.

Construe. fraxinus. i. illa arbor est pulcherria i siluis. i. nemorib⁹ et pin⁹
 est pulcherria in hortis: et pp̄ls. i. illa arbor ē pulcherria i fluiis. et abies
 i. sapin⁹ ē pulcherria i mōtib⁹ altis: o lycida o puer me⁹ formose si reu-
 sis me. i. sivenias advidēdū me fraxin⁹ cedet. i. dabit tibi locū i siluis
 pinus cedet tibi in hortis. **F**raxinus in siluis. **I**herisis sterū laudat ce-
 sarē q̄ intelligit p̄ lycidā et dicit q̄ fraxinus nafalit crescit in siluis et ibi ē
 pulcherrima. **S**z pin⁹ est pulchrior in hortis et pp̄ls est pulcherria iuxta

fluvios. et abies est pulchrior i mō:lb⁹ altis: q̄lz em̄ res meli⁹ sebz i loco
naturali. Sed si lycidas dignet reuisere vel visitare th̄risim tūc ipse th̄r
sis faciet s̄pm pulchritudē q̄ sit fraxinus in siluis vel pinus in horis: id ē
laudabit eū sup oēs principes. sed ista laudatio nō est liberalis q̄ est cō
ditionalis et mercenaria: scz si bñ feceris laudabo te: et iō corydon libera-
llus cantauit. i. laudauit q̄ th̄risis.

Aelibeus.

Hec memini: et victū frustra cōtendere th̄risum.

Ex illo corydon corydon est tēpore nobis

Cōstrue. ego memini hec carmia vestra: et memini th̄risim esse victus
et frustra cōtendere cū corydone et ex illo ipse est nob̄ amicus. i. ex illo ipse
cepi amare corydonē ppter victorā. **H**ec memini. nūc loquunt meli-
beus q̄ erat electus iudex. et q̄ plus dixit alios muse meminisse vole-
bāt: iō nūc dicit se meminisse caria p̄dicta et recēset th̄risim. i. comficiū vi-
ctum et corydonē victorē et ex illo ipse corydon fuit sibi amabilis.

Pastorum musam damonis et alphesibei:

Immemor herbarum quos est mirata iuuēta

Certantes: quorum stupefacte carmine lincei:

Et mutata suos requierunt flumina cursus:

Damonis musam dicemus et alphesibei.

Tu mihi: seu magni superas iam saxa timauī.

Siue oram illirici legis equoris: en erit vnoq̄

Ille dies: mihi cū liceat tua dicere facta:

En erit: vt liceat totum mihi ferre per orbem

Sola sophocleo tua carmina digna cothurno:

A te principium: tibi desinet accipe iussis

Carmina cepta tuis: atq̄ hāc sine tēpora circum

Inter vītrices hederam tibi serpere lauros.

Frigida vīx celo noctis decesserat vībra:

Cum ros in tenera pecori gratissimus herba est

Incubens tereti damon sic cepit oliue

Cōstrue. nos dicemus. i. cātabim⁹ musam. i. cātilenā pastoz. s. damo-
nis et alphesibei quos certātes scz pastores iuuēta immemor herbarum. i.
oblita herbar. i. pastus mirata est. i. admirata ē. quop scz pastoz carmē
id est cātilena lynes. i. illa aialia fuerūt stupefacte et quoq̄ carie flumia
mutata. i. aque septe a loco requierūt. i. dimiserūt ppterios cursus suos
et dicem⁹ musam damonis et alphesibei: et tu pollio seu tu superas. i. vi-
cis michi. i. ad materiā mei carnis. saxa. i. lapides timauit magni. i. illi⁹

fluuij venetiſe: ſiue tu legis. i. trāſis oram. i. reglonē egris illirici. i. maris
 dalmatiae. en vnq̄ erit ille dies. i. nunq̄ veniet m̄hi tps vt liceat. i. expe-
 diat michi dicere. i. decātare tua facta. i. gesta tua: en erit. i. certe erit. i. ve-
 niet dies vt liceat michi ferre. i. dicere p̄ totū orbē ſclz tua caria ſola. i. q̄
 ſola ſunt digna cothurno ſophocleo. i. illo ſtilo tragicō q̄ vſus eſt ſopho-
 cles: principiū inuſe mee erit a te augusto ⁊ muſa deſinet. i. finiet a te: et
 tu accipe carmia cepta. i. icepra tuis iuſſis: ⁊ ſine. i. pmitte hāc hederā. i.
 paruain coronā meā circū tpa ſerpere. i. latenter ire inter lauros vici-
 cces. i. inter maximos triumphos et vmbra frigida noctis vix deceſſerat
 a celo cū. i. q̄i ros. i. pluia eſt gratiſſimus pecori. i. gregi in herba tene-
 ra. Damon incubens oſue. i. baculo oleastrī tereti. i. rotundo ſic cepit lo-
 qui. ¶ Pastor⁹ muſam. huic eglogue preponit talis titulus damonis et
 alpheſibei paſtor⁹ cōtentio. vñ in iſta egloga pmo pponit poeta: dein
 de prosequit ibi. Hascere. pmo ergo. pponit ſe dieturū carmia damois.
 et alpheſibei ſc̄ cornifich ⁊ virgilij quā eglo gā fecit virgilius in laude
 pollonis de cui⁹ puerο palus dicit incip̄e parue puer. dicit ḡvrgili⁹ nos.
 dicem⁹ muſa damoniſ et alpheſibei paſtor⁹ q̄ p̄edſit de ſuis amoriſbus
 vt dices post ⁊ eſt eoz carmē tā delectabiliſ q̄ iuuencia. i. iuuensis vacca
 obliuſicitur paſtu ⁊ linces ferociſ bestie ſunt stupefacte in dulcedine illi-
 us carminis. Et incipit cōſtructio in illo verbo dicem⁹. ¶ Tu mihi. hic
 virgilius affectat videre diē in quo poſſit laudare pollonē ⁊ ſperat illis
 fore ſtatī q̄rriſ aduerbiu demonstratiuo. s. en: vel optandi q̄i vtrāq̄ h̄z
 ſignificationē ⁊ eſt tlmauius fluuij venetiſe ⁊ mare illiricū eſt mare dal-
 macie vbi pollio habuit m̄ras victorias. ¶ Et ſola ſophocleo. ſopho-
 cles fuitvn⁹ ex optimis poetis ⁊ altiſloq̄s. hūiliter ḡ dicit virgili⁹ q̄uis
 ſenſus me⁹ nō ſufficiat dicere laudes pollonis magnas q̄ ſunt digne ſo-
 lo ſophocle tū. p̄ poſſe meo dicā laudes tuas. ¶ A te p̄cipitū. i. iſta eglo-
 ga facta eſt ex tuo p̄cepto ⁊ finit in laudibus tuis. ¶ Hāc ſine tpa. Hic
 eſt anastrophā ⁊ q̄i pollio erat etiā poeta. iō celo. i. hora matutina damo
 incepit loqui vt ſequitur. Et dicitur teres illud quod eſt longum ⁊ roſi-
 dum ſicut lancca vel arbores. Damon.

Hascere: pre(q̄ diem)veniens age lucifer almum.
 Coniugis indigno nyſe deceptus amore
 Dum queror et diuos: quāq̄ nil testibus illis
 Profeci: extrema moriens tamē alloquor hora
 Incipe menalios mecum mea tibia versus
 Menalus argutumq̄ nemus pinoſcq̄ loquentes
 Semper habet: ſemper paſtor⁹ ille audit amores
 Manaq̄: qui p̄imus calamos nō paſſus inertes
 Incipe menalios mecum mea tibia versus

Mopso nysa datur: quid nō speremus amātes
Jungētur iam griphes equis: equoqz sequenti.
Cum canibus timidi venient ad pocula dāme.
Mopse nouas incide faces: tibi duxit viror.
Sparge marite nuces: tibi deserit hesperus oetā.
Incipe menalios mecum mea tibia versus.
Sdigno cōiuncta viro dum despicis omnes:
Dumqz tibi est odio mea fistula: dūqz capelle
Hirsutumqz supercilium: prolixaqz barba:
Nec curare deum credis mortalia quēqz.
Incipe menalios mecum mea tibia versus.
Sepibus in nostris te paruam roscida mala
(Dux ego vester eram) vidi cū matre legentem.
Alter ab undecimo tum me iā ceperat annus.
Jam fragiles poteram a terra cōtingere ramos.
Et vidi ut periret me malus abstulit error.
Incipe menalios mecum mea tibia versus.
Nunc scio quid sit amor: duris in cotibus illum
Ismarus: aut rhodope aut extremi garamātes
Nec nostri generis puerum nec sanguinis edunt.
Incipe menalios mecum mea tibia versus.
Seuus amor docuit natorū sanguine matrem
Commaculare manus: crudelis tu quoqz mater:
Crudelis mater magis: an puer improbus ille?
Improbus ille puer: crudelis tu quoqz mater
Incipe menalios mecum mea tibia versus.
Nunc et oues vltro fugiat lupus: aurea dure
Mala ferant quercus: narcissō floreat alnus:
Pinguis corticibus: sudent electra mirice:
Cercent et cygnis vltule: sit tytirus orpheus.
Orpheus in siluis: inter delphinias arion.
Incipe menalios mecum mea tibia versus:
Omnia vel medium fiant mare: viuīte silue.

Preceps aerii specula de montis in vndas
Deferar: extremū hoc munus moriētis habeto.
Desine menalios iam desine tibia versus.
Hec damon: vos que responderit alphesibeus
Dicite pyerides non omnia possumus omnes.

Cōstrue. o lucifer. i. stella preuenies. i. ante ventens nascere et age id ē
 duc vel fac diē almū. i. clarū dū ego damon deceptus amore indigno q̄
 si nō sim dignus amore nysī. i. illius puelle cōtugis mee queror deos. i.
 lamentor apd deos q̄q̄. i. q̄uis nil pfeci. i. nullū fructū feci illis testib⁹
 id ē ipis dijs scientib⁹ m̄ ego moriēs. i. statim moriturus alloquo. i. dī-
 uos cōuenio in extrema hora. o mea tibia. i. mea fistula incipe. i. cāta me
 cum versus menalios. i. versus archadicos: menalus. i. ille mons sp h̄z
 nemus argutū. i. siluā resonantē z h̄z pinos. i. illas arbores loquētes. id
 est sonū facientes z ille. s. menalus audit sp amores pastoz. i. carmia de
 amoribus facia sp̄ pastoz: et ip̄e audit pana. i. illū deū qui nō est pas-
 sus p̄mus. i. qui primus nō pmisit calamos inertes. i. fistulas sine arte.
Incke menalios. z c̄. et nysa. i. puella mea daf i vxorē mōpso. i. illi pa-
 stor. qđ nō speremus amātēs: id ē quid est qđ nō debeam⁹ sperare. q̄si
 dicat oia: et grifhes. i. illa aialia tungēt. i. p̄fūgenſ equis. i. cū equis iam
 .i. deinceps. z euo sequēti. i. etate sequenti. dāme timidi. i. illa aialia timē
 tia veniēt. i. accedēt cū canibus ad pocula. i. ad fluuitū: o mōpse o tu de
 formis incide. i. incidas nouas faces. i. thedas. illā vxor id ē cōiūx duci-
 tur. i. datur tibi: o marite. i. mōpse sparge. i. infunde nuces: hesperus id ē
 illa stella deserit. i. dimittit tibi oerā. i. illū montē thessalie. **I**ncke me
 nalios. z c̄. o confūcta. i. vxor vīro. i. marito vīgno id ē nobili dū tu despī
 cis. i. spēnis oēs hoīes: z dū mea fistula est tibi nysē odio. i. in odtū ha-
 bēs z dū capelle sunt tibi odio: z dū supcīlū hirsutū. i. dū grauitas pilo-
 sa est tibi odio. z dū barba. plixa. i. magna est tibi odio tu nō credis quē
 q̄ deū aliquē deoz curare mortalia. i. sollicitū eē de reb⁹ hūanis. **I**n-
 cipe menalios. z c̄. z ego vīdi te nysā paruā. i. tuuenē legētē. i. colligētē
 cū matre tua mala. i. poma roscida. i. rōre sparsa. in nr̄is sepib⁹. i. clausu-
 ris nr̄is. z o capelle tūc ego erā vester dur. i. ducebā vos: et alter ann⁹. i.
 secundus ab vndeō anno tū. i. tūc ceperat me. i. attigerat: et tunc ego
 poteram ztingere. i. attingere ramos fragiles. i. faciles a terra. i. stans in
 terra vt vīdi. i. mox vel posic̄ vīdi vt perh. i. qualiter perh et vt mal⁹ er-
 roz. i. amor abstulit. i. arripuit me. **I**ncke menalios. z c̄. Et nūc scio. i.
 cognosco quid sit amor tūmarus. i. ille mōs z rhodope. i. alius mōs z ga-
 ramantes extremi. i. illi pp̄li lōginq̄ generat amore illū in cotibus duris
 id est inter saxa aspera z illi non edūt. i. nō partit illū pueri. i. amore nr̄i
 generis vel sanguīs. i. amor ip̄e nō est natus ex hoībus māsuetis. **I**n-
 cipe menalios. z c̄. et amor seūs crudelis docuit matrē. i. medeā macu-

lare manus sanguine natorū.i.pueroy et tu mater.i.medea es crudelis
an.i.virū mater id est medea sū magis crudelis an puer.i.amor impro-
bus.i.crudelis fuerit magis dico q̄ ille puer.i.amor fuit improbus et tu
mater.i.medea es crudelis.**I**ncep̄ menalios.zc. Hic lup⁹.i.ill⁹ enī
mal fugiat v̄lro.i.sponte oves.i.agncs et querus.i.ille arbores dure.t.
rigide ferat.i.pducāt mala.i.poma aures.i.matura et alnus.i.illa arbor
floreat narciss⁹.i.pducāt ill⁹ florē ei myrice.i.ille arbores sudēt.i.emite-
tāt electra pinguis.i.gēmas succinas.p̄ coarticibus suis et v̄lue.i.volus-
cres ille certent.i.concedat c̄gnitis.i.cum illis aīalibus et tyrrus.i.ille pa-
stor sit orpheus.i.bonus musici sicut fuit orpheus sit inq̄ orpheus in
siluis et sit arion.i.ille altus cibareodus inter delphinis.i.inter illos pi-
sces.**I**ncep̄ menalios.zc. Et oia siāt.i.efficiant mare mediūr o silue-
ritate.i.valete q̄z nolo plus bitare siluas et ego preceps deferar.i.deor-
sū ferar de specula.i.de altissimo móris erij.i.móris altissimi in vides
i.in aquas et o tu nysa habero.i.accipe hoc munus.i.donū extremū id
est ultimū mei damonis moriens.z o mea rubia desine.i.cessa cātarever
sus menalios.i.archadicos et damō dicit hec carmia et pierdes dicte
id ē canite carmia q̄ alphesibe⁹.i.ille pastor rūderit.i.cātauerit nos oēs
nō possum⁹ cātare oia carmia.**I**llascere preq̄ diē. Hic p̄sequit qd̄ p-
miserat sc̄z damonis musam et introducit damō faciens questionē ad
deos sup̄ ipietate sue plugis q̄ sp̄m dimisit z alīu despōnsauit et nomen
illi nysa fuit.**I**llū queror.p̄ma syllaba de queror est breuis et est depo-
nens; sed qñ est passiuū producit primā syllabaz.dicit ergo q̄uis ego cō
questus sum ad deos de deceptione mee conlugs et nihil mibi p̄fecit
in tanq̄ desperatus dicā verbavltima.dicit ergo conlugs non quā ha-
bebat sc̄z quā habere sperabat.**I**Hil profecti.hic loquit sc̄z in epycureos
qui nō sperant post hanc vltā premiū nec suppliciū Juxta illud nec be-
ne p̄ merito capit nec tangit tra/extrema hora sicut i quarto eneyd.
Incubuitq̄ thoro dicteq̄ nouissima verba mortens id est statim mortu-
rus.**I**ncep̄ menalios.**I**Hic est fictio noue persone et loquis ad rem
irrationabilem per prosopopeyam figuram sc̄z ad fistulam quā vocat ti-
biā que est instrumentū longū ad modū ubiq̄.dicit ergo ad suū magim
musicū.**I**ncipe meū dicere carmina menalio.i.optimā:q̄ menalus est
mons vbi fuerū optimi poete qui locut̄ sunt de amoribus pastorum.z
dicitur iste versus interscalaris sicut sunt aliqui dies in calēdario qui se-
pe resumuntur sicut est dies bīsexti.**I**Hopso nysa datur. Hic ictip̄ car-
men miserabile et dolorosum quia nysa vxor sua datur alteri marito sc̄z
mopso.**I**Quid non speremus amantes:quia amatores sperant omnia
fieri possibilia:imō etiā sperant illa que sūi cōtra naturā.est em̄ cōtra na-
turā q̄ illa specio:a nysa detur illi rusticō sc̄z mopso sicut etiam contra
naturā est q̄ gryffes et equi diligenter seintūc et q̄ dāme timidi canū ibat
simil cū camb⁹.est aut̄ gryffes volatile habēs corpus sicut leo et caput
et pedes aquile et naturaliter odit equos.dāma est dubiū generis et est

animal comutum timens canes. grises habet ultimā breuem sicut noia
 greca. ¶ Mōpse nouas. q̄ antiq̄tus vxores nocte ducebāt ad maritos
 cum facibus. ¶ Sparge marite. quia consuetudo erat spargere nuces
 quādō sponsa erat cum sposo vt pueri vacantes raptui nucū cum ma-
 gno strepitu cassando et colligendo illas nuces impediret audiri collo-
 quiū sponsi cum sponsa. et est oeta mons altus in thratia vel tessalia vbi
 videntur stelle occidi sicut in yda vident̄ oriri. et est vesperus stella p̄ma
 noctis luxia illud. ¶ Vesperus est stella. et c. ¶ Incipe menalios. Iterū re-
 sumit versum intercalarē. O digno coniuncta viro. Hunc insultat et ob-
 turat illi nyse que dimisit oēs alios maritos pro illo rusticō mōpso. et ē
 sarcosimos hostilis deriso: quasi diceret tu es miserrima que diligis illū
 rusticū et dimisisti me et meā fistulā qui habeo supercilia aspera et pi-
 losa et barbam longam que sunt signa: fortis viri et robusti. luxia illud.
 Est homo pilosus fortis vel luxuriosus. ¶ Nec curare deū. i. non putas
 deos habere curam de rebus inferiōribus. et loquitur scđm stoicos qui
 dixerunt q̄ deus circa cardines celi perambulat et nostra non confide-
 rat dicentes q̄ nō est cura deo de bobus et asinis. itaq̄ nyſa credit q̄ dij
 eam non puniant. ¶ Sepibus in nīts. Hic damon aggrauat suū dolo-
 rem et increpat cupidinē deū amoris qui necdū fecit hoc malū matrimo-
 niū imo multa alia: loquīs ḡ ad nyſā dices q̄ ip̄e a puericia eā cognouit
 ab illo ip̄e q̄n̄ cum matre sua colligebat poma roscida. i. hūida sicut ros
 et viridia q̄ pueri talia amant. ¶ Dux ego vester. Loquīs ad capras su-
 as quāp̄ sā erat pastor: vel loquīs ad nyſā vel matrē suā quas ad poma
 ducebat. ¶ Alter ab vndeclimo. i. tunc erat anno p̄. xiii. q̄ duodecim⁹ nō
 est alter ab vndeclimo imo est p̄mū et tunc incipit pubertas et tunc eti
 am damon incepit amare et tam erat magnius q̄ iam attinebat ad ra-
 mos arboris et est parēthesis: dux ego: q̄vna clausula cōmiserit cū alia.
 ¶ Et vidi vt perij. Horandū est q̄ istud aduerblū vt allq̄n̄ est i p̄is et alt
 q̄n̄ silstudinis. vt vidi. i. mox vel postq̄ vidi vt perij. i. q̄liter perij vt me
 malus id est qualiter amor fecit me errare. et est boethesis: sed nec cedit
 vocalis vocali illius verbi perij. ¶ Hunc scio quid sit amor. Hic diffinit
 amorem describēs eius natuitatē q̄ nūq̄ fuit natus ex hoībus māsue-
 tis sed fuit natus ex montibus asperrimis sicut sūt ismaris et rhodope
 vel ex hoībus silvestribus seclusis ab humana cōuersatione sicut sūt ga-
 ramantes populi extranei finibus affrīce. ¶ Seuus amor docuit. Mar-
 rat mala que fecit amor q̄ medea vident̄ se contēptā a iasone interfecit
 pueros suos. ¶ Crudelis tu quoq̄. Increpat etiam ipam medeam ut
 non videatur prorsus excusari ne sit tota culpa libidinis: homo etiam q̄
 est animal rōnale debet habere rōnem dominante sup̄ insultū amor: ve
 rūtamē puer sc̄z cupido fuit crudelis incitando et mater fuit crudelis
 etiam obediendo. Hunc et oues. Hic tāq̄ desperatus optat peruerſi to-
 tum ordinem nature. quia postq̄ nyſa: quā ip̄e cognouit a puericia auer-
 titur ab eo optat vt lupus timeat oues: et querqus ferat poma rubea:

et alius ferat narcissum flore optimū et geneste ferat electrum gumi preciosū. **C**eret et cignis vule. i. huppupe q̄ sūt aues turpes cātēt sicut cigni. et tytus pastor videat in siluis cātare sicut orpheus optim⁹ lyrista. et videat in mari inter delphinis optimus cytharista sicut fuit arion qui cū fuisse deprehens⁹ a pyratis rogauit eos ut dicerent vnu carmē i. cythara et statim p̄gregati sūt delphines circa nauē ad audiēdū sonū: ipse autē salist sup vnu delphine et sic euasit a pyratis et ē delphinis actus grecus et corripit as. **O**ia vel mediū. **H**ic tanq̄ desperās optat q̄ nō sint ampli⁹ alti⁹ herbe imo oia sint in mediū. i. sint in mare sicut dicit ouid⁹ in p̄mo methamorphoseos. **O**ia ponitus erat. **A**hare igit dicit mediū q̄ tenet plusq̄ mediū mudi. **T**hiuite silue. viuo verbū est cū desperat one recedēs ac si diceret valete et viuste et ad deū. sitis. **P**recepts aeris **H**ic optat precipitari in mare de cacumine aliculus mortis et sic mori et vult q̄ nysa habeat istud carmē. p̄ munere ab ipso morire. **D**eline mēnalius. i. nō vult amplius cātare post mortē. **H**ec damon. **H**ic loquiss poeta dices q̄ damo dicit q̄ dicta sūt: q̄ illa q̄ dīcēda sūt nō sūt uba humana s̄ poti⁹ diuina sō requirunt deas carminū. q. d. oia p̄dicta sūrvicū q̄ dicta s̄ ad sequētia necesse ē iuocare diuīnū auxiliū vbi hoīes nō suscīlit p̄ seipos q̄ non oia possumus omnes.

Alphe.

Effer aquam: et molli cinge hec altaria vitta.

Gerbenasq; adole pingues et mascula thura.

Coniugis ut magicis sanos auertere sacris

Experiar sensus: nihil hic nisi carmina desunt.

Ducite ab vrbe domū mea carmia ducite daphni

Carmina vel celo possunt deducere lunam.

Carminibus circe socios mutauit vlices.

Frigidus in pratī cantando rumpitur anguis:

Ducite ab vrbe domū mea carmia ducite daphni

Terna tibi hec primum triplici diuersa colore

Licia circundo: terq; hec altaria circum

Effigiem duco numero deus impare gaudet.

Ducite ab vrbe domū mea carmia ducite daphni

Necte tribus nodis ternos amarylli colores.

Necte amarylli modo: et veneris dic vicula necto

Ducite ab vrbe domū mea carmia ducite daphni

Limus ut hic durescit: et hec ut cera liquescit

Vno eodēq; igni: sic nostro daphnis amore

Numero dus impare quanda

Sparge molā:z fragiles incēde bitumine lauros
 Daphnis me mal⁹ vr̄it: ego hāc i daphnide laurū
 Ducite ab vr̄be domū mea carmīa ducite daphnī
 Talis amor daphnī qualis cū fessa iuuenīcum
 Per nemora atq; altos querendo buc cula lucos
 Propter aque riuum viridi procūbit in herba:
 Verdita nec sere meminit decadere nocti:
 Talis amor teneat:nec sit mihi cura mederi.
 Ducite ab vr̄be tc.

Has olim exuuias mihi perfidus ille reliquit
 Pignora certa sui:que nūc ego limine in ipso
 Terra tibi mando:debent hec pignora daphnīm.
 Ducite ab vr̄be tc.

Has herbas:atq; hec ponto mihi lecta venena
 Ipse dedit meris:nascuntur plurīma ponto.
 His ego sepe lupum fieri z se condere siluis
 Merim:sepe animas imis exire sepulchris:
 Atq; satas alio vidi tradu cere messes.

Ducite ab vr̄be tc.

Fer cineres amarylli foras:riuoq; fluenti
 Trāsq; caput iace:ne respereris.his ego daphnī
 Aggrediar:nihil ille deos.nil carmina.curat.
 Ducite ab vr̄be tc.

Espice.corripuit tremulus altaria flammis
 Spōte sua(dum fere moror)cinis ipse:bonum sit
 Nescio quid certe est z hylas in limine latrat.

Credimus:an qui amant ipsi sibi somnia fungūt.
 Parcite:ab vr̄be evenit:iā parcite carmīa daphnīs
 Construe.Effer.i.deseras aquā z cinge.i.circūda hec altaria vitta.i.
 fascia molli.i.tenui et adole id est incende verbenas id est herbas illas
 pingues.i.cressas et adole thura mascula id est fortia vinego experiat a-
 uertere id est peruertere sensus sanos id est nō amantes cōiugis mel sa-
 cris magicis.i.arte magica.z nūchī deest in isto loco nūll carmina.i.inca-
 tatiōes desūt.i.deficiūt.o mea carmīa ducite daphnī.i.mēh maritū ab

vrbe. i. a ciuitate domū. i. ad domū rusticā. et carmina. i. incātationes pos-
 sunt deducere. i. deosū ducere lunā ex celo. i. de celo. et circe. i. illa mulier
 mutauit carminibus. i. incātationib⁹ socios vixis. i. illius nobilis et an-
 guis. i. serpēs frigidus id est noxius in pratis. i. q̄ prata risipit. i. amittit vi-
 suam cantādo. i. dñi incāta. ducite ab vrbe. r̄c. O daphni ego circundo
 id est cerno tibi terna līcia. i. tria fila hec diuersa colore triplici p̄mū. i. in
 p̄nis et ego duco. i. traho effigiem. i. ymaginē p̄figis ter. i. triplicē circa
 hec altaria deus gaudet numero simpar. **D**ucite ab vrbe. r̄c. o amaryl-
 li necte. i. ligat ternos colores. i. illos triplices colores trib⁹ nodis: et o a-
 marylli necte id est colliga modis id ē nūc istos colores et dic ego necto
 vincula veneris. i. dee amoris. **D**ucite ab vrbe. r̄c. et vt. i. sicut limus id ē
 terra durescit id est fit dura: vt id ē sicut hec cera liqueficit. i. fit līqda. vno
 et eodē ignis id ē q̄ ipm̄ solem sic. i. eodem mō daphnis durescat et lique-
 scat amore nostro. O amarylli sparge. i. infunde molam. i. far et salē et in-
 cēde id ē cōbure lauros fragiles bitumine. i. diuino igne et daphnis ma-
 lus. id ē amor anxius vrit me et ego cōburam hāc laurū. i. arbo: ē daph-
 nide. i. ppter amore daphnidis. **D**ucite ab vrbe. r̄c. talis amor teneat daphnū
 qualis amor fuit cū buccula. i. parua tuuenga. pcubuit id est queuit in
 herba viridi p̄dita sc̄z buccula ppter amorem. ppter. i. luxta riūū aque
 querendo iuuēcū suū q̄ nemora et q̄ lucos altos id est siluas magnas. et
 tpa buccula nō meminit decedere. i. recedere nocti sere. i. tarde et talis a-
 mor teneat daphnū nec cura id ē sollicitudo mederi. i. dandi medicinā
 sit mīhi. **D**ucite ab vrbe. r̄c. Ille. i. daphnis p̄fidus. i. malus reliqt mīhi
 has exuillas id est vestes tanq̄ pignoza id est munera cara sui: q̄ sc̄z pi-
 gnora o terra ego mando tib⁹ in ipo līmne. i. in itroitu domus et tpa pi-
 gnora debent daphnū ipm̄ reducere abvrbe. **D**ucite ab vrbe. r̄c. Ipe
 merita. i. ille magiscus homo dedit mīhi has herbas et dedit hec venena
 mīhi lecta. i. collecta ponho. i. in illa insula et ego vidi merim. i. illū ma-
 gicū sepe fieri. i. mutari in lupum his id est herbis: et vidi se condere id
 est abscondere in siluis et vidi aias expire. i. extra ire sepulcris imis. i. p̄sun-
 dis et vidi ipm̄ traducere. i. transmutare alio. i. ad altū agrū messes id ē
 blada satas. i. seminatas. **D**ucite ab vrbe. r̄c. o amarylli fer. i. porta ci-
 neris foras et face. i. p̄jice illas trans caput. id est retro caput rīuo fluen-
 ti. i. in aquā currentem et caue ue respexeris retro te et ego aggrediar. id
 est adorar daphnū his artibus magiscis. et ille daphnis nīl curat deos
 et nīl curat carmia id est incātationē. **D**ucite ab vrbe. r̄c. o amarylli
 aspice ipse cīns corripuit. i. rapuit altaria sua sponte flāmis tremulis. i.
 cū flāmis tremebus dñi moroz. i. tardo ferre. i. portare: et vitnā hoc sit
 boni: certe nescio quid est hoc: et hydas. i. ille canis latrat. i. clamat in lī-
 mine id est in illo loco. credimus. i. ita iudicamus an. i. vtrū qui smāt fin-
 gūt. i. cogitant somnia sibi. et o carmina mes parcite quia nolo amplius
 cantare quia iam daphnis venti ab vrbe. **E**sser aquā. Loquis alpha-
 bēus in persona vroris ullisi vel daphnidis loquentis ad ancillam suam

amaryllidā ut afferat sibi aquam et alia que requiruntur ad fascinū con-
 struendū pro marito suo qui repudiat eam et vult facere incantationes
 et carmina ad mouendum et mutandū animū maritū sui ut cōvertatur
 ad eam et precipit ancille sue afferre aquam et circūdare altaria devīta
 id est de fascia vel benda: et debet vitta scribi per duplēm t.
Clerbe-
 nasq. Clerbena a verberando dicta est quia est congrua in sacrificiis a-
 moris quia est generatiua lactis et respicit māmillas et inde potest dici
 vberina quia cōsortat vbera vel verbena quasi veruena quia viridis si-
 cut herbe casta dicunt a virtute virides qz virtus non senescit . antique
 vero glose habent verbenas id est herbas illas vel folia oliae.
CAdole
 id est incende vel inflāma mascula thura. i. fortia qz sunt ad modū testi-
 culoz.
Cōiugis ut magicis. id est da mihi predicta ut possim peruer-
 tere sensus sanos coniugis mei . Sanos . i. non amantes quia per cōtra-
 rium amantes dicuntur insani et non amatores sunt sani sicut erant da-
 phnis et tullius advxores suas repudiatas.
CAb ilib hic nisi . i. non dubi-
 to quin reuocem ad amorem mesi daphnū si stant incantationes v'l car-
 mina. Ducte ab vrbe . i. scio qz carmina compellent daphnū redire a ci-
 uitate ad domum rusticā z pastoralem versus vxorem suam.
Carmina
 vel celo. facit argumentum ad probandum a fortiori qz carmina pos-
 sunt mutare mentes hominum qz carmina possunt facere qz luna desce-
 dat de celo: quia sortilegi dicunt qz quando luna est in defectu ipsa non
 est amplius in celo sed descendit in terram per incantationes mulierum.
 luna enim habet potestatem in celo super terram z in inferis. z ideo dici-
 tur in eneyde tria virginis ora dyane. z dicitur luna quasi lucentiumyna
Carminibus cyrce. Facit aliud argumentū quia cyrce filia solis mu-
 tauit socios vlxis in bestias per suas incantationes et per sua carmina
Cfulgidus in pratis. carmina nedium mutant sensum hominis imo sa-
 clunt serpentes venire ad incantatorem ita etiam faciam amatorem me-
 um venire ad me.
Clerna tibi. **H**ic incipit facere fascinum circundan-
 do altare triplici litio. Et dicitur litium quasi ligatum per quod ligātur
 stannia textorum intricata ideo conuenienter vtitur litio ad incantādū
 amatores z ad intrincandum eos: et erant ter tria lilia tribus coloribus
 scilicet tria rosea et tria alba z tria nigra et sic erant nouem: sicut in prin-
 cipio misse nonies dicitur kyrieleison zc. dyabolus enim vultuum sacri-
 ficiū fieri sicut diuinum.
CEfigiem duco. quia incantatrices et male-
 fici faciebant duas ymagines vnam de luto z aliam de cera: quas yma-
 gines ducebant ter circa altare.
CNumerō deus. Assignat causēm qua-
 re dicit ter: quia deus gaudet numero ternario vel impare cuiusmodi est
 ternarius qui est diuinus numerus et perfectus. habet enim principiū me-
 dium et finez. sed poete hoc dixerunt de echate vel luna que habet tres
 potestates ut dictum est propter perfectionem dicti numeri ternarii.
Clecte tribus. Loquitur iterum vxor tullij ad ancillam suam dices fa-
 cias in quolibet colore predicto tres nodos z sic erūt tres nodi: et dicas

ego neco vincula amoris et est modus incantandi sortilegarum. ¶ **V**nus ut hic. Ponit aliud misterium sacrificiorum paganorum. Prout enim dictum est quod siebant due ymagines: una de luto et alia de cera: nunc facit orōnem deprecādō quod sicut vīnus et idē sol dūrefacit lutū et liquefacit ceram: ita vīnus et idē amor reddat cor: istius amatoris molle et tenerū: et postquam puerum fuerit cor amatoris in amorem meū possit confirmari et solidari sicut lutum solidat a sole. ¶ **S**parge molam. Tantum aliud misterium quod siebat a maleficijs antiquis: quod siebat quoddā pulmentum ex sale et farina quod dicebat mola salia que aspergebat super sacrificiū et ignē holocausti: ignis autē ille siebat ex lauro que est arbor viridis sicut amor: et cū sulphure quod est vehementer ardens et flaminib[us]: et intelligit p[ro]bitumen quod gñatur ex fulmine circa babylonem ubi cadunt multa fulmina: et est qdā terra tenax ad significandum tenacitatem amoris. ¶ **D**aphnia me malus. Herba sunt ipsius quod faciebat maleficium. i.e. sicut ego vior amore daphnidis: ita ego ppter eū vram istā laurū. ¶ **L**alis amor. Quis optatiue. i.e. vīnā daphnis hēat talem amorem sicut buccula. i.e. parua vacca vel iuuenēa que est fessa querēdo taurū per nemora et lassa p[ro]cumbit in rivo frigido et ibi remanet tota nocte. sic ringat daphnidī amare me ardēter: et ego nolim sibi dare remedium per artē magicā nec me sibi fungēdo: quod istis duobus modis refrigeratur amor. ¶ **H**as olim exuulas. Dicit quod daphnis sibi dimisit quedā vestimenta sua in pignus sui amoris quod ipsa vult nunc sepelire in introitu domus qui est locus sacer et dicatus ueste sczdee ignis et dicit quod ista uestimenta debent sibi dapnisdem redere in virtute artis magice. et facit prosopopeyam loquendo ad rem irrationalē cum dicit terra tibi mando. ¶ **H**as herbas. Ponit fiduciām in suo opere quod herbe sunt collecte in ponto insula ubi sunt optimā venena. ¶ **I**pse dedit meris. id est ille qui fuit optimus magicus docuit illam. ¶ **H**is ergo. Confirmat per experientiam quod ars sua est efficax cū ipsa lam mutauit homines in lupos: ipa eriam vītālē quod meris pastor magicus reuocabat aias a sepulcris et resuscitabat mortuos et trāsserebat segetes vīnū agri in altum agrū. ¶ **F**er cineres. Postquam laurus et ymagines predictae sunt redacte in cinerem illa domina precepit ancille sue affirere cineres et p[ro]scere eos retro caput suū in rūtu fluentem et non respiciat retro ad significandum quod malicia daphnidis sit deleta et nunquam redeat amplius in suum errorem nec amplius dimittat uxorem suam vel subet quod nō respiciat retro ne videat deos qui sūt in sacrificio. dicit enim ab hoībus nolent videri nisi miraculoſe et supernaturaliter. ¶ **R**ibil ille deos. i.e. daphnis dicit deos non curare de istis inferioribus sicut ophian tur stoici: nec credit quod carmina possint imitare metes hoīm sed ego p[ro]bablo sibi contrariū et ipsum reducam ad me. ¶ **A**spice corripuit. Loquitur ancilla ad diūnam dices vīde quō ille cīnis spōte sua sine igne inflamat alaria quod diū ego retardo ipsum p[ro]scere retro me sicut iussisti nescio quod sit.

q: hylas catulus noster fortiter clamat in limine ubi sit abscondita vestimenta in terra qñ dictu est terra tibi mādo. ¶ Credimus. Iste text⁹ reperitur vari⁹ q: quidā habet en qui amat: et alij habet an q: amat: et videtur eē melius capiendo an disiunctive p vel et est troche⁹ in scđo p de exameri. nā an qui et prima de amant faciūt trocheli faciendo synaliphā nō obstat doctrinalis regla. Sedes nulla daf: et c. q: iste liber factus est multo ante alexandrū qui locutus est fm vsu metrificādi moderū: et vult ibi dicere ancilla vel poeta sub cl⁹ persona q: nescit qd est de illis magicis et de visionibus q: illic sūt s̄ credit q: sp̄ amatores estimat et somnati tales visiones fantasticas in quo notaſ q: virgili⁹ purgat se a talibus magicis incationib⁹. ¶ Parcite ab vrbe. i. nolo amplius carminare q: iam certa sum q: daphnis venit ab vrbe ad me.

Flona egloga

四

Quo te meri pedes: an quovia ducit: in urbem?
Construe. O meri. i. o pastor q. i. ad quē locū pedes tui ducunt te an q. i.
ad quē locū via ducit te an in vrbē. **Quo te meri.** Hec est nona eglo-
ga in qua narrant calamitates mātue ciuitatis de qua fuit virgilius q. c.
uitas erat tuxta cremonā ciuitatē que cremona fauebat. anthonio tra-
augustū h̄ capta fuit ab augusto violēter et dedit eā augustus missibus
suis et quia illa possessio nō erat satis ampla data est eis mātua quā di-
re tractauerūt sic q. arrius centurio voluit interficere virgiliū volentem
defendere agros suos et coactus est virgiliū relinquere locū et dimisit p.
curatore suū cui ordinauit facere de possessionibus qd melius est et obe-
dire illi tyranno donec fieret alia bona pūsilio. Et singunt hic duo
pastores scz lycidas et meris pcurator virgiliū et querit lycidas a meri q.
vadis vel ad quē locū pedes tui portant te vtrū ne ad vrbē. **Ade.**

ABe.

Olycida viui peruenimus: aduena nostri
(Quod nunq̄ veriti sumus) ut possessor agelli
Diceret: hec mea sūt: veteres migrate coloni:
Nunc victi tristes: quoniam sors omnia versat
Hos illi (quod nec bene vertat) mittimus hedos
Cōstrue. Olycida nos viui. i. diuviūtētes quenimus ad istā miseriā
qd. i. quā miseriā nūq̄ veriti sumus. i. nūq̄ dubitauim⁹ vt aduena pos-
sessor. i. extraneus possessor nři a gelli. i. agri diceret. i. auderet dicere. hec
mea sunt ⁊ vos coloni. i. hitatores veteres. i. antīq̄ migrate. i. recedite ⁊
nos ⁊ tristes victi mittimus hos hedos illi aduena. scz istud donū hedo-
rū qd nō bñvertat. i. pficiat qz sors. i. fortuna versat. i. mutat oia. **O**ly-
cida viui. Rñdet meris. o lycida virvūtīmus vscz ad istam miseriā quaz
nunq̄ spauimus scz extraneus hō auderet dicere: veteres migrate co-
loni ab isto agro qnō est vester s̄ noster. Et dī notanter qd nūq̄ veriti
sumus qz facula preussa mīnus ferunt ⁊ leuis ledit qcqd preuidimus.

quoniam sicut omnia tuis

ante. Ideo nūc vici tristes portamus hedos et dona illi aduenē tyranno
quod donū non vertat sibi in bonū sed sibi male pficiat: qz fortuna oia
versat: sed vitnā istud vertatur in petus.

Ly.

Certe equidē audieram qua se subducere colles

Incipiunt: molliqz iugum demittere clivo

Vsqz ad aquā: et veteris iā fracta cacumina fagi

Omnia carminibus vestrum seruasse menalcam.

Construe. Evidē. i. certe ego audierā menalcā vestrū seruasse. i. rei
nuisse oia scz predia carminibus ea parte scz qua colles incipiūt subduce-
re. i. in campos dissolui. et qua mōtes incipiūt demittere. i. deorsum mit-
tere fugū. i. summītate clivo molli. i. ascēsu dulci vsqz ad aquā et vsqz ad
cacumina. i. summītates fagi. i. illius arboris antiqua. Certe equidē.
Rñdet lycidas et qrit quō pōt hoc fieri qz ego audierā qz vester menal-
cas. i. virgilius tuebat toram mantuā et descripti illam patriam et fines
eius ei situationem.

Ade.

Audieras: et fama fuit: sed carmina tantum

Nostra valent lycida tela inter martia: quantum

Chaomias dicunt aquila veniente columbas.

Quod nisi me quacūqz nouas incidere lites

Ante sinistra caua monuisset ab ilice cornix:

Nec tuus hic meris: nec viueret ipse menalcas.

Construe. Verū est qz tu audieras ei fama. i. rumor fuit: hz nrā carmia
tantū valēt. i. possunt inter tela martia. i. inter facta bellicosa quātū ho-
mines dicitūt columbas. i. illas aues chaontas. i. epyroticas valere ipsa aq-
la. i. ave illa ventente: qd nisi cornix. i. illa suis monuisset sinistra ab ilice
id est a queruca caua. i. pcaua me merim incidere. i. abscidere lites nouas
id est magnas lites cōtra centurionē quacūqz scz rōne nec tuus merisvi
uerethic. i. in mātua nec ipse menalcas viueret hic. i. in mātua. C Audie-
ras. Rñdet meris bñ potuisti audire et verū fuit qz virgilius erat bñ di-
lectus ab augusto. ppter sua carmina et erat ei mantua recomenda data qz
virgilius. hz nūc in furore bellī carmina nichil plūnt: sicut nō valet parvū
auguriū adueniēte malore. nā in chaonia silua grecie in qua columbe dāt
rñsa et auguria si supuient aquila tūc cessat auguriū columbe. C Qd nī-
si me. i. si ego nō puidissim michi ego et menalcas fuissem? nūc morut:
hz p auguriū cognouimus qz nō debebam? resistere arrio cēturioni. Et
ponit modū auguriū qz cornix qz est auis garrula et qz aliqñ inuadit alias
aves descēdit a sinistris sug ilicē pcaua: qd fuit nob auguriū qz armigeri
garruli descenderēt sug ilicē. i. super mantuā patriā fertile: et qz descēdit
a sinistris tō erat malum signū et arbor cōcaua significabat incolas esse
frustratos bonis suis: et qz malū est contra auguriū recalcitrare: ideo co-

gnouerit meris et menalcas q̄ nō debebat resistere litibus immo recede-
re iuxta illud carbonis Lede locum rc.

Ly.

Heu cadit in quēq̄ tantū scelus: hec tua nobis
Pene simul tecum solatia raptā menalca:
Quis caneret nīphas: q̄s humū floretib⁹ herbis
Spargeret: aut viridi fontes induceret vmbra:
Vel que sublegi tacitus tibi carmina nuper:
Cum tu ad delicias ferres amaryllida nostras.
Tytire dum redeo(brevis est via) pasce capellas:
Et potum pastas age tytire: et interagendum
Occursare capro(cornu ferit ille)caueto.

Construe. **H**eu id est prohdolor tantum scelus. i. nephas cadit id est
incidit in quenq;: heu o menalca tua solacia sunt pene id est quasi simul
tecum. i. cum teipso raptā. i. excepta a nobis. q̄s caneret. i. cāaret nīm-
phas. i. carmen buccolicum si virgilius fuisset mortuus: et quis sparge-
ret. i. cooperaret humū id est terram herbis florentibus: aut quis induce-
ret id est regeret fontes vmbra viridi: aut quis caneret carmina que ego
tacitus sublegi id est furatus sum tibi nuper cum id est quādo ferres. i.
duceres amaryllida id est amicam nostram ad delicias nostras. o tytire
pasce capellas dum redeo. i. reuertar et via ei brevis. o tytire age id ē
duc capellas pastas. i. saturatas potum. i. ad potādum: et interagendū
id est dum tu ducis caueto. i. caueas occursare. i. obuiare capro. i. arrio:
qr ille arrius ferit. i. nocet cornu. i. gladio. **H**eu cadit. **L**yidas admis-
rēdo cōdolet quō potest esse tyrannus tam crudelis q̄ interficeret virgili-
tam solēnem sicut erat virgilius qui non sinterat adhuc carmina sua im-
mo fuissent mortua cū eo. **Q**uis caneret. i. si virgilius fuisset mortuus
quis fecisset buccolica et georgica et agriculturas. **V**el que sublegi.
Singit enim se sustulisse virgilio sua carmina qñ virgilius ibat ad ama-
rylliā. i. romā q̄ dicitur amor transponendo litteras. **T**ytire. **H**ic vir-
gilius recomēndat suas possessiones suo procuratori quia virgilius va-
dit romā et statim redibit qr brevis viā est et sperabit habere prouisionē
et remedii ab augusto cesare contra tyrannū arriu. **E**t interagendū
steri debes agere illud qđ sequitur sc̄ occurrere vel obuiare capro sc̄
ario sed caute agendum est ei blandiendo et non rigorem faciendo qr il-
le caper cornu petit v̄l ferit quia percutit de gladio. occursare est frequē-
tatiuum de occurro.

Immo hec que varro necdū perfecta canebat
Clarre tuum nomen superet modo mātua nobis
Mantua ye misere nīmū vicina cremone)

Cantantes subliue ferent ad syder a cygni.

Costrue. imo quis cattasset hec carmia q̄ ip̄evirgili⁹ canebat. i. pponet
varro. i. illi duci necdū pfecta. i. q̄ nō erāt cōplēta: o varre. i. o dux cy
gni. i. poete cantates ferēt. i. portabūt tuū nomē sublimē. i. noble ad sy
dera. mō. i. dūmodo mātua. i. nrā cluitas superer. i. supsit nob̄ mātuanis
dico mantua vicina. i. ppinqua nīmīu cremone. i. illi oppido. **T**immo
hec. **P**rius dixit lycidas q̄s caneret nymphas: sic dicit meris q̄s canerz
carmē quod ego incep̄i varro amico meo: qđ nō est adhuc limitatū nec
pfectū: z intelligit eneydem quā facere pposuerat in honorem cesarīs.
Varre tuū nomē. i. nūc maneat nomē tuū nobis ppiciū vt tr̄mō no
bis reddat mātua. **A**dātua ve misere. i. defleo mīterlā mātue q̄ nullo
mō malefecit cōtra augustū: h̄ patif mīta dāna. ppiter vicinitatē cremo
ne ciuitatis q̄ tenebat ptem antonij. **C**ātātes. o varre fac reddere mā
tuā z cygni. i. poete cādidi leuabūt nomē tuū vsc̄ ad astra. **Ly.**

Sic tua cyneas fugiant examina taxos:

Sic cyriso pastē distentent vbera vacce.

Incipe si quid habes: et me fecere poetam

Pierides: sunt et michi carmina: me quoq̄ dicūt
Tlatem pastores: sed non ego credulus illis.

Hain neq̄ adhuc varro videor: nec dicere cynna
Digna: sed argutos inter strepere anser olores.

Costrue. o meri incipe cātare si qđ habes: et sic. i. eo pacto. oro vt tua
examia. i. tue apes fugiāt taxos cyneas. i. illas arbores sic dictas. z oro
z vacce pastē. i. saturate dissidentē. i. repleat vbera. i. māmillas lacte. inci
pe ergo si qđ habes z pyrides. i. ille muse me fecere poetā: z carmia sūt
michi. i. apud me hēo carmia z pastores dicūt. i. nominat me vate. i. po
etā: h̄ ego nō sum credulus illis: q̄z ego nō videoz dicere carmia q̄ sūt di
gna varro. i. illo poeta vel cynna. i. illo poeta: sed ego tanq̄ anser videoz
strepere. i. strepitū emittere iter clores. i. cygnos argutos id est sonoros.

Sic tua. **H**ic lycidas adiurat meris vt dicat vnu carmē. z est mos lo
quēdī sic si dicere sic deus te adiuvet. tua. i. exoro q̄ oīa tua p̄sperēt et
q̄ oēs apes tue fugiāt taxos cyneas. i. cyne regiōis sc̄z p̄tis grecie vbl
sunt multe taxi arbores pestifere apib⁹. dep̄cor etiā vt vacce tue post pa
stum repleant lacte z tō incipe si qđ habes. i. dic si sc̄is alq̄d carmen q̄a
ego libēter audiā: nā etiā ego sū poeta z muse fecerit me poetā. **A**de
quoq̄ dicūt. **L**oquif humiliſ nec audet se dicere poetā h̄ solū q̄ pasto
res reputāt eū talē: nec audet dicere q̄ viri sapientes reputauerit eū vate
virgilius ei fuit poeta verecūdus sicut dicūt est in p̄cipio hūſ libri. **S**z
nō. i. non credo pastoribus. nā neq̄. i. varrus fuit magnus. poeta tō sibi
magis crederē q̄ pastorib⁹: nec videoz eē dignus dicere carmina digna

cynna qui fuit alisloquus poeta sⁱ video: interstrepere. i. discordater canere vel imperfecte sicut anser cantit inter olores vel cygnos qui optime cantant. et dicit argutos olores. i. sonoros sicut pri^o fore sub arguta. **A**nde Id quidē ago: et tacitus lycida mecum ipse voluto
Si valeam meminisse: neq^{ue} est ignobile carmen.
Huc ades o galathea: q^{ue}s est nā ludus in vndis:
Hic ver purpureum: varios hic flumina circumfundit humus flores: hic candida populus ātro Imminet: et lente terunt ymbracula vites.
Huc ades: insani feriant sine littora fluctus.

Cōstrue. id quidē ago. i. cogito apud me facere aliquod carmen. o lycida ipse tacit^o cogitabūdus voluto. i. cōsidero mecum si valeā. i. si possim meminisse illoz carminū. et carmē meū non est ignobile. i. inutile: o galathea. i. o amica huc ades. i. ventas quis ludus. i. que delectatio est in vndis. i. aquis. z hic ver. i. tps purpureū. i. delectabile est apud nosr humus. i. terra fundit. i. spargit varios flores circū flumina. i. in circuitu fluuior. et pp̄ls illa arbor: candida īmīnet antro. i. in souea et vites lente. i. flexibiles texunt. i. cōponūt ymbracula. o huc ades. i. ventas et sine. i. permitte vt fluctus insani. i. magni feriat. i. tangāt littora. **I**d quidē. Loquiss meris: ego etiā cogito apud meispm aliquod carmen glorificū ī me moriā mei et cesarī si possum memorari q^{ue} tribulatiōes mūdane impecūlū memorā. **H**uc ades. **H**ic inuocat galathea que fulvina niphārū quā amauit ciclops z vocauit eā vī dimissis fluctibus ventret ad ipsū sup terrā. dicit ergo. O galathea amica mea. i. cesar huc ades. i. respice nos mantuanos: q^{ue} nō est delectatio in vndis sicut in terrābī sūt flores et flumina et arbores. et ymbrose vites. venī ergo et permitte fluctū furiosos verberare littora.

Ly.

Quid que te pura solum sub nocte canentem

Estudieram: numeros memini si verba tenerem.

Cōstrue. o meri quid facis de illis carminibus que ego audieraz hoc dicio te canente solū sub nocte pura. i. serena et ego memini nūeros id ē metra si tenerē. i. si haberē in mente verba. **Q**uid que. **L**oqf lycidas: o meri quid facis de illis carminibus que ego audiui te facere tota nocte q^{ue} bene audiui sonū z numerū sc̄z q^{ue} faciebas versus exametros sed non potui distincte p̄cipere verba tua. vbi notaſ q^{ue} metra melius sūt in tempore sereno et sub silentio.

Alderis.

Daphni quid antiquos signorum suspicis ortus:
Ecce dyonei processit cesaris astrum.

Astrum quo segetes gauderent frugibus: et quo

Duceret apricis in collibus tua colorem.
Insere daphni piros carpent tua poima nepotes
Omnia fert etas:animū quoqz sepe ego longos
Cantando puerum memini me condere soles
Hinc oblita mihi tot carmina:vox quoqz merim
Iam fugit ipsa:lupi merim videre priores.
Sed tamen ista satis referet tibi sepe menalcas.
Dōstrue sic. **O**daphni quid. i. quare suspicis ortus antiquos signorum
id est stellarū ecce astrū id est stella cesaris dyonē id est venerei proces-
sit id est ortū est dico astrū quo sc̄z astro segetes id est frumenta gaudie-
rent id est maturecerēt frugibus id est fructibus suis et quo astro tua
duceret. i. haberet in collibus apricis. id est amenis colorem. o daphni i-
sere. i. planta piros. i. illas arbores nepotes. i. successores carpent tua po-
ma. etas. i. tempus fert id est austert oia etiam etas austert animū. i. me-
moriā. ego sepe. i. plerūqz memini me puerū. i. cum essem puer condere
id est finire longos soles id est magnos dies cantando. et nunc tot carmi-
na sunt oblita mihi id est a me et ipa vox fugit me merim et lupi priores
videre id est viderunt merim. tamen menalcas id est ille pastor referet. i.
cantabit tibi sepe ista carmina que oblitus sum. **D**aphni quid. **H**ic lo-
quitur meris ad daphnidem et querit quare respiciebas stellas. et potest
respondi qz respiciebat astrū cesaris dyonē. i. de genere dyones quia
fuit fili⁹ veneris. **A**strū quo segetes. **H**ic est anadiplosis qz versus in-
cipit sicut precedēs finiuit et est efflexegesis expositio prioris et est illud
astrū quedā stella noua quā vidit augustus quādō faciebat ludos fune-
bres patris sui et fuit visa in mense quintili q̄i segetes et vinee mature-
scunt et ille mensis sortitur nomē iulij cesaris et in hoc laudat augustus
celar et post istā laudem postulaſ ab eo p̄speritas in terra matuorum
nō solū p̄ presentibus s̄z etiā p̄ futuris nepotibus cum dicit. **I**nsere da-
phni piros. **O**ia fert etas. i. austert per prothesim. et est sensus nemo
est ppetuus imo nec memoria est ppetua nisi per pulchra gesta et magna
beneficia id orat cesarē vt in vita sua faciat aliqua digna memoria post
mortem. **S**epe ego. Ego virgilius camauit multis diebus blandiēdo
cesari s̄z memoria tribulationis cōturbauit sensus meos et oblitus sum
carminū que feci et non plus possum cātare q̄z ille q̄ efficiſ raucus quez
p̄lus lupi viderūt. **N**isi enim dicūt q̄ q̄i lupus prius videt hoīem q̄z vi-
deat ab illo efficiſ hoīem visum raucum vñ tractū est illud. lupus est in
fabula q̄i p̄lus aduenit ille de quo fit sermo qz tunc tacemus et efficiſ
muri muti. **S**ed tñ ista locutus est virgili⁹ de seipso sub persona meris:
nūc idē facit sub persona menalcae et dicit. o meri ego nō possum cantare
carmen oblitus sed menalcas ea cantabit.

Causando nostros in longum ducis amores.
 Et nunc omne tibi stratum silet equor: et omnes
 Aspice ventosi ceciderunt murmuris aure
 Hinc adeo media est nobis via: namque sepulchrum
 Incipit apparere bianoris. hic ubi densas
 Agricole stringunt frondes: hic meri canamus
 Hic edos depone: tamen veniemus in urbem
 Aut si nox pluviā ne colligat ante veremur:
 Cantantes licet usque minus via ledet: eamus
 Cantantes ut eamus: ego hoc te fasce leuabo

Construe sic. O meri tu ducis in longū. i. differs nōs amores. i. nōram voluntatē causando. i. allegādo et nūc oē equor. i. mare strāū. i. tranquillū sileat. i. facet tibi et aspice oēs aure. i. vēti murmuris. i. tumultus vētosi cecidēt hic. i. ab isto loco media via est nobis et sepulcrū bianoris. i. conditoris mantue incipit apparere. i. videri an nobis et o meri canamus hic ubi. i. postq; agricole stringunt. i. curlitū frondes dēlas. i. solia magna et o meri depone hic edos tū nos veniemus in urbē. i. ad mātuā aut si veremur. i. ante timem⁹ ne nox colligat. i. hēat pluviā. i. ymbreusq; eamus cātates. i. leti licet. i. honestū ē q̄r vla. i. iter minus ledet et vlt eam⁹. i. si eamus cātātēs ego leuabo. i. alleutabo te h fasce. i. onere hedox. **C**ausado. **L**oq; lycidas ad meri dices tu occupas tps causādo et allegādo et differs amores nōs. i. illud qd desidero audire scz carmia et nūc tps ē ac ceptibile ad cātādū q; mare est placatū qd est signū serenitatē in q signū spē salutis et recuperādi agros mātuānos et vēti cessauerū et breuis est via usq; ad mātuā. i. tribulatio finiet i breui. **M**āq; sepulcrū. **P**robat q breuis est via. acsi diceret ego lá video cāpanilia ciuitatis et sepulcrū bianoris fūdatoris mātuē sug cui⁹ tumultū erat structa alta pīnus. **H**ic ubi dēlas. **S**icut hic est loc⁹ frōdosus et delectabil⁹ ad cātādū: iō o meri depone bedos tuos et quiescamus. **T**ememus in urbē. i. nō obstante carmie habem⁹ satis tps vt veniamus de die in urbē. **A**ut si. i. si tēmeas noctem q adducit pluviā vadamus qz cantādo sic erit via breuis et ego portabo onus tuum.

Ade.

Desine plura puer: et quod nunc in stat agamus.
Carmina tum melius cum venerit ipse canemus.
Construe. O puer desine. i. cessa plura querere et agam⁹ illō qd nūc in stat. i. qd est necessariū nos canem⁹ carmina tum melius. i. multo meliora cū ipse. i. cesar venerit. **D**esine plura. loquis meritis ad lycidam dices q nou est ips cantandi donec venerit cesar q est impeditius in bello attico.

Finis eglogē none.

Ex tremū hūc arethusa mihi cōcede labore:
In pauca meo gallo: sed q̄ legat ipsa licoris
Carmina sunt dicenda: neget quis carmia gallo:
Sic tibi cum fluctus subterlabere sicanos:
Doris amara suam non intermisceat vndam
Incipe sollicitos galli dicamus amores.
Dum tenera attendent sine virgulta capelle:
Non canimus surdis: respōdent omnia silue.
Que nemora: aut qui vos saltus habuere puelle
Nayades: indigno cum gallus amore periret:
Nam neq; parnasi vobis iuga: nā neq; pindi
Ulla moram fecere: neq; aonie aganippe.
Illum etiam lauri: etiam fleuere mirice.
P̄inifer illum etiam sola sub rupe iacentem
Aenalus: et gelidi fleuerunt sara licei.
Stant et oues circum: nostri nec penitet illas:
Nec te peniteat pecoris diuine poeta.
Et formosus ouis ad flumina pauit adonis.
Venit et opilio: tardi venere subulci.
Quidus hyberna venit de glande menalcas.
Omnes vnde amor iste rogant: tibi venit apollo
Galle quid insanis: inquit: tua cura licoris
Perq; niues aliū perq; horrida castra secuta est
Venit et agresti capitis siluanus honore.
Florentes ferulas et grandia lilia cassans
Pan deus archadie venit quem vidimus ipsi
Sanguineis ebuli baccis mynioq; rubentem
Et quis erit modus: inquit: amor non talia curat
Nec lachrymis crudelis amor: nec grama riuis:
Nec cityso saturantur apes: nec fronde capelle.
Tristis at ille tamen cantabitis archades inquit
Montibus hec vestris: soli cantare periti
Archades: o mīhi tum q̄ molliter ossa quiescent

Vestrā meos olim si fistula dicat amores:
 Atq; vtinam ex vobis vnus vestriq; fuisse:
 Aut custos gregis: aut mature vinitor vne:
 Certe siue mihi phyllis: siue esset amyntas:
 Seu quicūq; furor. quid tum si fuscus amyntas
 Et nigre viole sunt et vaccinia nigra
 Adecum inter salices lenta sub vite iaceret.
 Serta mihi phyllis legeret: cantaret amyntas:
 Hic gelidi fontes: hic mollia prata licori:
 Hic nemus: hic ipso tecum consumerer euo.
 Nunc insanus amor duris me martis in armis
 Tela intermedia: atq; aduersos detinet hostes
 Tu procul a patria: nec sit mihi credere tantum
 Alpinas ab dura niues: et frigora rheni.
 Abe sine sola vides: ab te ne frigora ledant.
 Ab tibi ne teneras glacies secet aspera plantas.
 Ibo: et calchidico que sunt mihi condita versu
 Carmina: pastoris sicuti modulabor auena.
 Certum est: in siluis inter spelea ferarum
 Malle pati: tenerisq; meos incidere amores
 Arboribus: crescent ille: crescentis amores.
 Interea mixtis lustrabo menala nymphis.
 Aut acres venabor apos: non me vlla vetabunt
 Frigora parthenios canibus circundare saltus.
 Nam mihi per rupes video: lucosq; sonantes
 Ire: libet partho torquere sydonia cornu
 Spicula: tanq; hec sint nostri medicina furoris.
 Aut deus ille malis hominum mitescere discat.
 Nam neq; am adriades rursus nec carmia nobis
 Ipsa placent: ipse rursus concedite silue.
 Non illum nostri possunt mutare labores.
 Nec si frigoribus mediis ebrumq; bibamus
 Scythomasq; niues hyemis subeamus aquose

Nec si cum moriens alta liber aret in ulmo
Ethiopum versemus oues sub sydere cancri
Omnia vincit amor et nos cedamus amori
Hec sat erit diue vestrum cecinisse poetam:
Dum sedet et gracili fiscellam texit hibisco,
Pyrides vos hec facietis maxima gallo:
Ballo cuius amor tantum mihi crescit in horas
Quantum vere nouo viridi se subiicit alnus.
Surgamus: solet esse grauis cattantibus umbra
Juniperi grauis umbra: nocet et frugibus umbre
Ite domum sature venit hesperus ite capelle.

Cōstrue. O arethusa. i. o musa pcede misbi hūc labore extēmū quia
pauca carmia sūt dicēda. i. canenda meo gallo. i. amico meo sc̄ carmina
q̄ ip̄a lycoris. i. amica h̄ius galli leget quis neget carmia gallo. i. in ho-
nore galli facia et sic. i. sicut me tuuabis dox̄ mal aquaz te adiuvet q̄n
labere. i. laberis subter fluctus sycanos. i. subter mare siciliēz dox̄. i.
mater aquarū amara. i. salsa nō intermisceat vndam suā. i. mare salsum
ribi. o arethusa incipe meūz & dicamus. i. canamus amores sollicitos id
est anxios galli. i. illi⁹ poete vñ capelle sine. i. h̄intes nares pressas anto-
dident. i. mordent virgulta tenera. i. frutices teneras et nō canimus. i. can-
tamus surdis. i. nō audiensbus silue rūdant. i. cantabunt nobis om̄ia. o
puelle nayades que remora aut qui saltus. i. campi habucrē id est tenu-
ere vos cū gallus perire. i. moreret indigno amore nā neḡ iuga. i. sum-
matates gnasi. i. illus montis & pindi. i. alterius mōtis nō fecere. i. nō fecerit
vobis illā mozā id ē aliquā tardationē nec aganip̄ sonie. i. ille fōs boe-
tie nō fecit vobis inoram & lauri. i. ille arbores & mirice. i. ille arbores fle-
uerūt illi⁹ gallū & menalus id est mons pīnifer. i. ferēs pīnū fleuit illū la-
centē id est quiescentem sub sola rupe. id est de deserto scopulo et saxa id
est lapides licet. i. montis archadie gelidū id est frigidū fleuerunt illum &
oues stant id est sunt circum illi⁹ gallū nec penitet illas id est oues no-
strī: o poeta diuine id est ovigili nec peniteat te virgilii pecoris id ē scri-
bere buccolica et adonis id est ille pastor formosus id est pulcher pauit
id est nutriti oues ad flumina et opilio id est ducio boum venit et fu-
bulci id est custodes porcorum tardū id est stultū venere et menalcas vui-
dus id est pinguis de glande hiberna id est byemali venit et omnes ro-
gant id est interrogant vnde iste amor processit et apollo id est ille deus
venit tibi id est ad te. et ipse apollo inquit id est dixit o galle quid insaniis
lycoris. i. amasia tua exīs tua cura. i. tuus amor secuta est talium sc̄ mar-
cum anthonium per niues id est tempore frigido et per castra horrida

Id est aspera et siluannus. i. ille deus venit cassans lilia grandia. pan deus
 archadie venit. i. accessit quē. i. pana ipsi. i. nos vidimus rubentē. i. rubi-
 cundū baccis sanguineis. i. fructibus talem colorem habetib⁹ ebili illi
 us herbe. et ipse pan inquit. i. dixit q̄s modus erit amor. amor nō curat ta-
 lia et amor non saturat lachrymis. i. gemitib⁹ nec grania. i. herbe saturat
 tur rūis. i. aquis. nec apes saturant cūsso. i. illo flore. nec capelle saturat
 frōde. i. folijs. si ille sc̄z gallus tristis. i. mestus īquit. o archades vos pa-
 stores cātabitis vos inq̄ archades pastores qui estis soli pīt. i. docti cā-
 tare hec carmia in vīs mōtsbus o. i. opto q̄s mollit ossa q̄escēt. i. cātum
 mollit ego cubabo tū. i. tunc si fistula vīa dicat. i. canat olī. i. ī futurū me-
 os amores. i. meas voluptates atq̄ vīnā ego gallus fuisse vīr⁹ exvo-
 bis pastoribus aut custos vīi gregis aut vīnitor. i. collector vīe mature
 Certe siue phyllis id ē amica mēa siue amyntas. i. ille puer ēēt mihi siue
 quicūq̄ furor. i. amor faceret. i. quiesceret meclī inter salices. i. illes arbo-
 res sub vite. i. vinea lenta. i. flexibili qd tū si amyntas est fuscus. i. niger
 et viole. i. flores nigre sūt. et vaccinia. i. illi flores sūt nigra phyllis. i. ami-
 ca mea legeret. i. colligeret ferta. i. coronas in et amyntas cātaret. o lycore
 fontes gelidi. i. frigidī sūt hīc. i. in hoc loco et prata mollia. i. dulcia sunt
 hic et nemus est hic. et ego p̄sumeret euo. i. tecū p̄sumeret etatē mēā nūc
 amor insanus. i. magnus martis. i. dei belli duri. i. crudelis detinet. i. mo-
 rat me gallū in armis. i. in prelijs inter tela media. i. in medio bellorū et
 etiam detinet inter hostes. i. inimicos aduersos. i. hīos. o lycore tu es p-
 cul a parla. i. a roma nec sit mihi credere tī. i. vīnā nō possem credere
 q̄ illud ēēt verū. ab. interieictio dolentis dura. i. crudelis vīdes siues al-
 pinas et vīdes frigora rheui. i. illius fluuij et tu sola sine me vīdes et ego
 metuo talia ne frigora ledāt te. et ne glacie aspa fecer. i. scindat tībi plā-
 tas molles. i. pedes teneros et ego modulebor. id est canā carmia pasto-
 ris sicuti. i. theocrūtī aquena. i. stilo tenui q̄ carmia sūt mihi p̄dita. i. cōpo-
 sita versu. i. metro calchidico q̄ vīsus est euphorio. certū est. i. decretū est
 me malle pati. i. velle magis tolerare in siluis. i. in nemozib⁹ inter spe-
 lea. i. cubicula feraz. i. bestiaz et certū est mihi. i. magis volo incidere. i.
 insculpere meos amores. i. caria de amorib⁹ facia arboribus. i. corticib⁹
 arbor̄ teneris. i. recētibus et ille arbores crescēt. i. surget et vos amores
 crescent et interea ego lustrabo. i. circundabo menala. i. illū montem cū
 nymphis mītris p̄comitātibus aut ego venabor. i. agitabo ap̄ros acres
 id est seroces et nō vīlla frigora vetabūt. i. p̄hibebūt me circum dare saltus
 parthenios. i. siluas archadicas cum canib⁹ et ego videor mihi tre per
 rupes. i. per sap̄a et p̄ lucos sonantes. i. p̄ nemora resonātia: q̄ liber. i. pla-
 cet mihi torquere. i. emittere spicula sydonia. i. tela cretensia cornu par-
 tho. i. arcu q̄ vtebantur paribi et hec spicula sint medicina mīti furoris.
 aut ille de⁹. i. ipse amor discat mitescere. i. mitē eē malis hoīm. i. sollicitu-
 dinib⁹ hoīm. Jā neg amadriades. i. dee flōy nec carmia ipsa placēt no-
 bis et ipse silue id est vos nemora rursus. i. iteris concedite id ēēt recedite a-

me:nec nostri labores possunt mutare.i.variare illi amorē etiā si biba-
mus hebrū.i.illū fluuiū frigoribus medijs.i.in medio hyemis siue sube-
amus.i.subintrem⁹ niues scilicet nias.i.illius móris iherat hyemis aqse
plene aquis nec si versemus.i.pascam⁹ oues ethiopū sub sydere cancri
.i.illius signi cū.i.qn̄ liber.i.corix moriense.i.deficiens aret.i.deficcat in
vlmo alta.amor vincit oia et nos cedamus.i.demus locū amori.o diue
.i.muse sat erit.i.sufficiet vobis vrm poetā.i.virgiliū cecintisse hec carni-
na buccolica dū sedet.i.quiescit et textit.i.cōponit fiscellā.i.illō instrumē-
tum hibisco.i.illa herba gracili.i.fragili.o pyrides museuos faciet hec
carmī maxia gallo cui⁹ amor tanū crescit mibi virgilio in horas.i.sin-
gulis horis qntū alnus.i.illa arbor viridis se subiicit.i.surgit nouo vere
.i.qn̄ nouū ver incipit ventre.Surgamus.i.nos pastores recedamus qz
vmbra solet eē gnis.i.molesta cantatib⁹ et vmbra iuniperi est grauis et
vmbre nocent frugib⁹.i.segetibus.ovos capelle ite sature.i.satiate do-
mū qz hesperus.i.illa stella venit.i.appropinquat et iterū ite.
Extre-
mū.¶ Hec est decima egloga cui preponit talis titulus questio de agris
cū gallo cornelio.vbi sciendū est qz hic tangit de amore imēsurato galli
cornelij ad lycorim meretricē qz quē amorē excessiū pōt etiā intelligi a-
mor excessiū virgili ad agros matuanos et capiſt.hic lycoris vna me-
retrix p. elia scz.p.citheride.Unde iste gallus fuit p̄mus p̄fectus egypti
et in principio fuit multū carus cesari s̄ postea fuit suspectus de fal-
sa conſpiratione cōtra augustū et id tandem occiſus est.Iste gallus fuit
magnum poeta qui trāstulit euphorionē de greco in sermonē latīnuſ sed
impatienter amauit cytheridem meretricem que ipso spredo ſecuta ē an-
thoniſti euitem ad galliam vnde multū doluit gallus et ipm ſolaſ virgi-
lius:qz ipm qz plurimū diligebat instantū qz quartus liber georgicorū
a medlo vſq ad finem faciūſt in honore eius.Sed iubente cesare vir-
gilius mutauit laudes suas in fabulā de arifteo.Ista tamen egloga re-
mansit integra quia ſi bene aspiciatur magis vituperat gallum qz lau-
der propter amorem ſupfluū.vituperat etiam anthoniſti qui contra ſta-
tutū romanū tenuit in caſtris ſuis meretricem illam.Exercitus enī di-
cebat caſtri etiellus milites dicebantur caſtrenſes a caſtitate quā de-
bebat obſeruare nec erat licitū ducere mulieres in arma.orat ergo vir-
gilius muſa ſicilie arethusa et petiſt auxiliū theocriti qui fuſt ſicil⁹.lux-
ta illō cathonis auxiliū a noſtis.¶ C. Elī arethusa fuit nyphe mutata i
fonte qz subtus mare defluſit in alpheū fluuiū elide iſule grecie vel fm
alios fuit eō.i.qz ille fons defluſit ab alpheo et eſt penultia longa in hoc
noīe arethusa ſicut creusa:qz fm rōnez latīna ita res ſe bz s̄ fm grecos
coripiſt vt dicit ſerul⁹.dicit ḡ virgili⁹ o arethusa muſa da mi p̄tē ſaciē
di hūc extremū laborem.i.vltimā eglogam non qz carmen ſit poete la-
borosum:ſed quia nymphe ſunt caſte ideo facere carmen de ſuperfluo
amore meretricis videretur eiſ ſc̄tra ſuam naturā laboriosum ideo non
rogat ab illa nymphe niſi pauca carmina cum dicit pauca meo gallo

amico meo q̄ carmia nolo legi a lycori. i. a cytheride que nūc est cōis si-
 cut olim fuit lycoris: quis neget carmia gallo q̄ libenter dedit alijs car-
 mina q̄ fuit poeta sicut dictū est. **C** Sic tibi cū flutus. Hic verecūde cō-
 turat illā nymphā arethusa dicēs. o arethusa sic velis me adiuuare sicut
 est ppicta dorys mater aquarū r̄ est semi gnis p̄ dea: s̄ p̄ fluuiō ē ma-
 sculini gñls: illa em̄ dorys te adiuuat qñ laberis: r̄ deuuis subter mare si-
 cilense veniendo de elide in siciliā vt dictū est q̄ dorys mater aquarum
 nō pmittit mare salsum pmisceri tibi. **C** Incipe. i. o arethusa incipe me-
 cū r̄ dscamus amores curiosos et impatientes galli. **C** Dū tenera. i. q̄
 diu capre nře pascunt vrgulta tenera: vocat autē capras simas: q̄ hñt
 nares depressoſ. **C** Nō canimus surdis. i. non debes dimittere carmē p̄
 pter defectū audiētū: q̄ silue audient illud. qd pbatur q̄ pfident ad oīa
 carmina nřa p̄ sonū qui dicit echo q̄ est vox reflexa. **C** Que nemora. hic
 loquit tanq̄ stupefactus de hoc q̄ tantus poeta sicut erat gallus impa-
 tienter amauit q̄ muse poetice q̄ amant castitate debuerunt preferua-
 se suū vatē ab īmerstone ī amoē supfluū iō singens illas abesse gallo
 dicit vbi erat tūc qñ gallus tam̄ poeta submersus ē ī amore illū. et dī-
 cit nayades capiendo vñā specie p̄ alia q̄ oreades sunt dee montū: et
 nayades sūr dee fontū. **C** Indigno amore. i. iniusto vel indigno taliv-
 ro. Nam neq; parnasi. i. vbi eratis tunc q̄ non eratis ī monte parnaso
 thessalie neq; ī monte pindo thracie nec vos detinebat alij mōtes thra-
 cie sc̄ aonte aganippe. **C** Illum etiā lauri. i. quomodo dimitistis eū pe-
 tire q̄ deflent arbores silue pecora et pastores magni et parui et mon-
 tes archadie. s. lyceus. r̄ c. **C** Stant r̄ oues. i. oues etiā circundant gallū
 plangentes eū nec illud est sibi verecūdia. s. suisse pastore ouū vel fecisse
 carmina buccolica: q̄ etiā ego vrgilli nō verecūdor silia fecisse. ergo
 galle o dñine poeta nō te d̄ penitere. **C** Et formosus. Arguit a formosis
 q̄ adonis amasius veneris pulcherrim⁹ pastor seruavit oues iuxta flu-
 mina et fecit buccolica carmina. **C** Venit et opilio. i. pastor ouū circun-
 dedit gallū plangēdo iōm. et subulci. i. pastores porcoꝝ. et dicit subul-
 cos eē tardos q̄ porci tardevadunt ad campos. **C** Guidus. i. plenus hu-
 more sicut via humore plena dī vuida. r̄ sic menalcas pastor rustic⁹ ve-
 nit ad siluas hibernas vbi sunt plenius glandes. **C** Omnes vnde amor
 omnes isti pastores interrogabant gallum vned venit sibi iste amor im-
 patiēs r̄ nedum venerūt ad eū pastores: s̄ etiā quidā dī q̄ fuerūt ama-
 tores: venit em̄ apollo dicēs: galle qd insanis: q̄ lycoris q̄ est tua cura:
 tuus amor sequit alii in gallia et sic fatue agis eā diligendo: q̄ ipa non
 te diligat. **C** Et p̄ horrida castra. hoc dicit in detestationē antboni. apol-
 lo fuit amator danes: pan. deus archadie amauit syringā: et siluan⁹ de⁹
 nemoy amauit cupressum. iō venerūt ad solandū gallū amatorē. Sil-
 uanus vero venit sine via p̄ frutices quassans sub pedibus ferulas r̄ lu-
 teolas. et est ferula arbustū cuius succus vocat capsia. Pan etiā venit cū
 illis dīs. **C** Sanguineis. i. hēbat facie tictā rubeo colore sicut peliceris et

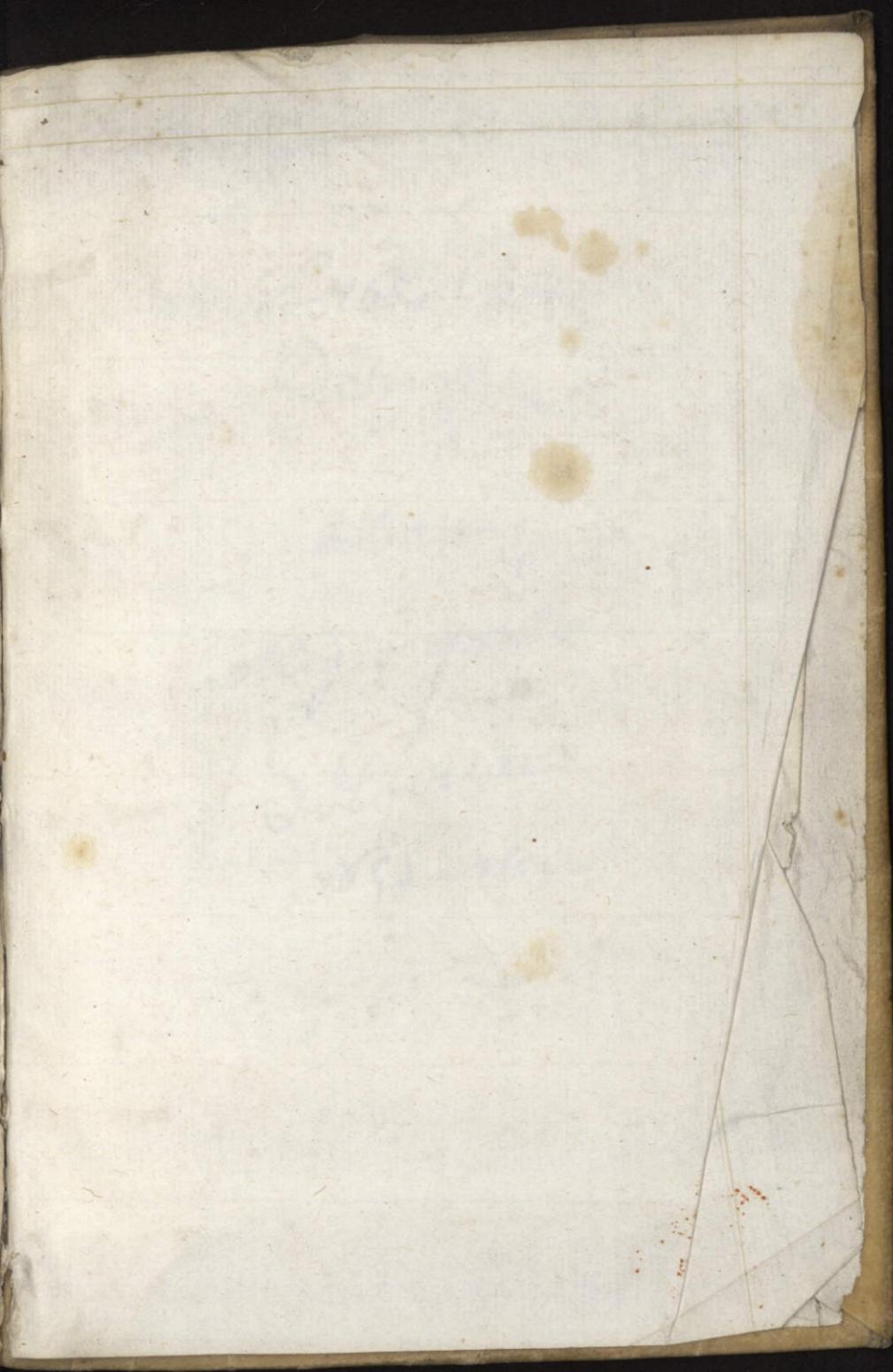
bursarij tingunt pelleas suas ex baccis ebuloz galice hyrebleas. Et cā q̄re
pan sic describūt et pingit dicitur fuit p̄l⁹ cū dicebat: pan p̄m⁹ calamos.
et ceta. Idan liḡs interrogat quis erit finis sp̄lus amoris v̄l quō sanabit
sp̄e amās: q̄r cupidō de⁹ amoris nō p̄t satlari fletibus sicut nec prata ri
uulis nec sp̄es cytiso nec amor curat carmia vel incantatiōes. ¶ Tristis
.i. gallus tristis ridit ad pana deū-archadie dicēs: q̄uis amor nō curet
carmia: in ego volo q̄r vos dij archadie vel poete optimi p̄ ātonomasiā
soli cantare periti canatis carmia de amore meo et tūc me mortuo dulci
us quieterēt ossa mea. ¶ Atq; v̄tnā. Hic detestat morari in v̄rbib⁹ et
exollit v̄tā pastoralē dicēs qd̄ p̄dest mībi habilitate ī v̄rbib⁹ ybi sūt pul
cre h̄ fallaces meretrices: h̄ si fuissē pastoz sicut vos habuissē lycorim ca
stā p̄ngē meā et amyntib⁹ fīllū q̄ cantasset mībi carmia leta et vxoz mea
fecisset mībi sertū violaceū. ab v̄tnā fuissē agricola meū iter salices ia
cuisset p̄nūx mea. ¶ Hic gelidi fontes. Loq̄ ad lycorim q̄si diceret: qd̄
queris in gallia q̄r hic in ytalia sūt gelidi fontes et prata virientia et silue
vmbrose vbi v̄tissim tecū p̄perio. ¶ Hic insanus amor. Ab isto loco
v̄sq̄ ad finē describit amor et nūc sibi placet qd̄ statim displicet et econ
uerso. dicit ergo nūc apparet sibi q̄ sua amica est ī periculis inter tela ar
matoz in exercitu anthoni⁹. p̄cul a patria ytalia sc̄z in gallia. nec sit mībi
credere tātū. i. v̄tnā eēt sola v̄slio ymaginaria et nō eēt periculi exūta re
alis. i. q̄ sp̄a appareret eēt in gallia et q̄ veraciter nō existeret ibi. nō tamē
est ita imo re vera tu es sibi et ponit interiectionē metuētis ahvel a: q̄si di
ceret timeo ne ledas pedētuū ad lapidē durū sicut blandiū fatū amatores
pellicibus suis et plus p̄curāt eis q̄s lib̄sp̄is. q̄ ne m̄ues alpine te
ledant multū timeo. et dicūt alique ab alpibus. i. mōtane. ¶ Et frigora
rhēni. Rhēnus est flui⁹ gallie belgice. ¶ Ybo et calchidico. Calchis ē
insula in euboëa regtione de qua fuit euforion cutus lib̄ru transtulit gal
lus in latinū vt dictū est et sp̄m metrificauit fm̄ st̄lū theocriti poete sic
liensis: dicit ergo q̄ sp̄e dicit caria pastoris sicut q̄ sūt cōdita versu cal
chidico et cātabit illa stipula auene qd̄ est h̄ illib⁹ qd̄ nup dixerat. s. amor
non carmia curat. ¶ Certū est in siluis. Hic murat p̄positū et dicit q̄ nō
placet sibi cātare. imo placet sibi ire ad siluas v̄l spelea feraz. i. ad cauer
nas: et est spelea nomē greci actūs pluralis aptote forme. et in illis siluis
scr̄beret amores suos in arboribus sc̄z in corticib⁹ eaꝝ ybi crescūt amo
res sicut arbores. ¶ Interēa mixtus. Hunc h̄z altō p̄positū. q̄r cantatu
rus cum nūmp̄is circūdabit menala mōtes archadie. ¶ Aut acres. i. v̄l
venabili ap̄os et nō timebit aliq̄ frigora duces canes per siluas partite
rias. Parthenus est mons archadie vbi v̄rgines solebāt venari. ¶ Iā
mībi per rupes id est videtur mībi q̄ sim sibi et torqueam sagittas fidō
rias: quia in fidone cluitate fiunt optime sagitte et facula. et inde dicta
est fidonia dido et in parthia fiunt boni arcus corneci. ¶ Lanq̄ hec id est
acsi ista essent remedia sui amoris et forte deus amoris miserebitur eius
contra illud quod prius dixerat nec lachrymis crudelis amor. ¶ Iā ne-

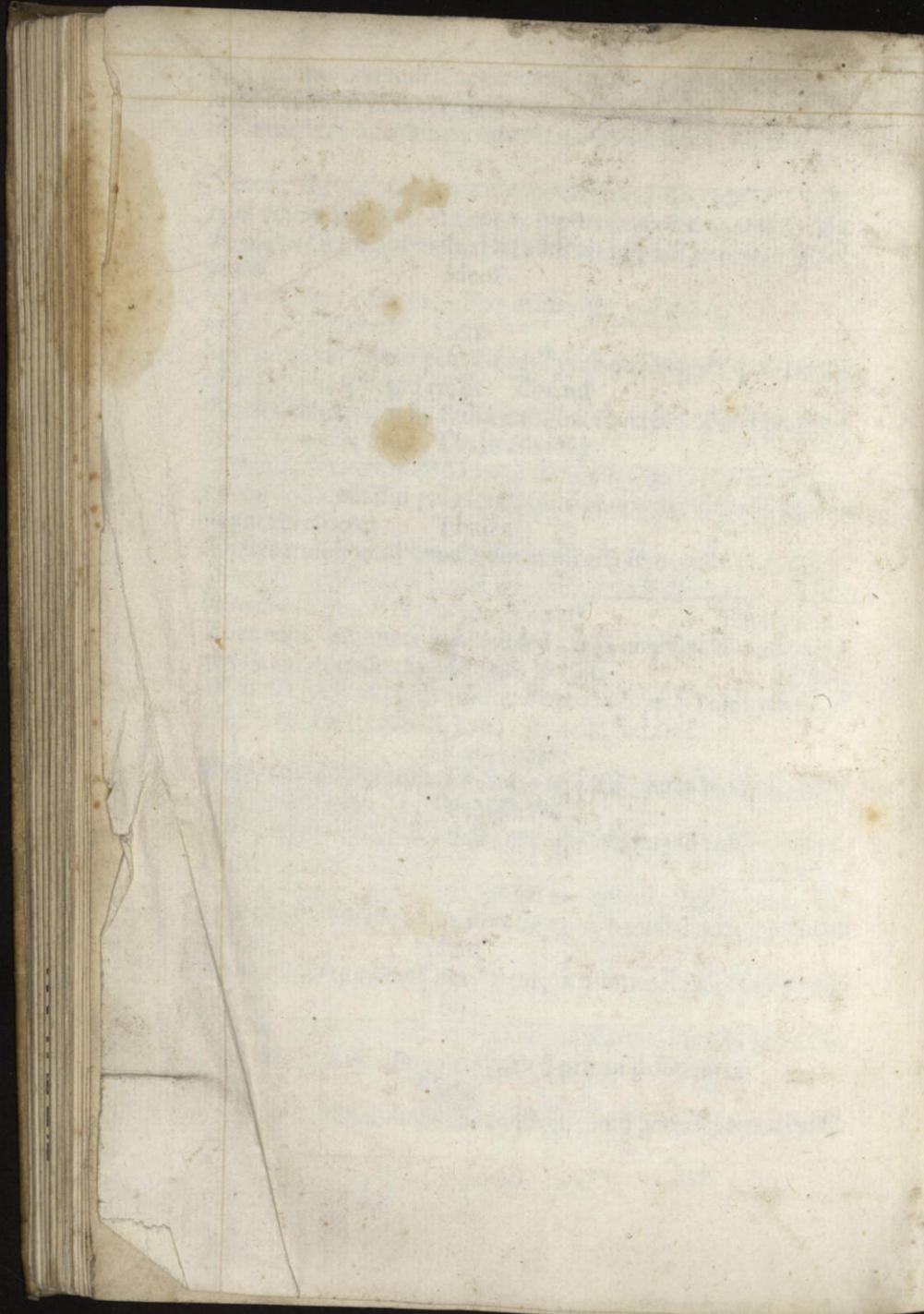
Gamadriades. mutat tā ppositū q̄ nō ampli⁹ placēt sibi nymphē nec
 amadriades q̄ sunt dee florū quasi amātes drias. i. flores nascuntur eī cū
 floribus & occidūt cū ipsis. Sed driadēs habilitāt inter arbores & sūt dee
 arborū: tō dicit eis recedēt q̄ nō curo amplius devobis. **C**ū illū. mu
 tat ppositū qd̄ dixerat: tanq̄ hec nostri tē. q̄ nō āpli⁹ sperat salutē vel
 remediū ūno si. b̄sberet hebrū fluuiū thracle frigidissimū v̄l̄nues cyho
 nias in hyeme nō posset refrigerari: t̄ est cython mons thracle nūosus
CHee si mortens. i. sicut non pōt sedari sitis in ethiopia calidissima in
 insulis sub sydere cancri q̄n liber. i. cortex medi⁹ vītis aret. i. mortur in
 vīmo. **C**ōia vincit amor. **H**ic reddit se vītū ab amore. **C**Hee sat erit.
Loquist̄ virgilius ad nymphas dīcēs. sufficiat vobis istud carmē de gal
 lo nostro q̄n poeta sc̄z virgilius facit fiscellā vas de vīrgis ad facienduz
 caseū. t̄ est hibiscus arbustū flexible sicut vīburnus: vbi virgilius notat
 se fecisse buccolica sub stilo humili faciēdo humile negotium. **C**ōier
 des. iterū loquist̄ ad nymphas dīcēs pīreō dīcēs q̄z̄uls ista carmīa sing
 parua vos muse p̄ gram vestrā publicabit̄ ista p̄ oēa vībes amore galli
Challo culus amor. **H**ic latēter dicit virgilius se amasse gallū sed nō
 audebat ostendere amorē timore cesarī augusti qui oderat eū. Sicut liḡ
 in vere pua arboz crescit sub vībra magne arboris: sic latebat amor vī
 gilius ad gallū sub cesare. **C**urgamus. **H**ic ponit finē sui libri dīcēs: di
 mittamus buccolica qz̄ vībra tuniperi solet pastoribus nocere. i. amor
 galli possit michi nocere sicut vībra nocet frugibus. **C**ōte domī satu
 re. singit sicut pastor q̄ pecora sunt saturā & tā apper hesperus stella ve
 sperina: ideo ips̄ est recedēdi. **C**etera videātur supra textum.

Cel iuuenes huius Maronianī operis commendatio.

Munc licet ipse Maro gracili moduletur auena:
 Et pecus et silvas/prataq̄z leta sonet:
 Hic tamen altisona tandem resonante camena
 Troiam cum danais/arma vīrumq̄z canet.
 Sed quanq̄z arma strepant rabido comitata furore:
 Plus pecus/et silue/prataq̄z leta placent.
 Ingratus ne sis iuuent̄: quin pectore toto
 Andree grates/qui tibi pressit: agas.

Hic liber regis
de Archivum Carradae
Christianus
Collagio pretorio -
Bellouaco
1652 1652

